Ma 32 oldal.

Állandó helyi és külföldi képszolgálat

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYED-
ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLÉR

XV. ÉVFOLYAM, 188. SZÁM. Debrecen, 1938 augusztus 20 szombat ÁRA 24 FILLÉR.

Hol vagy István király?

Századokon keresztül zengett bús magyarok ajkán az ősi szomoru ének:

Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga,
Ki voltál vala országunk istápja,
Hol vagy István király, Téged magyar kiván,
Gyászos öltözékben Te elötted sirván.

Kilenczász esztendő előtt hunyta le örökre szemeit az első magyar király abban az esztergomi palotában, melynek maradványait most hozta fel ismét a föld színére a nemzeti kegyelet. Kilenczász esztendő távlatában megujult fénnyel és ragyogással tünik elénk **a szent király történelem formáló alakja.** Benne keresi mai elesettségében és gondjai között önmagát a magyar nemzet.

Szimbólummá vált immár a nagy király alakja, **a magyar államiság szent szimbólumává.** Az ő alkotása, a szentistváni állameszme ennek a nemzetnek, ennek az országnak fenntartó ereje és biztos záloga. Kilenczász esztendő minden viharа, vérzivataга, hányattatása és megpróbáltatása megujuló folytonos próbatétele annak az alkotásnak, mely Szent István nevéhez füződik. És hogy ez a nemzet annyi megpróbáltatás között, annyi vész és vihar ellenére fennmaradt, bizonyitéka annak, hogy az a nagy mü, melynek alapjait az első magyar király lerakta, maradandó és megörző.

A magyarság hivatástudata a szentistváni fogalmazásban maradt fönt azóta, mióta 1001. évben megalapitotta a keresztény magyar királyságot. Kiszámithatatlan, hogy mi történt volna a magyarsággal, ha Szent István nem vezeti be az európai keresztény kulturközösségbe. Az őshazából kiszorult magyarság felmorzsolódott volna, eltünt volna a népek tengerében és nem maradt volna belőle semmi, csupán elhalványuló emlék. A nyugtalan vérü, kalandra vágyó, könnyü életre szokott ősmagyarok, amint nem találták helyüket a fenyegető veszélyek között az őshazában, ugy nem tudták volna megtartani az uj hazát. **István király bölcsessége, gondviselésszerü elhivatottsága döbbent reá a magyarság hivatására és az ősi erőt beoltotta az uj formákba,** a kereszténység felvételével a kulturnépek sorába iktatta nemzetét. **A honszerző Árpád után kellett jönnie a honalapitó István királynak, hogy a magyar nemzet a Duna medencéjében örök jogot nyerjen és hivatást töltsön be.**

És a letünt kilenczász esztendő óta hányszor törtek erre az örök

jogra és még századunkban is mily vakmerő kézzel nyirbálták meg azt. De Szent István nem homokra épitette a magyar királyságot, a századok viharai között értékállónak bizonyult. És ha a kereszténységnek köszönheti fennmaradását a magyar nemzet a Duna völgyében, ugy el lehet mondani, hogy **olyan mértékben meg is hálálta azt,** mint egyik nemzet sem tette. Vajjon ki hozott oly óriási áldozatot a kereszténységért, mint a magyar nemzet? Melyik ország szenvedett annyit [illegible] töröktől, mint ez az ország? Egyik sem. A nyugati népek élhettek, fejlődhettek, békés nyugalmat élvezhettek, mig a magyar vérzett és szenvedett, pusztult a kereszténység védelmében. Magyarország mint a kereszténység védbástyája állott ellen a pogányság áradatának. A szent király tudhatta, sejthette, hogy nagy áldozatokat kell hoznia népének, hiszen sulyos belső harcokat kellett már kezdetben vivnia, **de világosan látta azt is, hogy más ut nincs és az áldozathozatal olyan jogforrássa, átformáló erővé válik,** mely értelmet és tartalmat ad a magyarságnak. **Igazán kereszténnyé akkor lett a magyar nép, mikor szenvedni és vérezni kellett érette.**

De különben is a nagy Árpádházi királyok alatt a magyar nemzet éppenugy megtalálta nagyságának és dicsőségének utját, mint Szent István idejében, sőt még jobban kiteljesitve. A gyenge királyok, az ősi magyar átok, a széthuzás szülték a nemzet rossz évtizedeit. Ha a váltakozó századok magyarjai hüségesen betartják Szent István intelmeit, ha maradéktalanul hüséget tanusitanak a szentistváni gondolat mellett, ugy de sok keserü pohár mulott volna el a magyarságtól.

A szentistváni állameszme a nemzet önfiai által teremtett kedvezőtlen helyzetek, a külső és belső viharok ellenére is fényló csillag marad és kivezette a nemzetet a legsötétebb szakadékból is. Nem hiába, hogy vágyó szivvel fordultak a szegény magyarok és fel-felsirt az ajkukon az ének: Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga. A tündöklő csillag megjelent a magyar éjszakában és irányt mutatott, megvilágositotta a tévelygő elméket.

Most, a magyar nemzet mai megpróbáltatásai közepette is vágyva vágyunk Szent István tündöklő csillaga felé. Tőle várunk irányitást. **Trianoni letiportságunkban a szentistváni állameszme éltet;** a magyarságnak az a hivatástudata éltet, melyet a nagy király formulázott s alkotott meg. A mai kavargó eszmeáradatok közepette is a szentistváni gondolat lehet egyedüli vigasztalónk és vezérlő csillagunk. **Ha kilenczász év vérzivataros változataiban nem kopott el tündöklése, nem veszthet fényéből és ragyogásából ma sem.** A szentistváni állameszme ereje a történelem folyamán mindig első pörte azokat, akik szentségtelen kézzel reá törtek. **Nem lehet az másként ma sem.** Csak erősitsük magunkban ezt az eszmét, tévelygések idején függesszük szemünket a nagy királyra, a magyarok tündöklő csillagára és nem téved hetünk el, bármilyen utvesztőbe kerülünk is.

Ime, a székesfehérvári országgyülés ünnepélyes aktusából kicsendül, hogy **a nemzet hivatott vezetői Szent István nyomdokain kivánnak haladni, az ő példaadását veszik iránytünek.**

Törvénybe iktatták a legnagyobb magyar király dicső emlékét, ezzel is elkötelezték magukat és nemzetet a szentistváni gondolatnak.

A mai jószándéku magyarok vágyó lélekkel és aggódó szivvel rebegik az ősi fohászt:

Ah hol vagy magyarok
tündöklő csillaga...
Jövel és mutass utat a szebb,
dicsőbb magyar jövő felé.

Vasárnapra virradó éjszaka utazik a kormányzó és kísérete Németországba

Budapest, aug. 19. Horthy kormányzó szombaton délelőtt részt-vesz a Szent Jobb ünnepélyes körmenetén. Vasárnapra virradó éjszaka a kormányzó a Főméltóságu Asszonnyal, vitéz Imrédy miniszterelnök, Kánya külügyminiszter és Rátz Jenő honvédelmi miniszter kíséretében Németországba utazik.

Már a német határon és Bécsben nagy pompával fogadják a kormányzót

Bécs, augusztus 19. (Német TI.) Magyarország kormányzójának németországi utazása alkalmával az egész birodalomban nagyszabású ünnepségeket rendeznek s azok a városok, amelyeket a kormányzó útba ejt, *már lázasan készülődnek fogadására.* Ausztriában már a birodalom határán, Nickelsdorfnál hatalmas diadalkapu várja a magyar vendéget. *A diadalív két oldalán egész zászlóerdő emelkedik magyar és horogkeresztes zászlókból.* A bécsi nyugati pályaudvaron, ahol a díszítés csúcspontját éri el, már sokszáz munkáskéz dolgozik azon, hogy az egyszerű épületet művészies ünnepi ruhába öltöztesse s így méltó keretet teremtsen az első üdvözlő ünnepségnek, amellyel a kormányzót német területen fogadják. A pályaudvar csarnokának mennyezetét magyar nemzetiszínű és horogkeresztes zászlókból álló selyem baldachin borítja. A csarnokot hatalmas címerekkel díszítették. A pályaudvar előtti téren zászlórúdat és díszes oszlopokat állítottak fel.

Berlin, aug. 19. Hitler kancellár elrendelte, hogy Horthy Miklós németországi látogatása alkalmából fel kell lobogózni mindazokat a városokat és vasutállomásokat, amelyre a magyar államfő utja vezet.

Eckhardt Tibor a diktatura és marxizmus ellen beszélt

»A nagybirtokoknak azt üzenem: itt az utolsó óra a földkérdés megoldására« — Éles bir álat az intelligenciáról

Budapest, augusztus 9. A Független Kisgazdapárt pénteken Budapesten nagyválasztmányi ülést tartott, amelyen megjelent *Eckhardt Tibor* és nagyobb beszédet mondott.

Tildy Zoltán alelnök üdvözölte a párthíveket.

— Keresztyének vagyunk — mondotta —, ha nem is hívalkodunk vele. *A magyar alkotmány alatt a magyar nép ősi szabadságát értjük.* Akik a különböző diktatúrás gondolatok hirdetői, azok ma már alkotmányos eszközökről kezdenek beszélni, *pedig céljuk közismert, ez a cél a diktatúra, vagyis a szolgaság.* Kérdezem, jár-e szabadság azoknak, akik a szabadság halálos ellenségei? Lehet-e szabadságot biztosítani azoknak, akik végeredményben megölni és legyilkolni akarják a nemzet szabadságát? Nagy helyeslés kísérte Tildy szavait.

Ezután *Eckhardt Tibor* emelkedett szólásra. Előbb a külpolitikai kérdésekkel foglalkozott.

— A válságból kivezető egyetlen út, ha minden nép megkapja a nap alatt az őt megillető helyet. A központi hatalmak megerősödése kétségtelen. A fegyverkezési verseny befejeztével újabb egyensúlyállapot teremtődik és akkor, ha mi a magunk nemzeti követeléseit most nem tudjuk megvalósítani, úgy lemaradunk a történelem szekeréről. *Meg kell tudnia a világnak, hogy a magyar nemzetet a világháborúért semmiféle felelősség nem terheli, mégis nekünk jutott a legkegyetlenebb sors.* A dunavölgyi helyzet elrontásáért elsősorban Benes felelős. A magyar külpolitika realitásokon épült fel. Csak helyeselni lehet, hogy három középeurópai nagyhatalommal baráti viszonyt sikerült létesíteni.

Ezután belpolitikai kérdésekre tért át Eckhardt:

— *Ma konjunktúra és divat jobboldalinak lenni* — mondotta. Én igazi jobboldalinak azt ismerem el, akinek *célkitűzése, programja tényleg jobb, mint a baloldalié. De nem ismerem el jobboldalinak azokat, akik diktatúrát, szolgaságot akarnak.* Beszélni kell a baloldalról is. 1848-tól szinte nemzeti tradició volt a magyar közéletben a baloldal és ez csak azért szűnt meg, mert az 1918-as forradalom lejáratta. A marxizmus akkor levizsgázott ebben az országban. De az egész világon is megbukott. A magyar munkásságnak le kell ráznia magáról — folytatta — a marxizmust és a nemzeti összefogás útjára kell lépnie.

— Az az állítás, amely valamikor jogos volt, hogy Magyarország a belső rend és béke országa, ma nem áll meg — folytatta Eckhardt. — Ha az uccákon rend van is, lelkünk tele van nyugtalansággal, melynek három okát látom: *zsidókérdés, földkérdés és munkanélküliség.* A zsidókérdésben bizonyos kényszerítő körülmények következtében kapkodó intézkedések történtek. A falusi nép nemcsak gerince, hanem a legelhanyagoltabb rétege az országnak. Hova jutna az ország rendje és biztonsága, ha a magyar parasztság úgy viselkednék, mint a magyar intelligencia. Adjon hálát az intelligencia a jó Istennek, hogy a nemzet többségét a parasztság alkotja, mely a törvényt tiszteletben tartó józan gondolkodásával nem engedi magát elsodortatni a politika forgószele által.

— *Itt az utolsó óra a földkérdés megoldására.* Ezt a nagybirtokosoknak üzenem. Ma még becsületesen, közmegegyezéssel meg lehet oldani ezt a kérdést. *Ha mához egy évre komoly és érdemleges eredményt nem érünk el, végérvényesen visszavonulok a párt vezetésétől.* (Felkiáltások: Nem engedjük!)

Beszéde végén Eckhardt Tibor azt hangoztatta, hogy *Szent István politikáját kell követnünk mindnyájunknak és ez a politika: függetlenség kifelé, szabadság befelé.* Éljenzés és taps kísérte Eckhardt szavait, majd még többen szólaltak fel.

Intézeti
Fehérnemü
Takaró
Matrác
előírás szerint
Kardos László
1831.

Az izlés és olcsóság jegyében rendezik az Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásárt

Budapestről jelentik: Országszerte, de meg a külföldön is egyre jobban fokozódik az érdeklődés a szeptember 1-én ünnepélyes keretek között megnyiló Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár iránt. Akik látták már a városligeti Iparcsarnokban készülő vásárt, valóságos csodákat beszélnek arról, hogy milyen pazar kiképzésű helyeket kapnak a kiállítók, akik mind figyelembe veszik a vásár rendezőségének azt az óhaját, hogy ezt az idei vásárt feltétlenül a legfinomabb ízlés és a legnagyobb olcsóság jegyében kell megrendezni.

Nagyon várja már a közönség a **félárú utazást biztosító utazási** igazolványok árusításának megkezdését is. Az utazási igazolványok most vannak nyomás alatt és közvetlenül Szent István napja után küldi szét azokat a vásár rendezősége az ország minden részébe, úgy, hogy keddtől vagy szerdától kezdve mindenütt árusítják majd azokat. A félárú utazási kedvezmény már augusztus 29-én életbe lép.

A Szent István-rend jelvényeit folytatólagosan a kormányzó adományozza

Budapest, augusztus 19. A Budapesti Közlöny augusztus 20-án megjelenő száma a következő legfelsőbb kéziratot közli:

Kedves dr vitéz Imrédy! Változatlanul ragaszkodva a nemzet ősi hagyományaihoz s régi intézményeihez, az idei Szent István jubileumi esztendő alkalmából elhatároztam, hogy a honfoglaló Árpád fejedelem nemzetségéből sarjadt Szent István királyunk dicsőséges emlékének tiszteletére a róla elnevezett és Mária Terézia apostoli magyar királyné által 1764. évben alapított Szent István-rend jelvényei a jövőben folytatólagosan adományoztassanak. Ezért az 1920. évi 1. tc.-ben gyökerező jogomnál fogva elrendelem, hogy a Szent István-rend alapszabályaihoz a következő IV. függelék csatoltassék:

»Mindaddig, amíg a magyar királyi hatalomban foglalt jogokat a fennálló törvények értelmében kormányzó gyakorolja, a rend nagymesterének teendőit a kormányzó látja el.« Egyebekben a rend alapszabályai nyernek a változott viszonyoknak megfelelő alkalmazást. Kelt Gödöllőn 1938. évi augusztus 20. napján. *Horthy Miklós* s. k. Vitéz dr *Imrédy Béla* s. k.

342 egyház szavazott a tiszántuli egyházkerületben a püspöki tisztség betöltésére

A szavazatokat hétfőn délután bontják fel

A tegnapi napon beérkeztek az összes szavazatok a tiszántúli ref. egyházkerületből, még pedig 342 egyház adta le szavazatát a 11 egyházmegyében. Az esperesekhez küldték be az egyházak a maguk szavazatát, mindegyiket zárt borítékban és az esperesek a püspöki hivatalhoz továbbitották a szavazatokat.

Az egyházak szavazatai lélekszám szerint különfélék, összesen **801 szavazatot adnak le ilyen alkalmakkor.**

A zárt borítékokat **22-én délután öt órakor kezdik felbontani, úgyhogy az eredmény** — amely különben egészen nyilvánvaló — **még aznap megállapítható.**

Az egyházak a maguk szavazatát a presbiteri gyülések alkalmával, nyílt ülésen gyakorolják, csak a szavazatok beküldése történik zárt levélben, aminek tisztán az a célja, hogy a szavazatbontó bizottság kezébe a presbiterium akaratmegnyilatkozása úgy kerüljön, hogy a változtatásra még csak lehetőség se nyílhasson.

Egészen kétségtelen, hogy a szavazatok vagy egyhangulag mind, vagy nagyon csekély hiánnyal **dr. Révész Imre, a nagy püspök és tudós kiváló utódára esnek.**

Megjelent Imrédy miniszterelnök beszédeinek gyüjteményes kiadása

Imrédy Béla miniszterelnök beszédei kötetbe foglalva jelennek meg a Nemzeti Egység Pártja kiadásában. A miniszterelnök kormányralépésétől a politikai évad végéig kilenc beszédben határozta meg az utat, amelyet a magyar nemzetnek követnie kell. A mélyenszántó, gondolatokban gazdag beszédek tiszta, világos képet nyujtanak a problémákról és a megoldási lehetőségekről. Ezek a beszédek, melyek bejárták az egész országot, megerősítették a népi egységet és jelzik a jövő útját. A kötet első része ezt a kilenc beszédet foglalja magában. A második rész Imrédy miniszterelnök ünnepi beszédeit, a harmadik rész pedig azt az előadásait tartalmazza a miniszterelnöknek, amit abban az időben, 1937 januárjában mondott, amikor még, mint a Nemzeti Bank elnöke, nem vett részt az aktív politikában.

A legérdekesebb látnivaló és a legjobb bevásárlási alkalom aTiszántuli Ipari Kiállitás és Vásár. Szeptember 3—szeptember 11.

Kombinált villamos és belépőjegy, amely a ki- és visszautazásra is jogosit 80 fillér. Villamos jegy nélkül a belépőjegy 50 fillér, gyermekeknek és őrmestertől lefelé katonáknak 30 fillér.

Llewellyn Jones magyarbarát angol képviselő Debrecenbe jön a Kollégium jubileumára

Dr *Kállay Kálmán* kollégiumi igazgató, egyetemi tanár érdekes hirt kapott. *Llewellyn Jones*, a nagy magyarbarát angol képviselő irt levelet Kállayhoz és ebben közli vele, hogy ismét eljön hozzánk.

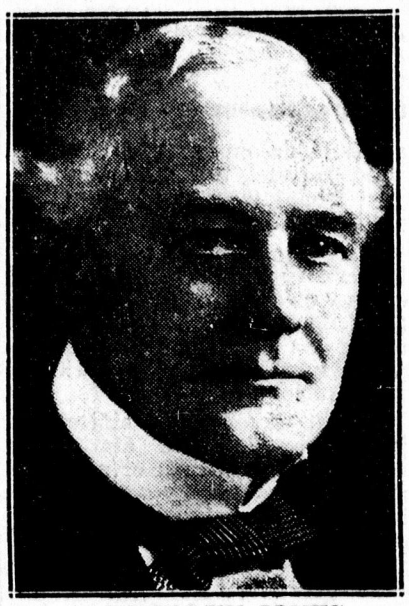
Nagyon meleg hangon ir arról az időről, amelyet 1932-ben itt töltött s amikor megszemlélte a Kollégiumot, az egyetemet és mindenütt mély benyomásokat gyakoroltak rá a látottak. Mint irja, ma is szivesen gondol vissza az itt töltött napokra.

Egyik megható jelenet volt ennél a látogatásnál, hogy Kállay Kálmán a Nagytemplomba vitte el Llewellyn Jonest és megmutatta neki azt a karosszéket, amelyben Kossuth Lajos ült. Llewellyn leült abba a székbe és könnyek szöktek szemébe, mert Kossuth székében helyet foglalhatott.

Llewellyn Jones most arról értesiti Kállay Kálmánt, hogy *az angol birodalom legnagyobb egyeteme, a londoni, őt küldte ki a kollégiumi jubileumi ünnepségekre képviselőül.* Ezt a feladatot örömmel vállalta és most küldött levelében már előre kifejezi örömét afelett, hogy megint együtt lehet Debrecenben kedves magyar barátaival.

Llewellyn Jones októberben érkezik az ünnepségekre és néhány napot tölt Debrecenben.

Természetesen Kállay Kálmán hasonló melegséggel azonnal válaszolt és megírta, hogy Debrecenben a legnagyobb örömmel és szeretettel várják a nagy angol képviselőt.

LLEWELLYN JONES

Meteor csillár vezet

Egyedárusitás Piac u 9.

Debreceni gimnázista második dijat nyert a magyaros öltözködési mozgalom országos pályázatán

Az Szent István év ünnepségeivel kapcsolatosan a magyar öltözködési mozgalom országos bizottsága pályázatot irt ki középiskolák számára. A feladat az volt, hogy meg kell tervezni a pályázónak **saját ünnepi ruháját.** A másik feladat-dolgozatban pedig kifejteni a magyar ruha jelentőségét nemzeti és nemzetgazdasági szempontból és megjelölni a magyar diák hivatását a magyar öltözködési mozgalomban. Dr Ferenczy Ferenc miniszteri osztálytanácsos elnökletével bontották fel a jeligés leveleket. Az irodalmi pályázaton a 2. dijat **Asztalos Sándor debreceni áll. Fazekas gimnáziumi tanuló nyerte.**

Runciman tárgyalást ajánlott Hodzsának a szudétanémetekkel

Ha Runciman tárgyalásai eredmény nélkül végződnének, nemzetközi értekezlet elé kerül a csehszlovák-német viszály.

Prága, aug. 19. Hodzsa miniszterelnök péntek délben mintegy másfélórás megbeszélést folytatott Runciman lorddal. Jól értesült körökből származó hirek szerint a megbeszélés középpontjában Runciman lord és Henlein Konrád találkozása volt. Runciman lord hir szerint **Henlein Konráddal folytatott csütörtöki megbeszélése alapján különböző inditványokat terjesztett Hodzsa elé.** A kormányhoz közelálló egyik hirszolgálati iroda jelentése szerint azt jelenti, hogy **a szudétanémet párt küldöttsége és a politikai tárcák miniszterei tárgyalásra üljenek össze.** A hirszolgálati iroda további állitása szerint a kormány nagy sulyt helyez a tárgyalások további folytatására.

Prága, aug. 19. A Narodni Novini, a cseh egyesülés pártjának lapja „A csehszlovák kérdés nemzetközi értekezlet elé kerül" cim alatt párisi jelentést közöl, amely szerint a L'Epoque ugy értesül, hogy amennyiben lord Runciman prágai tárgyalásai eredmény nélkül végződnének, **Chamberlain miniszterelnök nemzetközi értekezlet elé viszi a csehszlovák-német viszályt.**

Benes reméli, hogy nem kerül sor háborura

Brüsszel, augusztus 19. A lapok közlik Benes cseh köztársasági elnök nyilatkozatát. Meg vagyok győződve arról — mondotta Benes —, hogy fenn lehet tartani az európai békét. Mindent elkövetek, hogy ezt a törekvésemet siker koronázza. Még mindig remélem, hogy nem kerül háborúra sor.

23 apró kantonra osztják fel Csehországot?

London, augusztus 19. A »Daily Telegraph« szerint lord Runciman egészen új tárgyalási alapot fog javaslatba hozni. A terv, amelyet valószinüleg közölt Henleinnel, *már szóbakerült a világháborút közvetlen követő időkben. A terv szerint Csehszlovákiát 23 apró kantonra osztanák, amelyeknek mindegyike teljes önkormányzatot kapna.*

Szeptember elsejétől kezdve életbelép a szeszegyedárusításról szóló törvény

A hivatalos lap augusztus 20-án megjelenő száma közli a pénzügyminiszternek a szeszegyedáruságról szóló törvény végrehajtásáról kiadott rendeletét. *A rendelet értelmében 1938 szeptember 1-től kezdődően a szesz értékesítése a m. kir. szeszegyedárusági igazgatóság feladata.* Annak, aki az egyedárusági igazgatóságtól szeszt szándékszik beszerezni, megrendelőjegyet kell kiállítani s azt a szeszegyedáruság eladási árának a postatakarék útján való befizetése mellett a m. kir. szeszegyedárusági igazgatósághoz (Budapest, V., gróf Tisza István u. 6) kell beküldeni. A megrendelőjegy kiállításához szükséges nyomtatványok augusztus 25-től kezdődően bármely pénzügyőri szakasznál beszerezhető. A megrendeléseket a szeszegyedárusági igazgatóság a megrendelőjegy beérkezése és az eladási ár befizetése után feltétlenül még ugyanazon a napon elintézi. A szeszegyedáruságról szóló törvény életbelépésével kapcsolatban a m. kir. szeszegyedárusági igazgatóság a hozá forduló feleknek mindenben részletes tájékoztatást nyujt.

Sulyos szerencsétlenség az István gőzmalomban

Több méter magasból lezuhant egy munkás és agyrázkódást szenvedett

Súlyos szerencsétlenség történt tegnap délután az István gőzmalomban.

Molnár András 24 éves malommunkás, hajdúsámsoni lakos takarítás közben olyan szerencsétlenül lépett, hogy lezuhant a több méter magas párkányról. Véresen, eszméletlenül terült el a földön. Társai értesitették a mentőket, akik Molnár Andrást megvizsgálva, megállapitották, hogy súlyos agyrázkódást szenvedett és beszállitották a sebészeti klinikára.

Külön asztalokon olcsón árusitjuk maradékainkat szövet, selyem, mosó és divatvászonból a Klein Divatházban

Egy álom jelezte a Mester uccai templom felépülését

A templom megépitésének érdekes törlénete

Három esztendővel ezelőtt történt az első kezdeményező lépés, hogy megépüljön a Mester utcai református templom, mely egyik díszévé vált a kálvinista Rómának. Az új templom kedvező fekvése, szépsége, nagyobb befogadóképessége kiemeli a többi, mostanában épült templomok sorából. A harangok, melyeket szerdán délután avattak fel, szép zengésűek és nagyságukkal közvetlen a régebben épült nagyobb debreceni templomok harangjai után következnek. Fél 9-kor minden délelőtt zengve-bongva szólanak már a harangok az új toronyban, hirdetve, hogy egy kegyes lelkű adakozó lehetővé tette, hogy temploma épüljön a Mester uccai egyházrésznek.

A templomépítést megindító adakozó

Tóth Lajos, aki 43 évi munkás életének minden gyümölcsét a templomépítésre adományozta.

Öt ingatlan cserélt gazdát, hogy megépüljön a szép új templom.

Tóth Lajos kályhásmester, mint mondja —

három esztendővel ezelőtt megálmodta, hogy templom épül a Mester ucca végén és hogy ő építi meg a templomot.

El is határozta, hogy mivel gyermekei nincsenek, minden vagyonát a templomépítésre adja. Jelentkezett ör **Juhász Nagy Sándornál** az egyház főjegyzőjénél és elmondotta, hogy mire határozta el magát. Örömmel fogadták a szándékát, de kijelentette a főjegyző, hogy előbb meg kell kérdezni a rokonokat, nehogy valakinek panasza legyen az ajándékozás miatt. — Tóth Lajos elmondotta, hogy egy testvére van csak, akinek Budapesten üzlete van. A testvérének sincs gyermeke, s különben sem szegény ember. — A főjegyző kívánságára azonban mégis megkérdezték, hogy nincs-e kifogása testvére szándéka ellen. **Tóth József** budapesti kereskedő, aki iskolatársa is volt **Juhász Nagy Sándornak, mindenben helyeselte Tóth Lajos akcióját.** Ezek után

fogadta el a debreceni egyház az akkor 80.000 pengőre becsült vagyont.

Ezután indultak meg a tárgyalások arról, hogy az új templomot hová építsék. Az egyház nem tudta még az ajándékozás évében a munkára kiadni az utasítást, mert akkoriban több kisebb külsőségi templomépítés vette igénybe az egyház rendelkezésre álló pénzét. A templomépítéshez adott 80.000 pengőt kitevő érték nem volt elegendő, mert legalább 100.000—120.000 pengőre becsülték az új templom építési költségét. A tervezések azonban megindultak és először is a templom helyéről döntöttek.

Voltak, akik

mindenáron azt akarták, hogy a Csapókertben épüljön fel a legújabb templom, de Tóth Lajos minden rábeszéléssel szemben ragaszkodott ahhoz, hogy a Mester ucca végén lévő térségen épüljön meg a templom.

Megindokolta azzal, hogy az állomás felől eső városrésznek már vannak templomai, kezdve az Ispotály templomtól, de a Mester uccai résznek, Hatvan uccai kert, Köntöskert, Szotyori telep, Téglavető, Nyulasi rokkant telep, Böszörményi út környékének nincs temploma és csak a Nagytemplom a legközelebbi templom. Végül is Tóth Lajos érvelése döntött és kérték a várostól, hogy engedje át templomépítés céljára a Mester ucca, Pesti ucca, Böszörményi út és Pozsony ucca találkozásánál lévő térségen a megfelelő területet. A város közgyűlése teljesítette a kérést és így indult meg az építkezés.

A templom helyének megállapításában van tehát érdeme Tóth Lajosnak, de érdeme van a tervezésben is, mely azt a tervet fogadták el, melyet Tóth Lajos elfogadásra ajánlott.

Tóth Lajos járt külföldön is, a templomokat tanulmányozta, járt Olaszországban is és ott találta meg azt a beosztású templomot, melynek alapján készült el a Mester uccai templom.

Szerencsés megépítésű és helyes beosztású az új templom, melynek pincéjében központi fűtést szolgáló kazánok vannak elhelyezve. A legújabb debreceni templomot ugyanis

állandóan fűtve tartják télen, sőt a hideg őszi napokon is bemelegítik már, hogy a hívek ne fázzanak az istentisztelet alatt.

A városi kertészet gyepszőnyeggel borította be a templomot körülvevő terrasz oldalait. A teret, melyet **Karolyi Gáspárról** neveztek el, parkírozzák.

Nagyon szép lesz az új templom környéke. Uj burkolatot kap ez évben a Pozsony ucca eleje is a két katonai kórház között és a négy fasoros új széles út szépen emeli ki a stílusos, terméskőalapzatú templomot. A Pozsony uccának a katonai kórháztól lefelé húzódó részét is kikövezik a polgármester igéretéhez híven ez évben. Nem zúdul tehát porfelleg szeles időkben az új templom környékére, a szép parkra, mely az új templomot veszi körül a Károlyi Gáspár téren.

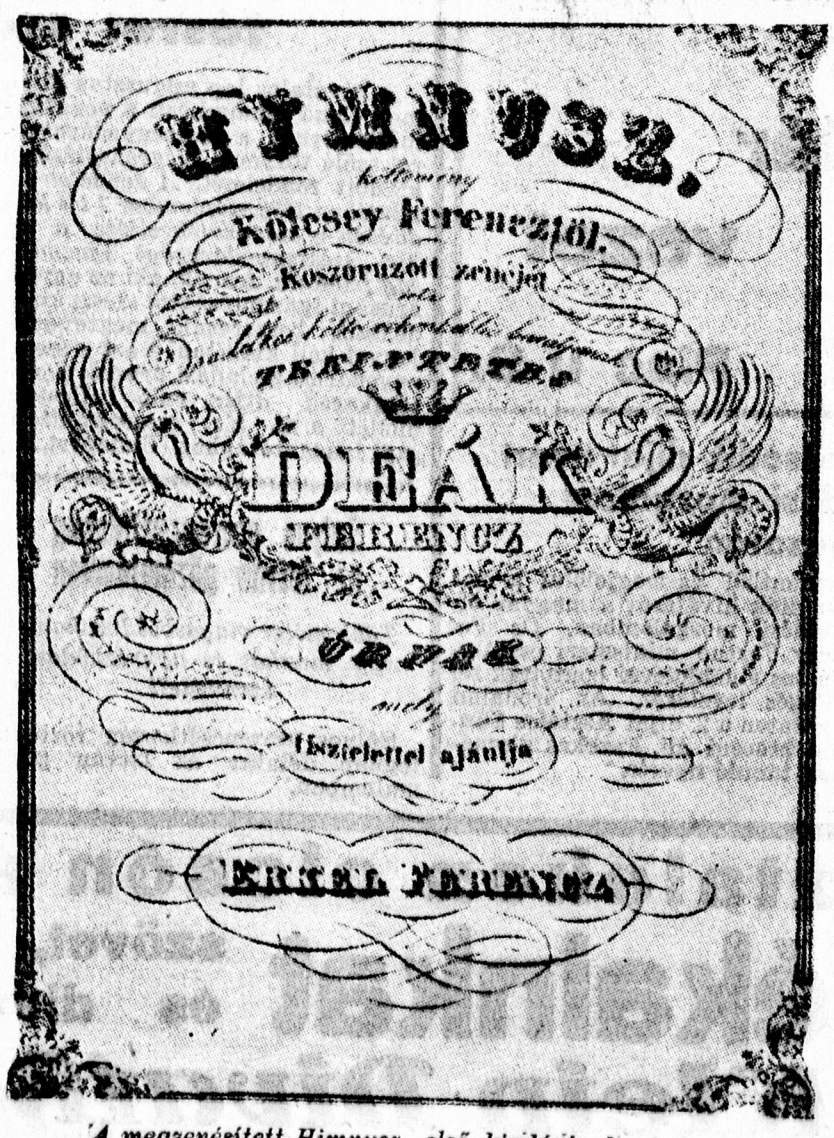
A Himnusz

Irta: *Bot Andor.*

Zoltáros könyvem 173-ik oldalán mint a 37-ik Dícséretet találom meg a »Himnuszt«. És én most, mikor Kölcsey halálának százéves évfordulója előtt e sorokat írom, nem az irodalomtörténetet, nem a nagy költő életrajzi adatait böngészem és lapozom —, bár ezt is könyen megtehetném —, hanem ezt a kis fekete kötésű könyvet teszem magam elé, ebbe temetkezem el, hogy könnyek közt, lelki kincses házam szegényes komrájába bezárkózva, fel tudjak pillantani abba a magasságba, melyben a költő lelke szárnyal, letudjak ereszkedni a magyar bánat és fájdalom ama mélységes tengerébe, melyben a költő a magyar irodalom legdrágább gyöngyét megtalálja.

Ha valaha elsírtuk ezt a nagy, általános és örök magyar imádságot, úgy ez az évforduló, ez az óra és pillanat százszorosan égeti ajkunkra az örök magyar tüzek epesztő szomját: együtt énekelni a költővel!

És most elvonulnak előttem a gyermekkor álmokkal átszőtt játékai, mikor meg nem értve, csak sejtve és sejpítőn érezve egy-egy kirándulás komolyabb percében, már kibuggyant lelkünkből a dal; az iskolák megfaragott padjai, melyek közt felállva és valami sejtelmektől átszellemülten, gyermeki szépségünkben meggazdagodva vittük fel a hangot a magasságba; az ifjúkor mesés évei, mikor szívünk megterhelt és érzelmektől koszorúzott orgonája zengett és zúgott és benne a legszebb imádság a zászlók felé tartott; a férfikor daliás évei —, mikor örömök és nagy bánatok, győzelmes ünnepen és gyásznapok fájdalma közt — mint lobogó fáklya lángja magasba csapott: »Isten áldd meg a magyart!«

A megzenésített Himnusz első kiadásának címlapja.

Mi ezzel a dallal születtünk, ezzel és ezen éltük a viharvert életünket s ezzel térünk vissza az örök édesanya ölébe: a magyar föld méhébe. Van e dalnak egy nagyszerű sajátsága: nem kell hozzá tudósok magyarázata, nem kell főiskolák doktori képzettsége, sőt talán még az sem, hogy írni-olvasni tudjunk, aki a Himnusz fölséges, a bánat és megpróbáltatások szinte természetes imáját hallja, megérti a lélek magasba szárnyalását, az ima minden szavát és sorát és belekapcsolódik az éneklő énekébe minden lélek, gazdagé, szegényé, úré és paraszté, művelté és csiszolatlanabbé egyaránt —, ha e lélek magyar és a magyar rögöt tapossa, annak barna és fekete humuszából csak egy virágot egyszer is megpillantott s a fölötte és ráboruló ég alatt csak egy madár útját is elkísérte a viskók és akácok fölött...

Ez a dal a magyar rónának, a magyar hegyeknek, a tölgyeknek és fenyveseknek suttogó panasza, a magyar patak csobogása s a magyar folyók méltóságos morajlása; suttogjanak bár elcsatolt idegenben az erdők, keringjenek bár elkeresztelt név alatt — idegenek átfestett falvak közt a vizek, ha egyszer bennük és partjaikon a Himnusz felhangzott, magyarok lesznek és maradnak ezek örökké!

Ez a mi gyászunknak és örömünknek zsolozsmája. Itthon és idegenben, ha felrebben a magyar zászló hirdetni a magyar lélek akaraterejének dicsőségét, nem kell intő kéz, karmesteri pálca, Kölcsey imája ajkunkra kívánkozik és a gyászban is bizakodó reménnyel, a dicsőségben is keresztényi alázatossággal csendül az imádságos ének:

»Balsors akit régen tép,
Hozz rá víg esztendőt:
Megbűnhődte már e nép
A múltat s jövendőt.«

Legyen áldott az emléke, legyen virágokban gazdag a sírja s legyen lelkének örök imája áldó és áldott valóság:

»Isten áldd meg a magyart!«

TESZLER ILA
kalapüzletét Csapó u. 7. szám alól a Piac ucca 89. számu házba helyezte.

13 ember szörnyethalt a lezuhant olasz utasszállitógépen

A Versec mellett lezuhant olasz utasszállító gép valamennyi utasa és személyzete, összesen 13 ember szörnyethalt. A szerencsétlenség 15 perccel az indulás után következett be s okát eddig még nem tudták megállapítani.

x **Szeplő, májfolt ellen** Rózsa arckenőcs, doboz 1.20. Jósa és Jóna utóda Somogyi Drogéria. Kossuth ucca 6.

Kerékpár Keszler

legkedvezőbb részletre műszerésznél kapható
Széchenyi u. 1. sz.

Belső gumi P 1·20
Külső gumi P 4·20
Pedál P 2·80
Lánc P 3·50

Legolcsóbb javitómühely.

Százzal több kiállitó, rengeteg virág, szin és hangulat a TIKAV idei kiállitásán

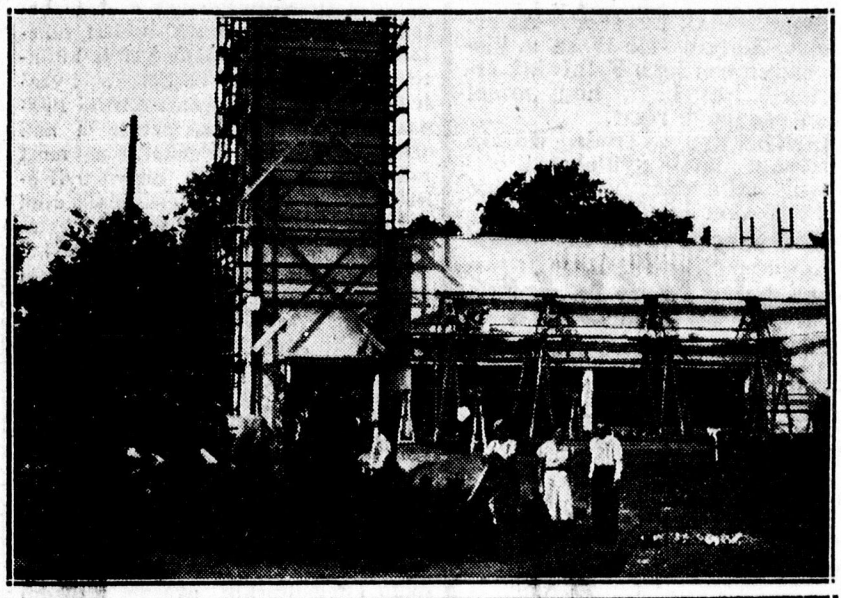
Egészen új elrendezést kap a TIKÁV terület

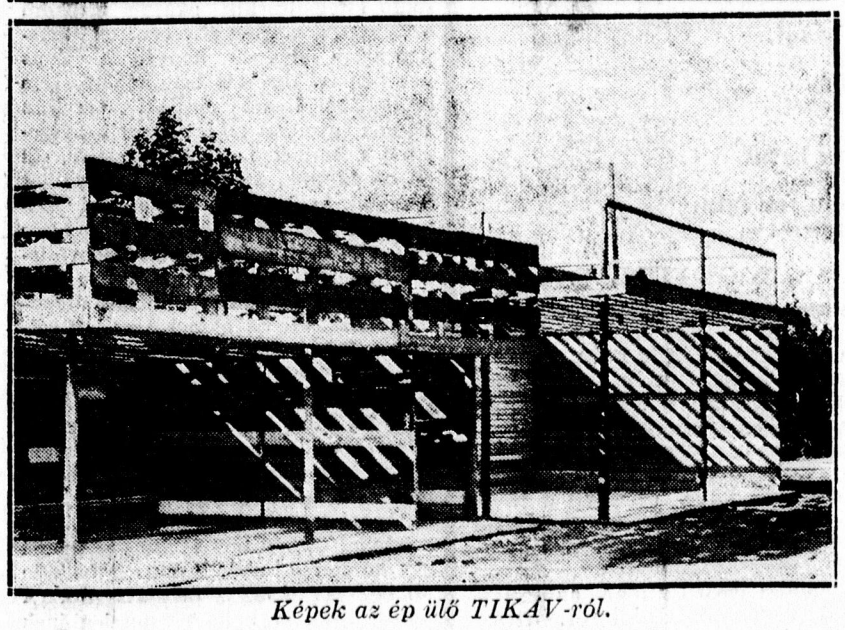
Napok óta szorgos munkáskezek verik fel a Nagyerdő csendjét. Dolgoznak az ácsok, egyik pavillon a másik után órák alatt épül fel. Már messziről kiemelkedik a Rima 15 méteres magas tornyos épülete, amelynek az a fő érdekessége, hogy falai fűrészporból épültek.

Nagy változás lesz az utolsó kiállítási rendezéssel szemben. Az idén a főbejárat környékén nem sziklakertet létesítettek egy most emelt dombon. A kereskedelmi kertészek versenyeznek a dísznövények és virágok bemutatásán.

Az egyes számú kiállítási csarnoktól balra a Rima épülete mellett állandó hegesztést mutatnak be és autókiállítást is.

A posta is hoz új dolgot az idén, bemutatják a rádiócső és hibakeresés lehetőségeit. A posta mellett lesz a bélyegkiállítás.

Képek az ép ülő TIKÁV-ról.

lesznek árusító, vagy kiállító helyiségek, hanem a virág uralkodik színpompájával a nézők első benyomásai felett.

Gyönyörű díszkaput emelnek, amely hatíves lesz, mindegyik íven egy-egy törvényhatósági színeket viselő zászló. A kamara ugyanis hat törvényhatóság területén működik.

A díszkapun belépve, jobbra és balra *a debreceni kertészek kiállításait találjuk.* Balról remekszép tatója lesz, utána ismét textiles cégek, bútorgyár, dohányjövedék rendeznek kiállítást. Ennek a csarnoknak a végén a külkereskedelmi hivatal is rendez kiállítást.

Kint az udvaron a csarnok baloldalán *a nagy gépgyárak* reprezentálnak, az udvar végén pedig a magyaros vendéglő nyujt pihenőt. Ettől balra húzódnak az iparosok kiállító helyei. Ugyancsak az udvar végén a kis csarnokban *bútorkiállítást* rendeznek, előtte pedig hosszú sorban a háziipari, kerámiai stb. értékekben gyönyörködhetünk a csinos, faragott oszlopos fülkéknél. Sok élelmiszersátor lesz. Ezek elhúzódnak egészen a gyümölcsös pavillonokig.

Különösen szép lesz *az ipartestületek területe*, elsősorban nagyon díszesen dekorálják és a kézművesipar grolifikálására érdekes emelvényt és képszerű szimbólumot állítanak fel. A nyíregyházi, mezőtúri, karcagi, szolnoki, jászapáti, törökszentmiklósi és nánási ipartestületek jönnek el. *Nagyszabású lesz a baromfi-, galamb- és főleg az angora nyulkiállítás és egészen újszerű a gyümölcsbemutató,* amelyet nem zárt helyen, hanem a II. csarnok háta mögött hosszú fülkesorban rendeznek meg. Igy gyönyörű látványt is nyujt és nagyobb áttekintést ad.

Érdekes lesz még a Madárvédő Egyesület kiállítása.

Néhány nagyobb üzem pavillonja nyer itt még elhelyezést, *több autógyár állít ki.*

Az egyes számú csarnokban a belső elrendezés tekintetében is változás lesz, csak öt méter mélységűek lesznek az egyes kiállító helyek, balról pedig 200 négyszögméternyi területen a textilgyárosok kollektív kiállítását találjuk. A csarnokoknak majdnem az egész oldalát igénybe veszi. A jobboldalon viszont az OTI baleseti bemu-

ADLER
AUTOMOBILOK
a magyar utakra különlegesen alkalmasak. Próbálja ki – és nem vesz mást

Junior roadster
Junior
2-literes
2½-literes
Diplomat
kocsitípusokról felvilágosítással és prospektussal készséggel szolgál a körzetképviselet:

Vizsolyi Zoltán cégnél, Debrecen, Piac-utca 30.

A kamara már mindent megtett az ünnepélyes megnyitásra. *Az idén nagyon fényes és ünnepi külsőségek közt folyó lesz a TIKÁV kiállítás,* ami érthető is, hiszen minden év hoz valami fejlődést.

A kiállítás fővédnöke a kereskedelmi tárca betöltője: vitéz *Imrédy Béla* miniszterelnök lesz, a megnyitást pedig *Bornemisza Géza* iparügyi miniszter vállalta. El is jön, annál inkább, mert ugyanaznap délután elnököl az iparosok országos nagygyűlésén.

A kamaránál is nagy díszgyülés lesz szeptember 3-án, délben pedig *Bornemisza Géza* miniszter tiszteletére ebéd az Arany Bika üvegtermében.

Kedves és hangulatos lesz az *esti szerenád*, amelyet a Csokonai dalosünnepélyen résztvevő dalárdák adnak *Bornemisza Géza* tiszteletére a megyeházán.

Debrecen város és az egész Tiszántúl közönsége nagy kívánesisággal várja a TIKÁV megnyitását, amelytől az idén különösen sokat várnak.

TANKÖNYVEK
az összes iskolák részére már most előjegyezhetők, iskolai füzetek, iró- és rajzszerek igen olcsón beszerezhetők a „MELIUSZ" könyvkereskedésben.

Elkészült a választói névjegyzéktervezet

A kihagyottak kérhetik felvételüket megfelelő igazolás alapján — A névjegyzéktervezet a régi 43.500 fővel szemben csak 29.436 egyént tartalmaz

Az új választójogi törvény az adatszolgáltatásokat igazolásokhoz is köti. Ez a megszorítás azt eredményezte az első látszatra, hogy a legutóbb érvényben volt képviselői választói névjegyzék mintegy *43.500 főnyi választójával szemben a most összeállított névjegyzéktervezet csak 29.436 nevet tartalmaz.*

Ez tehát cca 14.000 névvel kevesebb. De ez még nem jelenti azt, hogy ennyivel kevesebb is lesz a választók száma Debrecenben, hiszen a tervezetet még csak most teszik közszemlére — vasárnaptól kezdve — és bárki felszólalhat ellene, ha az adatok nem felelnek meg, vagy felvételét igazolhatóan kérheti olyan, akit kihagytak.

Az egész országban csökkent a választók száma. Az országos átlag 33 százalékkal kevesebb választót mutat, ezzel szemben Debrecenben jobb a helyzet, mert itt csak 29—30 százalékos a visszaesés. Persze a központi választmány mindenkit felvesz ismét a névjegyzékbe, aki igazolja, hogy jogosult választói jog gyakorlására.

Ha a központi választmány elbírálta a felszólalásokat, akkor állapítják meg a végleges névjegyzéket. Bizonyos tehát, hogy a névjegyzéktervezetben feltüntetett neveket tartalmazó 29.436-os szám lényegesen emelkedni fog.

Egyébként a közszemlére kitétel mellett onnan is megtudhatják az érdekeltek, hogy nevük szerepel-e a névjegyzékben, vagy sem, hogy *most folyik az egyes házakban az ott lakókra vonatkozó névjegyzék kitétele. Aki tehát látja, hogy a neve nem szerepel, felmehet és kifogást emelhet a kihagyás ellen,* sőt kérheti a névjegyzékbe való felvételét. Aki pedig igazolja választói jogosultságát, azt feltétlenüül fel is veszik.

A világ minden részéből jönnek református magyarok a debreceni világgyűlésre

Mit kell tudni a gyűlés résztvevőinek?

A Magyar Reformátusok Világgyűlése **augusztus 23-án, kedden lesz megtartva** a lapunkban már ismertetett programmal. Ezen a napon Debrecenben találkoznak két világrész magyar reformátusai. Reggel 9 órakor gyülekezés lesz a Kollégiumban az udvaron és zárt sorokban felvonulás a Nagytemplomhoz, ahol egynegyed 10 órakor istentisztelet lesz. Az igehirdetési szolgálatot Szabó Imre budapesti esperes végzi s utána 10 órai kezdettel lesz megtartva a Magyar Reformátusok Világgyűlése.

A Nagytemplomba való méltóságteljes felvonulás biztositása

A Nagytemplomba való felvonulás méltóságteljességének biztositása érdekében a gyülekezés mindenki számára a Kollégium udvarán lesz. A felvonulás közben senki sem csatlakozhatik. Az udvaron külön táblák jelzik, kinek hol van a helye. „Amerika", „Németország", „Franciaország", „Erdély", „Délvidék" és „Felvidék" stb. jelzésü táblák alá sorakoznak fel a külföldi és megszállt területi magyar reformátusok. Végül a „Dunántul", „Dunamellék", „Tiszániinnen" és „Tiszántul" jelzésü táblák mögé sorakoznak fel a magyarországi résztvevők. A budapestiek a dunamellékiekkel, a debreceni résztvevők pedig a tiszántuliakkal együtt vonulnak fel. A felvonulás pontosan 9 órakor veszi kezdetét. Iránya: a Kollégium nyugati kapuján keresztül menve, a Baltazár Dezső uccán és a Kollégium homlokzata előtt elvonulva, a Csokonai szobornál a Piac ucca felé kanyarodva, a Kereskedelmi iskola, majd az Arany Bika előtt körben haladva a Nagytemplom főbejáratához.

A felvonulás végéig a Nagytemplom minden ajtaja zárva marad s a főajtón is csak azok lesznek bebocsáthatók, akik a világgyülés jelvényét a felvonulás kezdetéig megváltották és a felvonulásban résztvesznek.

A Nagytemplomban elhelyezkedés

A Nagytemplomban pontosan megállapitott székeken és padokon foglalnak helyet a világgyülés résztvevői. A Piac uccai hajó padsorai, valamint a Hatvan uccai hajó Piac uccai oldalának még üresen maradt padjai, továbbá a különböző karzatok, magyarországi, köztük a debreceni résztvevők számára tartattak fenn. Azok részéről, akik esetleg a templomból kiszorulnának, a rendezőség megafon-közvetitésről gondoskodott. Az esetleg kiszorulókat arra kéri a rendezőség, hogy szíveskedjenek a Nagytemplom és Kollégium közötti kertben elhelyezkedni. A rendőrség a kertet biztositja számukra.

Az ORLE konferencia

Az Országos Református Lelkész Egyesület konferenciája aug. reggel 8 órakor áhitat csak lelkészek részére a Kistemplomban, igehirdető Czeglédy Sándor ceglédi lelkipásztor, ORLE alelnök.

A konferencia megalakulása 9 órakor lesz a Kistemplomban. — Megalakulásra előterjesztést tesz dr Vasady Béla ORLE tanulmányi főtitkár. Megalakulás után ugyanott előadások az összes tagok részére. A konferencia alatt folyik le az Országos Református Lelkésznék Egyesületének közgyülése és konferenciája, este pedig evangélizációs istentiszteletek lesznek a különböző debreceni templomokban. Augusztus 25-én, csütörtökön folytatódik a konferencia. Délután 3 órakor előadások kezdődnek négy csoportban. Az Országos Református Jóléti és Gazdasági Társulat választmányi ülést és közgyülést tart a Kistemplomban. A második csoportban a vallásoktató lelkészek konferenciája zajlik le a debreceni egyházközség tanácstermében. A harmadik csoportban a református segédlelkészek konferenciáját tartják a gimnáziumban, mig a negyedik csoportban a református nők konferenciája folyik le a gimnázium disztermében. Pénteken lesz az ORLE közgyülése s utána Baltazár Dezső püspök reliefjének megkoszoruzása. Szombaton kirándulason vesznek részt a konferencián résztvevők Hajduszoboszlón és a Hortobágyon.

Debreceniek részvétele a világgyülésen

A világgyülésen csak azok a debreceniek vehetnek részt, akik augusztus hó 19-ig jelentkeztek az ORLE gyülési irodájában, Kálvin tér 5. alatt és a debreceniekre érvényes egy pengő jelentkezési dijat ugynott kifizették. A szabályszerüen jelentkező debreceniek ott megkapják a világgyülés jelvényét, amely nélkül a világgyülésen résztvenni nem lehet. A világgyülés alkalmából a Péterfia uccai egyházrész Női Köre aug. 22—27. napjain, a Kálvin tér 5. sz. alatt kézimunka és háziipari kiállitást és vásárt rendez, mely jótékony célt fog szolgálni.

Amerikaiak érkezése

Ma este féltiz órakor az amerikai lelkészekkel együtt nagyobb csoport amerikai református társaság érkezik városunkba, akiket *Uray Sándor* egyházkerületi főjegyző fogad az egyház nevében. A város részéről *Kölcsey* polgármester mond üdvözlő beszédet. *Felhivjuk a lelkész jellegü egyének és a gyülekezet tagjainak figyelmét, hogy a jelzett időre minél nagyobb számban jelenjenek meg az állomáson.*

Értekezlet a fogadás ügyében

Ma délután öt órakor a Kálvinisták Templomegyesülete értekezletet tart a világgyülésre érkezők fogadásának ügyében. Az értekezlet Kálvin tér 17. sz. a. kistanácsteremben lesz. Felhívjuk erre a tagok figyelmét, hogy minél többen vegyenek részt.

Az ORLE gyülési iroda Kálvin tér 5. szám alatti gyülekezeti otthonban, hol a világgyülésre való jelentkezéseket is elfogadnak.

Diáksapkát

olcsón csak a készitőnél vásárolhat

FARKAS Széchenyi 3.

hánnygyári Dalkör, a Debreceni Vas- és Fémmunkások Dalkara, a Debreceni HÉV. Harmónia Ének- és Zeneegylet és a Nyilastelepi Ref. Dalkar. Résztvevőket azokból a dalárdákból is szívesen lát a dendezőség, amelyek testületileg nem jelentkeztek. — Kívánatos ugyanis, hogy a kar minél népesebb és impozánsabb legyen. A rendezőség a dalegyletek számára párszáz meghivót fenntart. Ezek a közös próba idején kerülnek szétosztásra.

Hazatelé Amerikából

Végtelen vizen, végtelen gyászba
Uszik a hajónk Magyarországba.
Mi vár reánk ott, senki se tudja,
Vezet-e vissza végzetünk útja?

Kedvünk csapongó, most semmi se fáj
De ha felénk int a régi, régi táj
Nem ömlik-e el könnya szemünkön,
Ha szerte nézünk szülőföldünkön?

Szülőföldünkön, hol most a bánat,
Testvér arcokra szánt barázdákat...
Gyermeketeknek ti édes szülék,
Magyar hazáról mondjatok regét,

Hogy megszeressék a magyar borut
A diesőséges mártir-koszorut. —
S ha szemünk ellát majd a magyar égig:
Hadur kardjáról meséljetek nékik!

(Sárrétudvari.) **NAGY FERENC.**

Az augusztus 24-i Himnusz-ünnepély és emléktáblaleleplezés

A dalárdák együttes próbája ma délután 6 órakor

A Csokonai-kör elnöksége elkészitette az augusztus 24-én, szerdán délben, 12 órakor tartandó Himnusz-ünnepély és utána következő emléktábla-leleplezés meghivójának szövegét. Az ünnepély pontosan 12 órakor kezdődik. A jelenlevők csendben megvárják a déli harangszó elhangzását és közvetlenül utána a debreceni dalosegyesületek együttes kara elénekli a Himnuszt. — Aztán *szentpéteri Kun* Béla egyet. ny. r. tanár, a Csokonai-kör alelnöke leteszi a Csokonai-kör koszorúját Kölcsey domborművű képe alá, amelyet a Csokonai-kör állittatott néhány évvel ezelőtt a Kollégium falán. Ez az ünnepély e körül az emlékmű körül folyik le.

A koszorú letétele után az egész társaság átvonul a Baltazár Dezső (volt Fűvészkert) ucca 5. sz. házhoz, amelynek homlokfalán akkorára áll már a város által készittetett emléktábla. Itt a dalosegyesületek közös kara elénekli a Nemzeti Hiszekegy-et. Utána dr. *Lázár* Andor ny. igazságügyminiszter tartja meg avatóbeszédét, amelynek végén lehull a lepel az emléktábláról. *Szabó* Dániel ref. hittanhallgató *Kölcsey* Ferenc *»Zrinyi második éneke«* című költeményét szavalja, majd a közös kar újból a Himnuszt énekli, amivel az ünnepély véget is ér.

A dalárdák közös próbája, ma, 20-án, szombaton d. u. 6 órakor lesz a Kollégium udvarán. Jelentkeztek eddig: *a Városi Dalegylet, a Szent László Dalegylet, a Petőfi Dalkör, az Iparos Dalegylet, a Kossuth Dalárda, a Máv. Horthy Dalegylet, a Vitézi Énekkar ,a Világitási Vállalat Énekkara, a Do-*

A háboru

Valami kibeszélhetetlenül fájó érzésként hatott reám egyik embertársam, azon kijelentése, a múlt nap, amelyet bizony máskor is és elég sokat hallottunk a világháború nagyon szomorú vége óta »miért ment harcba a debreceni 40 theologus diák, azért, hogy dr Baltazár Dezső püspöknek és Kiss Ferenc egyetemi rektornak, amiért rábeszéltek benneteket, dicsőséget és kitüntetést szerezzetek?!« Ezeket és ilyenféle kifejezéseket, olyan sokszor hangoztatnak az emberek, persze a mai szemmel nézve a dolgokat. Én most szükségesnek tartom, a nagy nyilvánosság előtt tiszta, világos képét adni a 40 református honvéd teológus katonáskodásának. Nem arról akarok beszámolni, hogyan harcolt és milyen hőstetteket vittek véghez, az első tüzvonalban, arra csak annyit jegyzek meg, amit József főherceg Ő királyi fensége mondott 1916 augusztus havának közepén a Monte szt. Michelén, koticsi mellett, Szt. Martinónál a 11-ik binénél *»ha mindenki úgy végezte volna kötelességét a világháborúban, mint a debreceni 40 ref. honvéd theológus diák, ma nem ott állanánk, ahol állunk.«*

Ezen cikkben a fenti idézet és hasonló kijelentésekre akarom megadni a választ, a magam nevében, de tehetem azt a többi 40 honvéd theológus nevében is. Ugyanis bennünket, sem dr Baltazár Dezső püspök, sem Kiss Ferenc egyetemi rektor, nem kényszerített a harctérre való menetelre, sőt ők mondották, amikor szándékunkat közöltük velük: »úgy fáj, a mi szívünk értetek«, bennünket a harctérre való meneteltől visszatartani nem lehetett. Miért vetheti fel valaki a kérdést? Azért, mert akkor olyan állapotok voltak, hogy senkinek sem lett volna szabad, a gyávaság hitvány bokrai mögé húzódni. Nagyon jól emlékszem rá, 1914 szept. havában bejöttem Debrecenbe, mint III. éves theológus, az állomáson, ahogy kiszállok a kocsiból, látom egy menetzászlóalj indul a harctérre, azt is látom, hogy egy vasúti kocsi mellett, csukaszürke táboriruhában, ölében tartja kis gyermekét egy harctérre induló katona, mellette áll felesége és egy 3 éves kis fiú. A kürtös fújja az indulót, mindenkinek fel kellett szállni a vonatra, a zokogó édesanya karonülő kis gyermekét alig tudja lefejteni édesapja ölelő karjaiból, másik gyermeke térdét ölelte át édesapjának, valami rettenetes jelenet volt ez és kérdezem hány volt ilyen jelenet a világháború alatt!? Mikor mi fiatalemberek ilyeneket láttunk — még ha mentesített is a törvény, mint theológusokat, a harctéri szolgálat alól — kérdezem, ha csak egy csepp érzés és hazaszeretet élt bennünk, akkor vajon oda lehetett-e húzódni a gyávaság hitvány bokrai mögé, nemde nekünk

KERÉKPÁR SOLTÉSZ
legkisebb részlet
legnagyobb választék
leghosszabb kihitelezés
legjobb minőség
Kálvin-tér 2

is, de mindenkinek is oda kellett volna menni, ahová a zokogó hitvestől és az apró kisgyermekektől elvitték a kenyérkereső édesapát?! Mi ref. theológusok mentünk is, mert úgy éreztük, ezt kívánja a haza, de meg a becsületérzés is. Elvéreztünk, de elvérzett velünk együtt a magyar haza is, most mint csonka test végtagjait siratja, amely végtagok felett több, mint 20 éve éhes varjak ülnek halotti tort. E csonka haza határai között élnek az emberek, a világháborút járt emberek, egyik jólétben, a másik, a legtöbb nehéz körülmények között, áldott bizakodással és a felszabadulás szent reményében.

A 40 honvéd theológus diák egyik fele, onnan felülről, az égből nézi szomorúan csonka hazáját, amelyért elvérzett; a másik fele pedig szétszórva, részint a megszállott területeken, részint pedig itt a csonkahazában éli — legtöbbje — a megpróbáltatásokkal teljes életét és eszi életének keserves kenyerét.

vitéz Szabó Endre
honvéd thológus diák.

A Magyar Jövő Szövetség és a debreceni szociáldemokrata párttitkár pere a törvényszék előtt

200 pengő pénzbüntetésre ítélték Erdei Istvánt.

A debreceni törvényszéken dr *Tokay* Gyula tanácsa pénteken délelőtt folytatta azt a tárgyalást, melyet *Erdei* Istvánnak, a szociáldemokrata párt debreceni titkárának rágalmazási ügyében az ezév június 21-én megkezdtek. Mint ismeretes *Erdei* István cikket írt a Várospolitikai Szemlében és a Magyar Jövő Szövetség működésével kapcsolatban olyan sulyos kifejezéseket használt, melyek miatt a szövetség nevében az elnök megindította Erdei ellen a rágalmazási pert.

A bíróság széleskörű bizonyítást folytatott le és a tanuk seregét kérdezték ki a Magyar Jövő működésével kapcsolatban, kitértek a világítási vállalat és az ipartestületi ügyekre is, ahol a szövetség tagjai akciót kezdtek. Ugy a vád, mint a védelem részéről rendeltek el kihallgatásokat.

A pénteki tárgyaláson *Nagy* Bélát kérdezték ki elsőnek, aki elmondotta, hogy tagja volt a szociáldemokrata pártnak, de kilépett és a szövetséghez csatlakozott. Tevékeny részt vett az ipartestületi elnökválasztással kapcsolatos munkában, röpiratokat adott ki, lapot szerkesztett, melyre azt írta, hogy a szöveség hivatalos lapja.

Elnök:

A szövetség elnöke azt a vallomást tette, hogy nem volt joga a saját lapját a szövetség hivatalos lapjának jelenteni ki és később ez a megjelölés lekerült a lapról.

Tanu: Akkor téved dr *Szabó*, mert a tudomásuk beleegyezésükkel történt a lap megindítása.

Elnök: A vádlott azt írja cikkében: »új meteor a szociálizmus közeledik.« Hogyan értelmezi ezt ön?

— Kérem csak azt értem a szavakból, hogy a nemzetközi szocializmus diadalát hirdeti, hogy elvtársait bátorítsa, akik közül sokat elhódított már a Magyar Jövő.

Dr *Sonnenwirth* védő a tanuhoz: igaz az, hogy míg ön tagja volt a pártnak, a baloldal felé való hajlás mellett kardoskodott?

— Nem.

Szabó Sámuel tanu arról beszélt, hogy ő jelen volt az ipartestületi elnökválasztáson, mikor Vági megbukott és hallotta, hogy

egy kövér cipész jajgatott, mert gombostűkkel szurkálták.

Azt nem tudja, hogy kik csinálták a szurkálást. A Magyar Jövő zárt sorokban, nagy lármával vonult a gyülésre.

A bizonyítási eljárás befejezése után dr *Varga* Lajos a főmagánvádló nevében tartott hosszabb beszédet, kérve a vádlott megbüntetését. Dr *Sonnenwirth* Lajos védő felmentését kérte hivatkozva arra, hogy közérdekből írta meg a cikket a vádlott és bizonyította állításait. Közel másfélórás beszédben sorakoztatta fel érveit védence érdekében.

Az utolsó szó jogán *Erdei* István beszélt és visszautasította azt a gyanúsítást, mintha ő nem lenne magyar érzésű. Hangsulyozta, hogy nála a magyar nemzeti eszme azt jelenti, hogy

minél többet keressen a magyar munkás, hogy minél jobban tudja nevelni családját és magát is művelni tudja.

Itt kezdődik az én magyar nemzeti érzésem — mondotta — de ebben velem egyet a másik oldalon állók. A közeledő szocializmus alatt is azt értem, hogy olyan társadalmi rend fog kialakulni, melyben bizonyítva lesz a közjólét és nem lesznek nyomorgó, munkanélküli tömegek.

Kérte a felmentését, mert közérdekből írta cikkét, jóhiszeműen.

A bíróság rövid tanácskozás után hirdette ki az ítéletet, melynek értelmében

bűnösnek mondotta ki Erdei Istvánt rágalmazásban és 200 pengő pénzbüntetésre ítélte el.

Kötelezte az ítéletnek közreadására a Várospolitikai Szemlében, fizetnie kell kell a költségeket és kimondták a fokozatos felelősséget is.

Az indokolásban megállapította a bíróság, hogy bár a legszélesebb mederben engedték meg a bizonyítást, mégsem tudta a vádlott bizonyítani, hogy *a Magyar Jövő beteges intézmény, beteges gondolatokat terjeszt. internacionális gyülöltséget, új pogányságot hirdet, csalás, amit csinál és hogy a Világítási Vállalat politikai örömtanyává akarta tenni. Kimondotta a bíróság, hogy a Magyar Jövő nem politikai alakulat.* Az ítéletet tudomásul vette a főmagánvádló. Az elítélt és védője nem nyugodtak meg.

Hotel Auguszt Abbázia
MAGYAR SZÁLLODA. - Központi fekvés
Elsőrendü magyar konyha. - Olcsó árak.
Felvilágositást nyujt magyarul fenti szálloda.

Szent István hétre

Zárt tárgyalást rendeltek el Grósz Mayer és társai bűnügyében

Hírt adtunk arról, hogy öt hónappal ezelőtt letartóztatták **Grosz** Mayer debreceni háztulajdonost s több társát, mert az ügyészség szerint bosszúból kémkedés miatt tettek feljelentést névtelen levélben **Szalontay** Ferenc ellen. A román területről csempészett névtelen levél alapján vizsgálat indult és megállapították, hogy hamis vád történt. Igy indult meg az eljárás **Grosz** Mayer, **Grünblatt** József, **Scher** Mór és **Veisz** Mór ellen.

Szalontay csempészés miatt feljelentette Grosz Mayert, akit elítéltek 45 napra és ezért bosszúból találta ki a kémkedési históriát Szalontay ellen.

A debreceni törvényszék dr **Tokay** tanácsa pénteken délben egy órakor kezdte meg a tárgyalást a vádlottak ügyében. Dr. Csath Kálmán ügyész zárt tárgyalás elrendelését kérte és a bíróság a kérést teljesítette.

A magyaros kézimunkákból szép kiállítást rendezett a péterfiauccai egyházrész

A jótékonyság és szeretet szép kiállítást hozott létre a Kálvin tér 5. szám alatti Baltazár-teremben. A kiállítást az tette aktuálissá, hogy augusztus 23-tól 27-ig tartják a Református Magyarok Világkonferenciáját és az ORLE országos tanácskozásait.

A kiállítást a Péterfia uccai egyházrész nemesszívü asszonyai rendezik, élükön dr *Vargha Zsigmondné*, egyetemi tanárnéval. Tegnap tartották meg a sajtóbemutatót, amelyen sok előkelőség jelent meg. Szebbnél szebb magyaros motivumú kézimunkák és egyéb tárgyak kerülnek kiállításra és eladásra. Gazdag választékban állították ki a külföldön is ismert és keresett beregi keresztszemes varrottasokat, a híres halasi csipkéket, melyek pókhálófinomságúak és nagyon drágák, értékesek, a kunsági csipkéket stb. Számos olyan darab van, amelyik már díjat is nyert.

A kiállítás nagy sikere biztosítva van, az ideérkező idegenek bizonyára örömmel visznek el emlékeket belőle.

Kutyát akart kikerülni és lezuhant a motorkerékpárról

Szerencsés kimenetelü baleset történt tegnap este nyolc órakor a Simonyi út végén, a TIKÁV épülete előtt.

Bácsi Miklós debreceni lakos rokonával, *Rozga Lola* 20 éves fiatal leánnyal motorozott. A Vigadó körüli kanyarnál egy kutya hirtelen átszaladt az úttesten és a férfi DF 211. számú motorjával ki akarta kerülni. A hirtelen fordulattól mindketten kizuhantak az ülésből, de szerencsére csak kisebb zúzott sebeket szenvedtek. A mentők kötözték be sérüléseiket.

A világhirü Héviz-fürdőn rendkívül olcsó
üdülési és gyógylehetőségek!
Aug. 22-től szeptember 30-ig
57 pengő
hét napi teljes ellátás
és
GYORSVONATI KÖLTSÉG ODA-VISSZA
a Dunántúl bármely állomásáról.
Az ország többi részéből 59 pengő.
Elhelyezés a tökéletes komfortú
FRIEDRICH ÉS ROYAL SZÁLLÓKBAN.
Második heti ellátás 47 pengő!
Legkiválóbb étkezés. Hangverseny, tánc, kabaré, tombola, bálok, stb. — Az árakban az összes szállodai, éttermi borravalók, kurtaxa, forg. adó, ki- és bejelentési díjak bennfoglaltatnak.
Jelentkezés: Friedrich, HÉVIZ és az IBUSz összes menetjegyirodáiban.

Táncol és dalol a világ

Facipőben járt holland tánctól, finom francia chansonon át az exotikus maláj művészetig minden felvonult a debreceni Nemzetek Ünnepén.

A Nyári Egyetem nemzetek ünnepéről van szó, arról a kedves, hangulatos estéről, melyen 21 nemzet fiai és lányai megjelennek a színpadon a maguk színpompás, álomszerűen érdekes nemzeti viseletében és rövid pár óra alatt szétdobálják, mint vérpiros, remek rózsákat, virágokat a közönség lelkére a saját nemzetük lelkét. Mert miben mutatkozna meg egy nemzet legsajátosabb lelkisége, ha nem a két legnépszerűbb, legkönnyebben megközelíthető művészetben: az énekben és táncban.

Az észt szereplők festői viseletben.

Káprázatosan szép és valami egészen hihetetlenül érdekes egy ilyen este. Az ember egy teremben összesűrítve kapja az egész világot. A fajok, nemzetek kvinteszenciáját. És van valami mélyen elgondolkoztató is benne, amíg a zene édesen kiömlő ütemére a felébredt vonalak a tánc ritmusára ringanak. Mennyi szépség, mennyi tehetség van ezen a világon. Milyen nagyszerű lény mégis és mindenek dacára az ember. És milyen kár érte. Hogy tékozolja magát.

A jávaiak táncos csoportja a Nemzetek Ünnepén.

Az uccán a rikkancs a legújabb szenzációkat kiabálja rekedt hangján. Runcimann lord tárgyalásait, az utolsó erőfeszítéseket a békéért... a japán-orosz határszéli harcokat..., a lázas tramban dagadó fegyverkezési versenyt, melyben mindennap új rekordot hoz... Itt, az Arany Bika termében pedig édesen röppen fel az olasz fiú baritonján a megrészegítően forró dal... a holland csoport valami kedves, életbölcseletté tisztult, derűvel kopogja a maga facipős táncát és a két kis maláj fiú puha vonaglásaiban, a maga bizarrságában, forró exotikumában egyszerre előtárul Jáva és Szumátra minden lázas titka, vad rejtelme, fűszeres éjszakája és vérpezsdítően izgalmas kalandoktól fülledt nappala.

Az egész világ beszorult ide, ebbe a patakzó fényárban úszó teremben. Egy nemzetközi világ tárul ki itt a nézőnek a fajmagyar város, az ősi Debrecen ölén, a Rákóczi harangos Nagytemplom közelében. Az emberiség van itt, ahogy egymásbaszövődött fajok, nemzetek tarka, ragyogó, színes fonalaiból. Micsoda nagyszerű teljesség így együtt... Ha egy hiányozna belőlük, talán szegényebb lenne a világ... És mennyivel gazdagabb vagyok azóta, hogy azt a kedves kis dán dalocskát a lelkembe zártam... Puha, finom, könnyed kis szerelmes dal, de úgy tapad lélekre, forrón, szomjasan, mint két bársonyosan fehér asszonykar... Vagy a kedves lengyelek énekszáma azzal a fájdalmas mélabúval, szláv panasszal, amelynek titokzatos mélységeibe egy egész nemzet történelmének labyrintusai vezetnek csak el. A németek számának dübörgő keménysége... acélos ereje... Egy nagy nemzeti kórus ez, amelyiknek minden hangja új színfolt, új ritmus, új melódia és mindegyikben őszinte öröm elmerülni a hallgatónak és szemlélőnek.

*

Külön kell szólni az észtekről. Ahogy remek nemzeti viseletükben megjelentek ezek a pompás emberpéldányok, feldübörgött a tapsorkán, valami végtelen bája az egyszerűségnek, a közvetlenségnek... a keresetlen nemes egyszerűség árad ennek a népnek gyermekeiből, ami egyszerre megfogja a velük érintkezőket... Pillanat alatt rokonszenvessé válnak.

Kitűnő volt az amerikaiak ragyogóan nagyszerű száma. Remekeltek a törökök. A franciák lehelletfinom virágszirom-ként röpködő száma elbűvölte a hallgatókat... És az a kedves meglepetés, amikor valamennyi nemzet fiai kórusba állva énekelték azokat a magyar népdalokat, melyeket Walisch Oszkár lektortól órákon megtanultak... Micsoda remek nemzetközi kórus volt túl a kedves figyelmességen is és általában milyen gyönyörű látni együtt nemzeteket, idegen népeket közös munkában. Egy kis útmutatót nyujtott arra, egy adag követésre méltó példát a debreceni Nyári Egyetem. Talán egy ilyen együttesben, közös munkában még meg lehetne menteni az emberiséget, szegény sajgó, örök boldogtalanságot, végzetes, fájdalmas sebét a földnek.

*

Az éjszaka millió csillagvirággal hajolt Debrecen fölé ezen a mély és langyos augusztusi éjszakán. Az Arany Bika disztermében pedig a felzendült magyar csárdásra táncolt és dalolt a világ... 21 nemzet fiai egymást ölelték a tánc tüzes hullámaiban. Valahol halálosan komoly konferenciákon talán szakadékok mélyültek és szélesedtek ember és ember között... Itt a kis maláj lány rámosolygott a szőke svéd fiúra... nem ismerték egymás nyelvét és mégis megértették egymást.

Nemzetek Ünnepe volt Debrecenben és rajongó utópisták lelkében, akik javíthatatlan, fantaszta és sóvár álmaikban szeretnék egy kicsit megállítani a szakadék szélén táncoló emberiséget... ez az este azt a reményt kelthette fel, hogy talán egyszer... valamikor... lehet, hogy még nem egészen későn eljön az igazi Nemzetek Ünnepe is, amikor az emberiség szíve, mint üdvözlő harang kongása dobban minden nemzetiségű felé és testvéri arcot fog felismerni minden náció gyermekében.

(parvus)

Roboz Jolán
kalap és füzőszalonját
Piac u. 42. sz.
alá
helyezte át.
Modell ujdonságok megérkeztek.

Teherautó került a vonat elé a nánási határban

A debreceni ügyészségnek telefonon jelentették, hogy 18-án délelőtt a Hajdunánásról Tiszalök felé haladó vonat elé a 13. őrháznál egy miskolci jelzésű teherautó került. Az összeütközés következtében **Márkus** János soffőr kisebb, **Ragula** Pál pedig sulyosabb sérülést szenvedett. Ragulát a debreceni sebészeti klinikára szállították ápolásra.

A csendőrség a karambol ügyében megindította a vizsgálatot, hogy megállapítsák, kit terhel gondatlanság. A teherautó sulyosan megrongálódott és felborult.

„Itéletet kérek, nem bánom ha akasztás is lesz"

Dühöngő tolvajóriás a bíróság előtt

Pénteken délben a debreceni ügyészség fogházából a bíróság elé állították Nagy Bálint balmazújvárosi napszámost, akit sorozatos tyúklopásokkal vádoltak.

Nagy Bálint hatalmas termetű ember, nagyobb két méternél és igen izmos termetű.

A tolvaj óriás az elnök kérdésére elmondotta, hogy apró, cseprő tolvajlások miatt már talán tizszer is elítélték. Irni, olvasni nem tud, három gyermeke van.

Az elnök az iratokból megállapította, hogy jelenleg is három hónapi fogházbüntetését tölti a vádlott, aki már egy évig ápolás alatt volt a nagykállói elmegyógyintézetben.

A vádirat szerint tiz esetben követett el tyúklopást a vádlott, aki Hajduszoboszlón került kézre, mikor a debreceni Téglaskertből lopott

14 darab tyúkot olcsó áron kinálta eladásra. Az olcsó tyúk lett a veszte, mert rendőrrel igazoltatták,

aki előtt beismerte, hogy lopott tyúkokat akart eladni.

A vádlott a bíróság előtt is beismerte, hogy lopott tyúkokat próbált eladni, de tiltakozott az ellen, hogy a többivel is vádolják.

— A többit csak a csendőrök mondották nekem. Két napig nyomoztak velem, de én sohasem jártam ott, ahová vittek. Különben is — folytatta a vádlott — ezért a lopásért, meg azért, amit a csendőrök beírtak, már elítélt a bíróság egyszer.

Dr. Tokay Gyula tanácselnök elrendelte Nagy Bálint megelőző ügyeiben az iratok beszerzését és elnapolta a tárgyalást, hogy megállapíthassa az iratokból, hogy igaza van-e a vádlottnak.

Az elnapolást a tolvaj óriás nem akarta tudomásul venni:

— **Ha már itt vagyunk, hát tárgyaljunk — harsogta. — Ha a csendőr azt állítja, hogy loptam, hát ne firtassák tovább, ítéljenek el. Nem bánom ha fel akasztanak is.**

Elnök: Most nem lehet tárgyalni az ügyét, majd új tárgyalást tartunk.

— **Itéletet kérek, nem bánom, ha akasztás is lesz, de ne húzzák már az ügyet!**

Az elnök intésére a szurónyos fogházőr megfogta a vádlott karját, hogy kivezesse a teremből. Erre Nagy Dániel valóságos dührohamot kapott, amiért most nem ítélkeznek felette.

Ocsmány módon káromkodott a teremben.

Az elnök jegyzőkönyvbe vétette a vádlott szavait és átadják az ügyészségnek a megfelelő eljárás megindítására.

Csődkiárusitásban
öltönyök kabátok gyermek és munkaruhák még pár napig kaphatók
Piac ucca 55.

x **Valódi amerikai olajok** (plombált). Demlop pneu képviselete. Tempó műszaki iroda, Széchenyi 7. Telefon: 16—29.

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata augusztus 14-től 21-ig:

»Kossuth«, Piac u. 26. Városi bérpalota. Telefon 29—56. »Isteni gondviselés«, Petőfi tér és Teleki utca sarok. Telefon 29—81. »Csokonay«, Mester u. 45. Telefon 10—15. »Árpád fejedelem«, Csapókert, Jánossy u. 44.

MENTŐK TELEFONSZAMA: 04.
RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

„Dolgoztass, hogy dolgozhass".

— **Ma, István király napján a nagytemplomi ünnepélyes istentiszteleten d. e. 10 órakor** a lelkipásztori szolgálatot dr Soós Béla végzi.

— **Istentiszteleti rend a ref. templomokban vasárnap, augusztus 21-én.** Nagytemplomban 10 órakor dr Vincze Károly, délután 5 órakor Kiss Jenő. Kistemplomban délelőtt 9 órakor Bernáth Árpád, délután 5 órakor Szenes László. Kistemplomban délelőtt 11 órakor dr Takaró Géza. Mester u. templomban délelőtt 10 órakor Uray Sándor. Ispotály templomban délelőtt 10 órakor Péter Antal, délután 5 órakor Váry László. Kossuth u. templomban délelőtt 10 órakor dr Ujlaky Ferenc, délután 5 órakor Balogh Ferenc. Árpád téri templomban délelőtt 10 órakor Béky Zoltán, délután 3 órakor Nagy Sándor. Homokkerti templomban délelőtt 10 órakor Szilágyi László, délután 5 órakor Kovács József. Nyilastelepi templomban délelőtt 10 órakor Mezey Béla, délután 5 órakor Orosz János, Csapókerti templomban délelőtt 10 órakor Farkas Dezső, délután 3 órakor Kiss Lajos, Kerekestelepi templomban 10 órakor Kulcsár Ferenc, délután 5 órakor Nagy Dezső. Nyulasi áll. iskolában délelőtt 10 órakor Losonczi Géza, Téglaskerti áll. iskolában délelőtt 10 órakor Birinyi János. Szegényházban délelőtt 9 órakor Szenes László. Téglavetői gyül. házban délután 3 órakor Kováts Árpád. Wolaffka telepi olvasókörben délután 3 órakor Szilágyi László. — Vendég lelkészek szolgálnak. Tanyai istentiszteletek: Pallag délelőtt 9 órakor vitéz Szabó Endre, Szikgáton délután 2 órakor vitéz Szabó Endre, Hosszúpályi úton délelőtt 9 órakor Papp Géza. Mézeshegyen délután 2 órakor Papp Géza. Ondód I. Kádárdülőn délelőtt 10 órakor Rápolthy Árpád, Fancsikán délelőtt 9 órakor Bárdi Ferenc, Nagycserén délelőtt 11 órakor Bárdi Ferenc, Kátán délután 2 órakor Bárdi Ferenc, Hortobágyon délelőtt 9 órakor Halász András.

— **Görög katolikus miserend Szent István napján és vasárnap.** Ma délelőtt 8 órakor katona és diákmise. 10 órakor nagymise hatóságok és hivatalok részvételével. Ünnepi misét tart és szentbeszédet mond Papp Gyula szentszéki tanácsos. Háromnegyed 12 órakor csendes szentmise. Délután fél 4 órakor rózsafüzérájtatosság, 4 órakor vecsernye és utána szentségimádás. Vasárnap rendes miserend.

— **A református egyház tagjainak figyelmét felhivjuk arra, hogy a vasárnapi istentiszteleteken a Mester u. templom kivételével a lelkészi szolgálatokat amerikai lelkészek végzik.**

Szekula Jenő irja legközelebb megindúló regényünket

Szekula Jenő annak idején finom, leheletszerüen megrajzolt novelláival tünt fel a magyar irodalmi életben és szinte hónapok alatt hódította meg az olvasóközönséget. Mindig azt látta meg, amit mások nem vettek észre, mindig odavilágított be, ami a legtöbb ember előtt sötétben volt. A lélek embere lelket rajzolt még akkor is, amikor a tárgyi világ életéből vette történetének meséjét.

A finom, már, már cizelált elbeszélések, novellák után jelentkezett a hosszabb lélegzetű munkáival és gyors egymásutánban olvastuk szebbnél-szebb regényeit könyvben és lapok hasábjain. Mintha az első idők csak afféle nagy gyakorlatok lettek volna, előcsatározások az igazi irodalmi munkához, mert a regényekben már a mű minden szépsége olyan pompás formában érvényesült, hogy a legkényesebb igényeket is kielégítette. Nem szőrszálhasogató, nem aprólékos, de mégis úgy érzi az ember, hogy minden alakja embert ábrázol és minden eseménye maradéktalanul jelentkezik a sorokból. Ugy látja az életet, ahogy az a valóságban folyhat, mégis van valami egyéni íze, különlegesen egyéni szépsége a látásának, melyet csak akkor veszünk észre, ha elmélyülten és teljes odaadással merülünk el mondanivalói tiszta útján ...

Annyi, de annyi ember él a földön, amennyi Isten kedvéből született.

De a sok, sok ember között Szekula Jenő emberei olyan tipusokat képviselnek, melyek az irói szemnek, irói léleknek legbeszédesebb kifejezői. Élnek, de életükön keresztül egész kor, egész időszak kel életre ...

Szekula Jenő regényei között előkelő helyet foglal el a Palánkai vadludak című is, melynek szimbolikus címe mögött egy egész kor, egy édesbús magyar korszak lappang olyan lángoló nagy tűzzel, amit csak elhivatott irók tudnak érzékeltetni fekete betűkön keresztül ...

A palánkai vadludak a magyar korszak élő szépségében gazdag krónikája néhány ember életén, küzdelmén, vergődésén, örömén és bánatán keresztül ...

— **Szent István napi miserend a Szent Anna uccai plébániatemplomban és kápolnákban.** Rendes vasárnapi miserend, misekezdetek reggel 6, 7, 8, 9 órakor. Fél 10 órakor nagymise, melyet tart Némethy Gyula prelátus kanonok. Szentbeszédet mond Mellau Márton pápai prelátus. A további szentmisekezdetek 11, háromnegyed 12 és fél egy órakor. Kertségekben: Csapókertben Murányi Ferenc, Hajdusámsonban Novák Gyula, Józsán Buri János. **Vasárnapi miserend:** Rendes miserend reggel 6, 7, 8, 9 órakor. Fél 10 órakor nagymise, melyet tart Láng Pál pápai kamarás, szentbeszédet mond Faragó László. A további miserend 11, háromnegyed 12 és fél egy órakor. A kertségekben, mint előző nap.

— **Az evangélikus templomban a mai nemzeti ünnepen, István király napján d. e. 10 órakor** hazafias istentisztelet lesz. Ünnepi beszédet mond és imádkozik Pass László esperes. Hatóságok és képviseletek részére fenntartott helyek lesznek. (Az istentiszteletre külön meghivót nem bocsátott ki a lelkészi hivatal.)

— **Az evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 órakor** gyülekezeti istentisztelet. Prédikál Pass László esperes.

— **István kir. ünnepnapi istentiszteletek az unitárius templomban.** Debrecen, Hatvan u. 24. szám alatt levő unitárius templomban augusztus hó 20-án, szombat délelőtt 10 órai kezdettel I. István nagy királyunk emlékére alkalmi istentiszteletet tartanak, amelyre a hiveket, hatóságokat, testületeket, egyesületeket stb., érdeklődőket tisztelettel meghivnak.

— **Kinevezés.** Kovács Gyula müszaki tanácsost, az államépitészeti hivatal főnökét müszaki főtanácsossá nevezték ki. Kovács Gyula régóta áll a hivatal élén, értékes munkásságot és tevékenységet fejt ki. Kinevezése minden tekintetben arra érdemes férfiut ért. Barátai és tisztelői számosan keresték fel gratulációkkal.

x **Svábot, poloskát öl! Szektin rovarirtó, doboz 1.20. Jósa és Jónás utóda, Somogyi drogéria. Kossuth u. 6. szám.**

— **Naponta 5 vagon olajat ad az ötödik lispei kút.** A lispei fúrások teljes sikert értek el, mert az ötödik kútból is feltört 1200 méterből az olaj és naponta öt vagon a termés. Ezt a termést azonban lehet fokozni még, mert a függőleges csöveket patronokkal robbantják fel és még több olaj ömlik a csövekbe. Az olajkutakból naponta 14 vagon olajat szállítanak el, mert nincs elegendő vezeték. A feltörő többi olajat tárolják.

— **Rejtvényfejtők figyelmébe!** E héten a következők kaptak 1—1 kötet könyvet: Keresztesy Irén Munkás u. 46.; Mészáros Erzsébet Szappanos u. 20.; Nagy Erzsébet Dobó u. 36.; Ecsedy János Tanító u. 13.; Nosztray Lajos Monostor u. 1. és Schirf István Erzsébet u. 20. A könyvet hétfőn délután 3 órától csütörtök este 6 óráig bármikor át lehet venni a kiadóhivatalban.

— **Hirtelen meghalt** a lakásán Szalkay István 60 éves Hajduböszörményi lakos. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halálát szívszélhüdés okozta. A debreceni ügyészség a temetési engedélyt megadta.

— **Ellopták a motorkerékpárját.** Dr. Sáfár Ferenc Oti orvos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki ellopta segédmotoros kerékpárját. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Az ablakon át ruhaneműt loptak.** Radics János HÉV. főszerelő Jókai utca 44 szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az ablakon behajolva ruhaneműt és ágybelit lopott.

— **Baromfilopás.** Nagy Sándor Károly Ferenc József út 58. szám alatti lakós feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki az éjszakai órákban baromfiójának ajtaját feltörve, 14 tyúkot lopott el.

— **Működnek az üzletfosztogatók** Nagy János vaskereskedő Csapó utca 77 szám alatt levő üzletében tegnap délelőtt megjelent egyszerre egy sereg vidéki vásárló. Mialatt az üzlet személyzete kiszolgálásukkal volt elfoglalva, ismeretlen üzletfosztogatók az üzlet elé kitett locsolót, láncot és egy táblán lévő 25 zsebkést ellopták. A rendőrség nyomoz a tettesek után.

— **Akinek a vérnyomása magas és szívműködése rendetlen,** úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyü székelést, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes **„Ferenc József"** keserűvizet iszik. Kérdezze meg orvosát.

Maradék és méteres áruban a legolcsóbb KERTÉSZ SÁNDORNÉ Dégenfeld-tér 3.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születés: Katona Péter gazdálkodó Kistelep 4. fiú Péter, dr Balla István orvos Hajdúszoboszló fiú István, Varga János npsz. Szeder u. 15. leány Juliannak, Milák György zenész éses u. 28. fiú István, Farkas Sándor npsz. Kunhalom u. 51. fiú Sándor, dr Erdélyi László orvos Forgács u. 4. leány Ildikó, Füzesi Imre npsz. Tóth telep leány Mária. Papp Géza gazdálkodó Bellegelő 13. leány Etelka, Bogya Lajos máv. fűtő Gróf Leiningen u. 3. fiú Ferenc. Szomdányi Antal pü. kat. felülvizsgáló, Dobozi bérház fiú Antal, Beczner Tamás m. kir. hadnagy Bundi u. 12. fiú László, Gál György hentesmester Virág u. 38. fiú János, Hamar László npsz. Tornyos tanya. leány Anna.

Eljegyzés: Vágó Gyula máv. tiszt Virág u. 5.—**Matolcsay Márta** Werbóczy u. 8., Balogh Gyula máv. iroda kezelő Békésesaba—Lenchés Etelka Harsányi G. u. 16., Molnár Sándor szíjgyártósegéd—Dani Zsófia Szondi u. 6., László Árpád hentes és mészáros mester Márton K. u. 3.—Kiss Mária Teleky u. 53., Petrik Ferenc gazdasági cseléd—Nagy Margit Nagyhegyes 49., Wankó Béla máv. asztalos Baross u. 26—Gáspár Irén Tanító u. 16., Szakmári Sándor Homok u. 72—Tóth Mária Apaffy u. 67., Birkás István kereskedő Karcag—Szabó Katalin Szt. Anna u. 47., Szabó Endre Máv géplakatos, Szt. Anna u. 47—Kerekes Zsuzsánna Gróf Vécsey u. 2., Borovszky István Csapó u. 98—Tóth Irén Püspökladány, Nagy Kálmán fm. Ermellék u. 4.—Burai Rózsa Megyer tér 4., Kozma Ferenc m. kir. honvéd őrmester Kandiau. 15.—Csomós Ilona Monostorpályi út 5, Feltorjai Sándor Keszthely— Nagy Margit Apponyi u. 41., Dudás József Eötvös u. 89. magánzó—Kotrás Mária Szepességi u. 30., Szabó János gyári munkás Nyugati u. 34—László Katalin Bezerédi u. 14., Szabó Lajos fm. Vámospércs—Takács Mária Gyulai u. 20., Galyas Báli: fm. Tóth Erzsébet Nagycsere 63., Szolnoki Sándor rendőrségi hivatali altiszt Árpa u. 16—Bácsi Margit Józsa.

Körlevelet, levelezőlapot

olcsón, gyorsan, ízlésesen készit

Lapunk nyomdája

Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó rt.

József k. herceg-u. 1.

Bika-bérház

Házasság: Penke Lajos tanító Cserőa—Kováts Ilona Klapka u. 46., Nagy József gépkocsi vezető Zvingli u. 24.—Székely Rózsika Bálint Papp u. 9., Solti Sándor cipésztanonc Józsa—Ferenczi Júliánna Hadházi telep 3., Gombos József kereskedő Böszörményi út 10.—Bartóti Katalin Tanító u. 3., Hadady Géza törvényszéki díjnok Széchenyi u. 39.—Bonár Anna Mátészalka Guttmann Sándor cipőfelsőrészkészítő-segéd József királyi hg. u. 70.—Katz Ilona József kir. hg. u. 63, Eszeni László vaskereskedő s. Nyíregyháza—Gombos Katalin Kölcsei u. 21, Stettler Kálmán cipész s. Ujpest—Ábrányi Katalin Szegfü u. 26, Bakó József színművész Apaffy u. 36.—Bihari Róza Malvin u. 41.

Halálozás: Özv. Kneusel Herdlicska Béláné ág h. ev. 89 éves Péterfia u. 11., Szikora Istvánné ref. 46 éves Hajdúnánás, Nagy István r. kath. 40 éves Tiszaszentimre, Zagyva Sándorné ref. 48 éves Kaba, Koczán Jánosné ref. 40 éves Kórház u. 11., Rátóczi Ilona htb. r. kat. 28 éves Kinizsi u. 48., Ilyés Sándor ref. 2 hónapos Ermellék u. 4., Pócsi Eszter háztartási alkalmazott ref. 48 éves Kosuth u. 26., Harl Antal ny. városi világítási vállalati főszerelő r. kath. 64 éves Kigyó u. 42., Fekete Margit ref. 19 napos Bánk 128., Gyuró Lajos csizmadia mester ref. 65 éves Fülöp u. 8., Pataki István kisgazda ref. 82 éves Pacsirta u. 33., Iváncsik István r. . 13 hónapos Józsa, Tulats Zoltán kópincér r. kath. 44 éves Nyiregyháza.

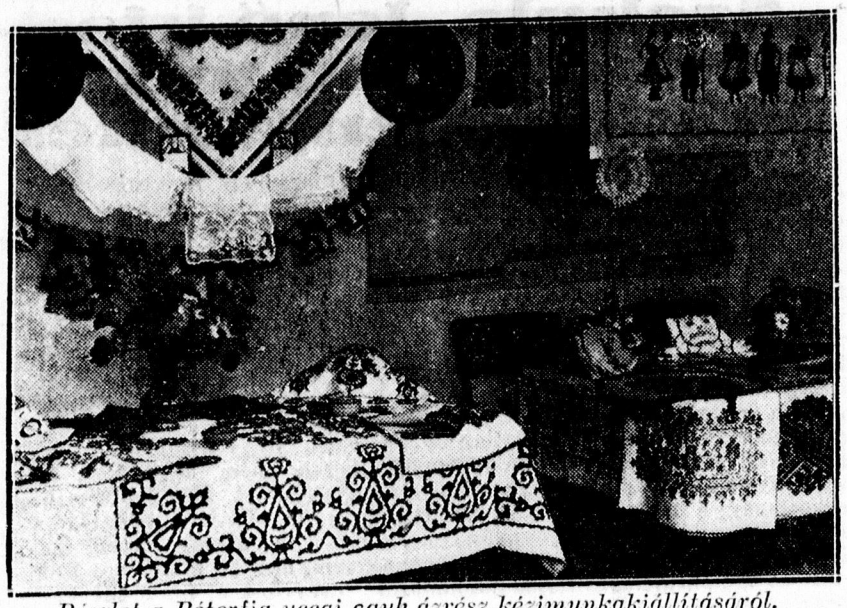
— **A „Debreceni Iparos Ifjusági Önképzőkör"** elnöksége ezuton is felhivja az iparos ifjakat és leányokat, hogy a régi mükedvelő gárdánkat kibővitjük, olyan formában, hogy akiknek kedvük van ahhoz, hogy mükedvelő előadásokon **szerepeljenek,** mi alkalmat és módot akarunk adni ahhoz, hogy a kedves közönségünk őket megismerje, mert az ujonnan átalakitott iparoskör disztermében, hangulatos kis uj **szinpadunk** mindazokat a kellemes és ifjuságot szórakoztató **célokat** fogja szolgálni, ahol az ifjuság szabadidejét töltheti. **Kulturelőadásokon** kivül sakk, könyvtár, billiárd, ujság és folyóiratok állnak mindig az ifjuság rendelkezésére és télen kellemesen fütött helyiségek. Szeretettel elvárunk minden iparos ifjut és leányt, egyben felkérjük mindazon iparos ifjakat, akik zenei tudásukat érvényesiteni akarják, szivesen látjuk. Tagfelvétel minden szerdán este 8 órától Kossuth u. 28. szám, iparoskör kerthelyiségében. **Vigalmi bizottság elnöksége.**

x **Vendéglőmet újonnan átalakitva** e hó 27-én nyitom meg. Szíves pártfogást kérve Orosz László vendéglős, Késes u. 28.

x **Schaff tánciskolájában** a Koronában a nyár folyamán a vasárnapi össztáncokon **ketten egy jeggyel.**

— **Jékey Ferenc szabolcsvármegyei főispán a napokban meglátogatta a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara** területén levő homokkisérleti állomásokat és nagy elragadtatással nyilatkozott különösen a Kamara Nyiregyháza határában levő minta homokkisérleti állomásáról. De megnézte a debreceni határt és nagy érdeklődést mutatott a Hortobágy ősi pásztorélete és állatállománya iránt és nagy elismeréssel beszélt a város gazdaságáról.

CSONKA GÉZA
orvosi műszerész
mester üzemét
megnyitotta
Rákosi Jenő utca 3 sz. alatt

Részlet a Péterfia uccai egyh ázrész kézimunkakiállításáról.

MAV előljárók bankettje

Nagyon kedves és meleg baráti összejövetelt tartottak az újonnan kinevezett, illetve előlépett MÁV előljárók a MÁV Dal és Zene Egylet dísztermében. A kinevezett tisztviselők tiszteletére összegyültek a kolégák és tisztelőik igen nagy számmal, akik melegen ünnepelték a következő kinevezett kartársakat: *Káldy Zsigmond, Koncz János, Szelecsényi Emil, Szemes Sándor, Páncél Miklós, Köteles Imre, Petrányi Ede, Gottenhuber Imre* előljárókat.

A MAVOSz részéről *Deésy Kálmán* mint elnök mondott meleg szavakkal köszöntőt a kinevezettek tiszteletére. Beszédéből kicsendült a kitűnő magyar vasutas mentalitása, aki ünneplés közepette a hazafias munkára hívta fel az uj előljárókat.

Az ünnepeltek részéről *Káldy Zsigmond* mondott köszönetet a szónoknak és a megjelenteknek, majd igéretet tett a további igaz magyar lelkületü munka mellett.

Az igen megkapó és lélekemelő ünnepi aktust vacsora követte. A vacsora alatt igen kellemes és élvezetes szórakozásban volt része a bankett közönségének *Zengewald Gyula* müvészi előadásának élvezésében. Zengewald Gyula mint kiforrott színész sok-sok eredeti számmal tette feledhetetlenné ezt a meleg és minden tekintetben őszinte baráti és kollegális összejövetelt. *(f. p.)*

x **A tüdőbajt elkerülheti,** aki a régi padlóra szines PLASTILIT, hézagmentes burkolatot készittet, Lukács Vilmos és testvére céggel. Kérjen telefon árajánlatot.

— **A DMTE ma, szomaton** egész napos kirándulást rendez a DTE pályán. Lesz zsákbafutás, kötélhúzás kifli evés, szalonnasütés, a mükedvelők válogatott futballcsapata és a dalárda válogatott futballcsapata nagy derbi mérkőzést játszik, amelyet egy csinos urleány vezeti le. Délután 3 órakor a debreceni munkás gyermek nyaraltatási akción résztvevő 150 munkásgyermek szebbnél-szebb torna gyakorlatokat és táncokat fognak bemutatni A táncokat Garai táncmár tanította be. Hűsítő italokról gondoskodás történik és jó hangulatról pedig a vezetőség és a Munkás zenekar gondoskodik. Mindenkit szeretettel vár és meghív a DMTE vezetősége.

— **Lenyelte zsebtükrét öngyilkossági szándékból** Halasi Józsefné budapesti lakos, akit a detektivek a rendőrségre akartak szállitani. A mentők a hisztériás rohamokban vergődő asszonyt a kórházba vitték.

x **Ne vegyen cserépkályhát,** mig meg nem tekintette Krisch kályhásmester cserépkályharaktárát Ispotály tér 1. szám. (Nagyállomásnál.) Telefon: 12—18. sz. Vállal minden e szakmába vágó munkát.

— **Fejér Dániel, a Ferenc József Müegyetem erdészeti szakának rendes tanára tegnap meglátogatta Lossonczy István főispánt,** akinek beszámolt azokról a tapasztalatokról, melyeket a Tiszántul területén szerzett az öntözéses gazdálkodásokról. Meglátogatta Tiszaderzs, Varsány és a nyiregyházi öntözéses gazdálkodásokat és igen elismerőleg nyilatkozott a látottakról. Fejér Dániel egyetemi tanár az elmult hónapokban résztvett egy olaszországi tanulmányuton Hank Olivérel, amikor is, mint annak idején erről beszámoltunk, éppen a felsőolaszországi öntözéses gazdálkodásokat tanulmányozta, hogy itthon aztán alkalmazásba vihessék.

GÉPLEIRÁS MÁSOLÁS HURAY, Iparkamara T: 17-93

— **Aranyérmet nyert egy debreceni amatőrfényképész.** Szegeden most folyt le a nemzetközi kiállitás, amelyen Debrecen szép csoporttal vett részt. A zsüri szigorubban birálta a debreceni képeket, mint a legnagyobb külföldi kiállitásokon, ezzel magyarázható, hogy a kilenc debreceni kiállitó közül csak egyetlen amatőr: Aszmann Ferenc nyert egy dijat a Trianon cimü remekmüvével, igaz viszont, hogy ezzel a képével aranyérmet nyert Szegeden is. Ez a kép diadalmasan bejárta már a külföldi nagy világkiállitásokat is és mindenütt nagy sikert aratott.

FÉNYKÉPEZŐGÉPEK, fotocikkek előnyö fizetési feltételek mellett.
BERZÉKI fotoszaküzletei Piac 16. és 38. sz

— **Meghalt mindkét áldozata a megrenditő motorkerékpárszerencsétlenségnek,** amely Emőd község határában történt. Bognár Sándor miskolci mérnök a megengedett nagyobb sebességgel haladt és az emődi kanyarnál kerékpárja felborult. A két testvér az ut szélére repült és sulyos sérüléseket szenvedtek. A miskolci mentők kórházba szállitották őket, ahol Bognár Erzsébet már csütörtökön, bátyja pedig pénteken reggel belehalt sérüléseibe.

— **Felhivja az I-ső foku Közigazgatási Hatóság az 1918. évben született ifjak figyelmét arra,** hogy jelentkezési kötelezettségüknek folyó hó 22-én, 23., 24. napjain délelőtt a Bethlen ucca 10. szám alatt levő testnevelési kirendeltségnél feltétlenül tegyenek eleget.

GYÁSZ ROVAT

Kálmánczhelyi Gábor 81 éves korában meghalt. Temetése szombaton délután 4 órakor lesz a Köztemetőben Dankó cég rendezésében.

Griczmann Gyula életének 75. évében elhunyt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a Köztemető 2. A ravatalozójából a róm. kat. egyház szertartása szerint. — Lakás: Csillag u. 96. Temetését a Fehértói temetkezési vállalat rendezi.

Rátóczy Ilona életének 28. évében elhunyt. Temetése vasárnap délután 4 órakor lesz a Köztemető ravatalozójából. Temetését Fehértói temetkezési vállalat rendezi.

Fekete Margit csecsemő temetése szombaton délután félkettő órakor lesz a Köztemetőben. **Pusztai** temetkezési intézet.

Gyuró Lajos 76 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután kettő órakor lesz a köztemetői ravatalozóteremből református szertartással. Lakás: Fülöp u. 8. **Pusztai** temetkezési intézet.

Orosz József hadirokkant 56 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután három órakor lesz a köztemetői ravatalozóteremből református szertartással. Lakás: Nyil u. 91. **Pusztai** temetkezési intézet.

Polgár Pataki István gazdálkodó 82 éves korában elhunyt. Temetése szombat délután négy órakor lesz a köztemetői II-Á. sz. ravatalozóteremből református szertartással a Kossuth uccai temetőből ugyanazonap átexhumált felesége hamvai mellé. Halálát nagyszámu rokonsága gyászolja. Lakás: Pacsirta u. 33. **Pusztai** temetkezési intézet.

Köszönetnyilvánitás. Nagyon szeretett édesanyánk, leányunk, testvérünk néhai özv. Belitzky Istvánné Mészáros Juliánna elhunytával nagy bánatunkban részvéttel osztozó rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek s mindazoknak, kik temetésén megjelentek, ravatalára koszorut, virágot helyeztek, ezuton mondunk köszönetet. **A gyászoló család.**

— **Esküvő.** Németh Mária tanárnő és dr Máthé Imre egyetemi tanársegéd aug. 21-én tartják esküvőjüket Vánesodon (Bihar m.) Minden külön értesités helyett.

—**Légoltalmi előadások.** A „Légoltalmi Liga" helyi csoportja vasárnap, folyó hó 21-én este pontosan fél 7 órakor vetitettképes előadást tart a Böszörményi uti olvasókör (Sárga Csikó vendéglő) helyiségében. Ugyanaznap este fél 9 órakor a Homokkert Olvasóegylet Szabó Kálmán uccai helyiségében ugyancsak vetitettképes előadást tart. A repülő fegyverek eszközeit és hatását ismerteti. Az előadások teljesen dijtalanok, azokon bárki résztvehet. Légoltalmi Liga.

— **Dr Liszt Nándor a Nemzeti Szinház uj titkára.** Dr Liszt Nándor, a Debrecenből fővárosba került iró és hirlapirót nevezték ki a Nemzeti Szinház uj titkárává. A kiváló iró kinevezését Budapesten is nagy rokonszenvvel fogadták. Debrecenben pedig őszinte örömet keltett a kinevezési hir.

— **Az apa helyett megölte fiát.** Bácsalmás községben Lorenez Ádám 19 éves szabósegédet egyetlen késszurással megölte Rudics István bérkocsis. Rudics Lorenez édesapjának volt haragosa, azonban azt nem tudta kilesni s igy fián állt bosszut. A gyilkost a csendőrség elfogta.

Meghivással töltötték be az öcsödi ref. lelkészi állást

Vasárnapra tűzték ki a megüresedett öcsödi református lelkészi állás betöltésére a meghívási eljárás lefolytatását, amelyre már a kora reggeli órákban felsorakozott a választók sokasága. Eljöttek hitet tenni *Váczy Dezső* — öt éven keresztül volt segédlelkészük, majd helyettes lelkészük — mellett.

Harsányi Pál felsőházi tag, a békésbánáti református egyházmegyének nagytekintélyű esperese erre az alkalomra Koppányi Gyula békéscsabai református lelkész, egyházmegyei tanácsbírót és dr Kiss László gyulai árvaszéki elnök, világi tanácsbírót küldte le a meghívási eljárás lefolytatására.

A gyönyörűen renovált hatalmas templomban szállt az ének és áhítat ülte meg az arcokat, majd *Koppányi Gyula* szívből fakadó és lélekbemarkolóan szívekhez szóló imádsága és prédikációja előzte meg az eljárást. Igehirdetés után dr *Kiss László* egyházi törvény ismertetése következett.

A mindvégig példás rendben lefolyt meghívási eljárás eredményének kihirdetésére a délutáni órákban került sor, amikor dr *Kiss László* egyházmegyei világi tanácsbíró *Váczy Dezső volt öcsödi helyettes lelkészt, ezidőszerint gyulai segédlelkészt a sikerült meghívás útján az egyházközség lelkészévé nyilvánította ki.* Az eljárást Koppányi Gyula lelkész, lelkészi tanácsbírónak mély, lélekből fakadó imája és az egyházra, valamint az új lelkészre mondott áldásosztása fejezte be.

A Mester uccai ref. templom felszentelésének sorrendje

Vasárnap délelőtt avatják fel a Mester uccai református templomot. Az istentisztelet gyülekezeti énekkel kezdődik, melynek elhangzása után *Kolozsváry Kiss László* lelkész imádkozik. Az egyházrész énekszáma után *Uray Sándor* püspökhelyettes prédikál. A prédikáció elhangzása után *Szeremley Béla*, az egyházrész gondnoka ismerteti a templom megépítésének történetét. *Kiss Antal* segédlelkész keresztel, majd az Iparos Dalkör énekel. A záróimát *Kolozsváry Kiss László* lelkész mondja.

Délután 4 órakor *Soós Béla* lelkész imádkozik és prédikál. Az egyházrész leányköre ősi ritmikus alakban énekel egy zsoltárt. Délután esketés is lesz az új templomban.

Előkelő vendégek a DTE-ben

Előkelő vendégei voltak tegnap este a DTE-nek. Megjelent a tornacsarnokban *Lossonczy István* főispán, dr *Kölcsey Sándor* polgármester, *Ferenczy Tibor* ny. főkapitány, *Lám Dezső* h. főkapitány, *Szarukán Sándor* igazgató, *Martinovits István* ezredes, dr *Kun Sándor* gimnáziumi igazgató és még több más előkelőség.

Steinfeld István elnök üdvözölte *Lossonczy István* főispánt, majd megkezdődött a tornabemutató. Tulajdonképpen azt akarták demonstrálni a főispán és vendégek előtt, hogyan történik a tréning a DTE-ben.

Schmidt Gyula testnevelési tanár adott szakszerű magyarázatot, ami után a tornászok bemelegítő gyakorlatokat mutattak be, a leányok és fiúk szertornán dolgoztak.

Lossonczy főispánnak nagyon tetszett a DTE-isták produkciója, sokszor hagyta el ajkát az elismerés szava.

A bemutató után bográcsgulyást szolgáltak fel, a vendégek kedélyes órákat töltöttek el a tornászok között.

A hajdúszováti sokgyermekes anyák jutalmazása

Hajdúszováton a nyári napközi otthon ünnepélyes bezárásával egyidejűleg részesítették jutalomban a sokgyermekes anyákat. A nyári napközi otthon, melyet a Stefánia Szövetség szervezett meg nagy áldozatkészséggel és a vármegye, elsősorban *Rásó István* alispán támogatásával, hat hét óta működött az aratás és cséplés munkáival elfoglalt szegény családok gyermekei számára. A napközi otthon céljaira a ref. egyház adott helyiséget s abban júliusban 50, augusztusban 30 gyermek részesült felügyeletben és ellátásban. A záróünnepélyen dr *Gargya Gyula* orvos számolt be az otthon működéséről, méltatva Zsemlye Alice védőnő fáradozásait. *Gábor András* lelkész szép beszéde után kiosztották a jutalmat. Vitéz Antal Jánosné, Mózsik Sándorné és Szörnyű Lajosné kaptak, míg D. Nagy Gyuláné, Kalmár Istvánné, Király Bertalanné és D. Nagy Jánosné részesültek jutalomban.

Megérkeztek a debreceni sakkverseny mester résztvevői

Steiner Lajos és G. Réthy Pál sakkmesterek a „Debreceni Sakkör" jubileumi vegyes mesterversenyének résztvevői tegnap este Debrecenbe érkeztek. Barcza Gedeon a verseny harmadik mester résztvevője már korábban megjött. Barcza Gabernczből érkezett, ahol a cseh—német sakkszövetség versenyén második helyen végzett.

Steiner és Réthy nem idegenek Debrecenben, mindketten résztvettek az 1925. évi versenyen. Réthy Debrecenben szerezte mesteri címét.

A versenyt a mesterek teljesen nyiltnak tartják.

Megérkezett a verseny negyedik idegen résztvevője a nyiregyházi Kovács Kornél is.

A Gambrinuszban tartott ismerkedési esten Csócsits Lajos — aki maga is kiváló játékos — látta vendégül a verseny résztvevőit.

Derüs epizód is akadt. Réthy megemlítette, hogy nagyon szereti a töltött paprikát, mire Csócsits megigérte, hogy első vereségét enyhítendő paprika lesz a menü, — akkor inkább vaddisznót fogok kérni áfonyával — felelte Réthy.

A versenyt ma délután 3 órakor díszközgyülés előzi meg az Ujságiró Klubban, utána sorsolás és — start.

Nagy csata kezdődött a spanyol fronton

Róma, augusztus 19. A *Giornale d'Italia* spanyolországi tudósítójának jelentése szerint *az ebroi harctéren a spanyol polgárháború talán legnagyobb arányú csatája indult meg.* A csata a Foyan és a Cherta közti 50 km-es szakaszon folyik és mindkét részről óriási erőket dobtak hareba. Igen nagyarányú tüzérségi harc is folyik. A köztársaságiak erős ellentállást tanusitanak. Hír szerint a köztársasági csapatok parancsot kaptak, hogy egy tapodtat sem hátráljanak, hanem inkább egy szálig essenek el a harctéren.

Százhusztagu énekkar ajkáról csendült fel a Himnusz.

Monstre Kölcsey-ün nepély Budapesten

Budapest, augusztus 19. A Gyöngyösi István Társaság pénteken este monstre ünnepség keretében rendezte meg a Himnusz ünnepséget Kölcsey Ferenc halálának 100 éves évfordulóján. Díszruhás lovasrendőrök nyitották meg a menetet, majd a különböző városok és vármegyék zászlóerdeje következett s utána vonultak fel a magyarruhás asszonyok csoportja, a frontharcosok és hadirokkantak több százada, a darútollas egyetemi zászlóaljak, a Gyöngyösbokréták csoportjai, leventék, cserkészek, vasutasok, postások s a különböző társadalmi egyesületek hatos sorokban.

Az ünnepség bevezetőjeként *Preszly Elemér* ny. főispán mondott beszédet, majd *a Magyar Dalosszövetség 1200 tagú énekkarának ajkáról felcsendült a Himnusz.* Az első szakasz után a többi szakaszokat *Abonyi Géza*, a Nemzeti Színház tagja szavalta el. Dr *Gorzó Nándor* megemlékezett a Himnusz költőjének, Kölcsey Ferenc munkásságáról. *Eyssen Tibor*, a Magyar Dalosszövetség országos igazgatója Erkel Ferencről, a Himnusz megzenésitőjéről szólott, majd *Szabó Géza* átadta Streicher Andornak, Szatmár megye alispánjának azt a márvány urnáját, amelyben *a megyék földjének porszemei vannak összegyüjtve és azt a koszorút, amely a különböző hatóságok szalagjaival volt feldiszitve.* Az urnát és koszorút autóstaféta viszi szeptember 8-án Szatmárcsekére, ahol Kölcsey Ferenc van eltemetve.

— **A kritikus életkorban** reggelenként éhgyomorra egy-egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserüvíz réges-régóta bevált kitünő hatásu háziszer, amely állandó használatra is igen alkalmas. Kérdezze meg orvosát.

— **Felhivás!** Városunkban már több éve működik az „Ideál" pendolinzenekar, amelynek minden tagja ösztehetségként ható művészi teljesitménnyel lepte meg mindig hallgatóságát. Ami nemcsak a tagok rátermettségének, hanem a „pendolin"-nak, az új „magyar" hangszernek, amivel a zenekar rendelkezik — is tulajdonitható. — A pendolin ízléses formája, praktikus alakja, tiszta, szép, erős rezgésü hangja, fehetővé teszi, hogy a rajta való tanulás soha nem unalmas. Pendolinon taulhatja meg bárki lehamarabb a kotta, a zene úgy elméleti, mint gyakorlati alapismereteit. Aki pedig bármi más hangszeren kottából játszik, az a pendolinon 3 hónap alatt tökéletesen fog tudni. Ez magyarázza meg azt a népszerüséget, amelynek az „Ideál" pendolinzenekar örvend. — Miért is szeptember 1-én új kurzus kezdődik, melyre jelentkezni már is lehet. A pendolinokat bemutatja és mindennemü felvilágositást készséggel ad: Pető Gyula karnagy, Barna-u. 9.

— **Ujabb feljelentés a sárbogárdi álorvos ellen.** A letartóztatott Németh Béla, a sárbogárdi álorvos ellen most ujabb feljelentés érkezett a szegedi rendőrségre. Egy szegedi uriember bejelentette, hogy Németh a mult év januárjában beállitott hozzá és előadta, hogy a reumában szenvedő urat akarja meggyógyitani, mert ő reumaorvos. Uj betegétől 10 pengőt kért kiadásai fedezésére és ezért vért vásárolt. Néhány nap mulva ujból jelentkezett és betegének vérsavóoldat injekciót adott, amitől a reumás ur jobban is lett és elutazott. Visszatérésekor kereste Némethet, de nem találta. Most, hogy értesült az álorvos letartóztatásáról, arra kéri feljelentésében a rendőrséget, vizsgálják ki, milyen befecskendezést adott reumája ellen Németh? A szegedi rendőrség a feljelentés jegyzőkönyvét felküldte a budapesti főkaitányságnak.

— **Vasuti szerencsétlenség 23 sebesülttel.** A temesvár—bukaresti személyvonat pénteken belefutott egy Bukarestből Temesvárra tartó szerelvénybe. Az összeütközés következtében több utasszállító kocsi kisiklott és a két mozdony teljesen összetört. A karambolnak 23 sebesültje van, akiket kórházba szállitottak.

Nagy sikerrel kezdte meg a Gazdag cirkusz előadásait

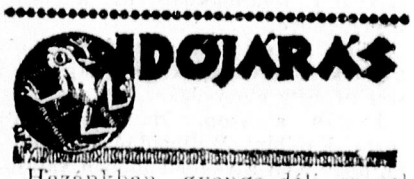
A régi, híres Gazdag-cirkusz, melynek kitünő előadásai, artistái, bohócai és pompás állatsereglete minden alkalommal nagy sikert aratlak Debrecenben a multban is, tegnap este kezdte meg előadásait.

Szemkápráztató trükkök, mulatságos bohócmutatványok, izgalmas trapézprodukciók ragadtatták el a közönséget. A kitünő zenekar játéka mellett idomitott lovak nehéz mutatványai kellettek feltünést. Az egyensulyozó müvésznő káprázatosan ügyes száma sok tapsot kapott. Rivoli, a kötéltáncos zsonglőr ügyességü mutatványa, a Hortobágyi csoport pompás gulája, a jobbnál jobb artistaszámok valósággal lenyügözték a közönséget, mely zsufolásig megtöltötte a nézőteret. A Gazdag-fivérek, a 6 Hortobagyi, Rano, az idegnélküli ember, Olimpia tangóharmónika müvésznő aratlak különösen nagy sikert, de a kitünő együttes minden tagját melegen megtapsolta a publikum. **(P. I).**

METEOR MOZI MÜSORA

Szombaton: 4—fél 7—9 órakor!
„L Á Z A D Ó K"
(Clark Gable—Charles Laughton)
Magyar Világhiradó!

Vasárnap: 3—5—7—9 órakor 2 sláger
„SZERELEM... BOSSZÚ... HALÁL..."
(Vera Korene)
„BANDITÁK ORSZÁGA"
(Dick Foran)

Hazánkban gyenge déli szellel tovább tartott a derült idő. A hőmérséklet a nyugati megyékben 27, Budapesten és az ország többi részein 26 fokra emelkedett. Este országszerte 20—22 fokot mértek.

Jóslás: Gyenge déli, délnyugati szél, tulnyomóan derült idő, a hőmérséklet kissé emelkedik.

ÁRAMSZÜNET

Ez úton értesitjük n. é. áramfogyasztóinkat, hogy hálózatunkon esetleg közlendő javitások miatt f. hó 21-én vasárnap az alábbi helyeken az áramszolgáltatás szünetelni fog.

Pozsonyi út, Köntöskert, Szotyoritelep és Hatvan uccai kert.

Világitási Vállalat.

Két szomszédasszony véres-párbajt vivott egymással

Lehet-e valakit halálra csikolni. — Párbajra hivott Wilibaldné — mondta az egyik vádlott.

Arról már hallottunk, hogy két férfi a rajtuk esett sérelmekért véres kard, vagy pisztolypárbajt vivott egymással. De arról, hogy két asszony kereste volna a párbajt, arról még nem. Hogy megtörtént, annak ékes bizonyítéka az a járásbírósági tárgyalás, amely a napokban folyt le dr Bónyi Bertalan járásbíró előtt Debrecenben.

A párbaj nem Debrecenben történt, hanem Tiszacsegén, ebben a csendes tiszaparti községben.

A két szembenálló fél, két szomszédasszony, akiknek neve nem mindennapi: az egyik **Reményik Józsefné,** míg a másik becses neve **Kapitány Wilibaldné.** Mindkettő alig harminc éves, tele temperamentummal, amely temperamentum a járásbírósági tárgyaláson ki-kitört és csak az erélyes bírói figyelmeztetés akadályozta meg őket abban, hogy egymásnak menjenek és hasonló párbajt vívjanak, mint egykoron Tiszacsegén.

Igy kezdődött: ezt panaszolja a feljelentésében Reményik Józsefné. Ez év június 9-én a libámat őriztem kora reggel a szomszédasszonyom, Kapitányné háza előtt. Amikor a szomszédasszony meglátott engem **a kutyájat rámuszitotta, majd pedig a hajamnak esett, sőt még ez sem volt elég, hanem ostorával úgy megvert, hogy a fejem betört, úgy, hogy orvos kezelte 8 napig.**

Ezt panaszolja Reményik Józsefne. A feljelentésre feljelentéssel válaszolt Wilibaldné, még pedig hasonló hangnemben. Ez év június 9-én tényleg a libákat őrizte Reményikné a házam előtt. Ehhez neki nem volt joga. Figyelmeztettem erre, de ő nekem jött, **majd nyakamnál fogva kihurcolt az uccára, majd letepert a földre, rántérdelt és meg akart fojtani.** Ezt a műveletet nem sokára abba hagyta és el kezdett **csikolni.** Hogy megmaradtam, csak 13 éves fiamnak köszönhetem, aki kiáltozásomra megjelent és a nála lévő ostorával fejbeverte Reményiknét, aki az ütésre elveszítette eszméletét és lezuhant rólam.

Eddig a feljelentés, amelyből megállapitható, hogy a két szomszédasszony nem nagyon szerette egymást. Ez aztán kiderült a járásbírósági tárgyaláson. Mert amikor dr Bónyi Bertalan feltette a szokásos békitési lehetőséget, **Wilibaldné kijelentette, hogy ő nem békül még akkor sem, ha megbüntetik.** Reményikné, aki igen jámbor kinézésű, hajlandó lett volna a békére, de a szomszédasszony harsányhangú kijelentése ebben megakadályozta.

Ilyen viharos előzmények között kezdődött meg a tárgyalás, amely bővelkedett izgalmakban és humoros jelenetekben.

Először Reményik Józsefnét hallgatta ki a bíróság, aki a feljelentés szerint adta elő védekezését.

Ezután a szomszédasszony került sorra. Kapitány Wilibaldné elmondotta, hogy 9-én a vádbeli időben **valóságos párbaj volt.** Ennek előzményeként elmondotta, hogy 7-én, 8-án már volt konfliktus kettőjük között. Nyolcadikán volt a párbajra való kihivás. Ez meg is történt 9-én, mondotta Kapitányné. Ezután bőbeszédűen elmondotta, hogy amikor ő le volt verve és a szomszéd asszony a mellén térdelt, **érdekes műveletbe kezdett. Elkezdte őt csikolni. Először nevetett a művelet miatt, de később elhagyta az ereje.**

— Kérem, biró úr, én azt hiszem, hogy halálra akart csikolni Reményiknét!

Bónyi biró: Nem is tudtam, hogy valaki belehalt volna abba, hogy csikolják.

A vádlott: Kérem, biró úr, én megkérdeztem az orvost, aki azt mondta, hogy igenis hallott már arról, hogy valakit ha sokáig csikolnak, az meghal.

Bónyi biró: Na, ezt megkérdezem az orvosi kamarától, mert ilyen a praxisomban nem fordult elő. Ha ez igaz, a szomszédja emberölési kísérletet követett el.

A vádlott: Igen, meg akart ölni, ezt fel is tételezem róla, mondta látható örömmel Kapitányné.

Ezután a tanukat hallgatta ki a bíróság, akik pártállásuk szerint adják elő vallomásukat. Általában véve idegesen viselkednek, amikor szembesítik őket, hazugnak nevezik egymást, amiért többször erélyes bírói figyelmeztetésben részesülnek.

A tanukihallgatás után a bíróság meghozta ítéletét, amely szerint **mindkét vádlottat bűnösnek mondotta ki, könnyű testisértés vétségében. Reményik Józsefnét 35 pengő, Kapitány Wilibaldnét 15 pengő pénzbüntetésre ítélte.**

— Nekem nincsen pénzem a törvényre, — mondotta Reményikné, — inkább leülöm.

— Én kifizetem — mondotta Kapitány Wilibaldné. — Az én uram nem engedné, hogy fogházban üljek.

— Jaj de büszke vagy, — mondotta rezignáltan Reményikné. Ezzel aztán indultak is kifelé az izgalmas tárgyalásról. Igy végződött az asszonypárbaj a debreceni járásbíróságon...

Megszállott területi hirek

— **Kolozs megyében elfogtak** egy fiatalkorú betörőt és rabló bandát, akikről a kihallgatás alkalmával megállapitották, hogy annak idején a fogházban kötöttek véd- és dacszövetséget, hogy kiszabadulásuk után megszervezett bandában fognak dolgozni...

— **A háromszékmegyei Ezstelnek** községben lévő ferencrendi zárda kigyulladt és egész tetőzete leégett, de más egyébben kár nem történt, mert a tüzet sikrült eloltani.

— **Augusztus végén három napon keresztül** vándor gyülést tart az Erdélyi Muzeum Egyesület Tordán, mely alkalommal a magyar kultúresemények és tennivalók kerülnek tárgyalás alá.

— **Sepsiszentgyörgyön a kisebbségi törvény** alapján most három volt városi tisztviselő kéri, hogy ügyeiket újra tárgyalják és helyezzék őket vissza állásaikba...

— **A kolozsvári** piacra ezután csak hivatalos állatorvosi vizsgálat alapján megbizhatónak nyilvánított tejet szabad árulni.

— **Baritz Irén marosvásárhelyi** 16 esztendős fiatal leányt egy kóbor veszett macska összemarta. Kolozsvárra szállitották válságos állapotban.

— **A nagyváradi katonai polgármester** rendeleti úton meghagyta, hogy a városnál a még meglévő kisebbségi tisztviselők helyükön maradhatnak...

— **Erdélyszerte** is kiadták a száj és körömfájás elleni óvintézkedéseket, tehát a jelek szerint itt, ott már fellépett a szarvasmarha betegség...

— **Kolozsváron új magyar társulat alakul,** mégpedig báró Bánffy György emlékére, a magyar nótaszerzők alakitanak Kék nefelejts egyesületet.

A debreceni kisiparosok a minimális egységárak bevezetését kivánják

Érdekes és nagyjelentőségű javaslatot terjesztenek a debreceni iparosok a közeljövőben itt tartandó országos iparos kongresszus elé. A javaslatban elmondják, hogy a kormány a munkavállalók érdekeinek megvédéséért a szociális alkotások terén mérföldes lépésekkel haladt előre, azonban elengedhetetlenül szükségesnek tartják, hogy a kötelező munkaidő és munkabér ellenében a minimális egységárakat is vezessék be.

Az a véleményük az iparosoknak, hogy a minimális egységárak biztosítására hivatott kisipari áregyezmények kötelezően megalkotandók lennének. Az egységárakat be nem tartó iparosokat az ipartestületi szék elsőfokon és a Kamara másodfokon pénzbirsággal büntesse, de ez a birság behajthatatlanság esetén a kihágási bíróság közbejöttével szabadságvesztésre legyen átváltoztatható.

Az áregyezményekkel kapcsolatos peres eljárásokra vonatkozólag kivánatosnak tartják a kisiparosok az áregyezmények fokozottabb védelmének biztosítását. Ebből a célból kivánják olyan rendelkezések kiadását az igazságügyminisztérium által, amelyek alapján a kisipari áregyezményeket jogi személyeknek ismerik el és az áregyezménybe tömörült iparosok nevében fellépő elnök, vagy ügyész per vitelére is képessé válik. Ma ugyanis ez a perképesség nincs meg, mert nincs miniszterileg jóváhagyott alapszabálya. Emiatt aztán az áregyezmény bonyolult és hiábavaló pereskedéseket folytathat, amelyekben az egyezmény összes tagjait szerepeltetni kell.

Egészen bizonyos, hogy ez a javaslat a kongresszus alkalmával beható és nagy vitára fog alkalmat adni.

SPORT

Befejeződött a debreceni tenniszverseny

A debreceni vrseny — amely hétfőn kezdődött —, pénteken délben befejeződött. A pénteki döntőn megjelent ebersvaldi **Siegler** Géza altábornagy, dandárparancsnok is az előkelő közönség soraiban.

A hátralévő mérkőzések eredménye: Női páros: **bajnok Rácz né Jusits Ilona** — Miskolc — Szombathely, 2. Pongorné—Köpeczi Pesterzsébet.

A férfi páros döntője Asbóth—Csató Szombathelyi SE és dr Váradi Breuer Zoltán-Vajna István Kisvárdai UE között folyt le. Simán, biztosan győzött nagy játék után az Asbóth—Csató pár 6:1, 6:2, 6:0 arányban, tehát hamar revánsot vett a bemutató során szenvedett vereségért.

Ezután az értékes tiszteletdijakat, serlegeket osztották ki s befejeződött az országos vidéki csapat és egyéni teniszbajnokság.

A verseny a város új teniszpályáin folyt le és a résztvevők mind a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak a városi pályákról, amilyen kevés van az országban, gyönyörü környezetben fekszik és talaja is kitünő, ennek volt köszönhető, hogy a sok és nagy esőzés ellenére simán, zökkenőmentesen folyt le a hatalmas verseny.

A vasárnapi sportműsor

Vasárnap a labdarugófronton bajnoki rajt... Kezdődik az 1938—39. bajnoki év... Ujra eleven lesz az élet a labdarugópályákon, megindul a küzdelem, a nemes vetélkedés... Vajjon mit hoz a jövő Debrecennek, a Bocskai-nak? Sötét, bizonytalan most az indulás, lehet, de a fő az, hogy a sportszerü keretek között, fegyelmezetten, egymást, ellenfelet megbecsülve viselkedjen a nézö, játékos egyaránt...

A nyitány vasárnap fél 5 órakor a Stadionban: Bocskai—Kispest (vezeti Klein Árpád). Nehéz küzdelem vár a csapatokra. Sötét a mérkőzés, semmi támpont a jóslásra. Kispest nagyon jó együttes és kétségtelen, hogy még erősödött Boldizsár új kapusával és Kürthy balszélsővel, de kérdés, hogy válnak be rögtön az új emberek... Kispest igy áll fel: Boldizsár—Olajkár Rátkai—Monostori dr Vargha Vig—Kincses Olajkár II. Nemes Déri Kürthy... Ha dr Vargha nem játszana, helyette Zalai a középfedezet.

A Bocskai felállítása bizonytalan: Valószinü csapat: Vörösss—Nádas Janzsó—Elek Pocsai Belesik—Markos Csokai Orosz Takács Hajdu... Kertest nem állitották be, mert nem jelentkezett az edzésen. Pocsai jobbnak látszik Borossnál és Elek Orosznál. — A csatársorban Teleki játékát mindenki örömmel várná, de nem tud jönni, igy Orosz játszik. A Bocskaiban négy ujonc, Vörösss, Pocsai, Csokai, Orosz kerül a tüzvonalba és kérdés, hogy ezek hogy illeszkednek be a nehéz légkörben lefolyó mérkőzésen.

A többi mérkőzés: Budapesten: Elektromos—Szeged, Taxi—Zuglói SE, Phöbus—Ujpest, Budafok—Nemzeti, Salgótarjánban SSE—Hungária.

Rajt az amatőröknél... Keleten az amatőröknél is kezdődik a bajnoki küzdelem. Az első fordulóban: Sadionban a Bocskai—Kispest előtt fél 3 órakor DEAC—Báthori SE. A DEAC-ban több új játékos szerepel, Jacso, Kovács a DVSC-ből, Balogh a DVSC-ből... Nyiregyházán a NyTVE a DVSC-vel küzd, az NyVSC az MTK-t fogadja. Kisvárdán a két ujonc találkozik, KKLE és a DMTE, míg Mátészalkán az MVTE a P. Máv-ot fogadja. Itt is sötét a mérkőzés, mindenféle eredmény lehetséges...

A Hajdúkupa bajnokságban még folynak a küzdelmek: Tiszalökön TAC—Hajdúnánási TK, Hajdúdorogon HASE—Balmazújvárosi SC.

KIEGYEZÉS

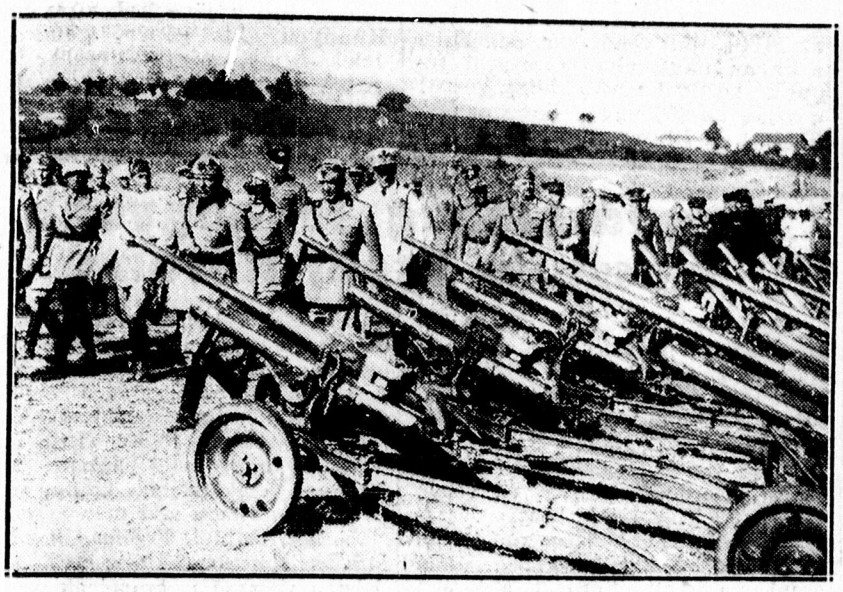
— Mondd fiacskám miért koldulsz?

— Meghalt a papám is, meg a mamám is.

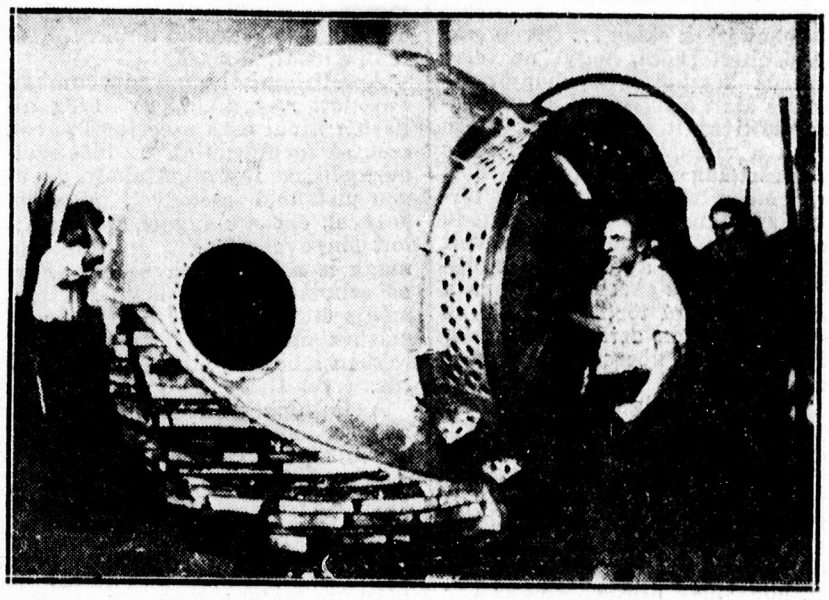
— Nesze itt egy pengő... De most arra felelj miért hazudsz? Neked csak a papád halt meg, a mamád él... hozzánk jár mosni.

— Tessék ötven fillér vissza!...

Mussolini az őszi hadgyakorlatokon a légelhárító ütegeket szemléli.

Egy angol pilóta 15.000 méter magasba akar felmenni a gépen látható most készülő sztratoszféra léggömbbel.

Jegyzőkönyv

arról, hogy

a háboru

csak akkor érvényes, ha azt meg is üzente egymásnak két ellenséges hatalom. Így mondja ezt a nemzetközi diplomáciai nyelv, mely minden megkezdett háború előtt tanácskozással szokta húzni, halasztani az időt, míg végül is győzedelmeskedik a rossz és lesz háború, melyet állítólag egyik hatalom se akart, de a kényszerítő körülmények hatása alatt kénytelen, kelletlen belesodródtak...

Így tudtuk ezt eddig, míg most aztán jól, rosszúl, de megtudtuk, hogy a hadüzenet nélküli háborút is megteremtette a modern kor embere. Annak idején, a barbárok korában legalább egy lándzsát dobtak át a megtámadott állam területére, hogy jelezzék, elkezdődött a hadi állapot. Róma, mikor hatalma teljében volt, a Marsmező közelében kijelölt egy területet, melyen az akkori hatalmak országait rajzolták fel és abba a berajzolt területbe dobta a hadüzenet jelét, mellyel harcot akart kezdeni. Így legalább a látszatát megőrizte annak, hogy gavalléros formák között kezdi el hódító, vagy elnyomó háborúját...

Ma természetesen ez is másképpen történik. Ide s tova egy éve tart az ádáz japán-kínai harc, de háború még nincsen, mert nem üzentek hadat. Hetek óta dörögnek az ágyúk Mandzsuriában, oroszok és japánok százával, ezrével pusztulnak el, városok omlanak porba, de háború az nincsen...

Harc van, de háború, az nincs. Azt megölte a mai kultúrált és civilizált ember. A háború a barbárok kiváltsága volt, a harc a mai ember dicséretét zengi...

Hanem azért talán mégis jobb lett volna abban a barbár és háborús korban élni, ez a meggyőződésünk, szerénytelenség nélkül szólván...

arról, hogy

képviselők

mennek el Angliából azokba az országokba, melyek kisebbségi népeket tartanak iga alatt. Erről szól a hír és mi tudjuk, hogy az angolok, azt, amire vállalkoztak, végre is hajtják. Ezek az angol képviselők tehát arra használják fel nyári szabadságukat, hogy végig járják Romániát, Csehszlovákiát, Jugoszláviát és töviről-hegyére megnézik, mi is a helyzet a kisebbségi frontokon az utód-államokban. Annyi a panasz, oly hangos már a jajgatás, annyira felbőszült a világ közvéleménye, hogy éppen ideje lesz szembe nézni a rabszolgatartás mai állapotával. Hát csak menjenek ezek az angol urak, hogy látván-lássák, mit követtek el húsz esztendővel ezelőtt egy nemzet ellen, mely ezer esztendőn keresztül tartotta a határt, míg Fraciaország és Anglia nyugodtan álmodhatott, fejlődhetett és vagyont gyűjthetett. Lássák ezek az angol urak mindazt, amit ellenünk, kultúr nép ellen a mai barbárság balkezesei elkövettek. Lássák és aztán harsogják a világ fülébe, vágják a világ szemébe, hogy ez így tovább nem mehet. Porhintés és másítás minden szó, melyet ezek az államok harsognak kifelé a kisebbségvédelemről. Csúf játék a becsülettel és az adott szóval, melyet azért kürtöltek a világ piaca felé, hogy közben erőszakosabb eszközökkel pusztítsák a magyart...

Az angol gavallér urak meglátják, mi a helyzet és megmondják, hogy mi a teendő. Annak idején, húsz évvel ezelőtt úgy is csak ellenségeink szavaira ítéltek nélkülünk, rólunk. Ideje, hogy egyszer a valót lássák és elkövetkezzék a mi jóvátételünk is...

arról, hogy

10,000 pengő

gyönyörű összeg, de szépségét még szebbé teszi az, hogy Magyarország első embere, a legelső magyar ember adta olyan célra, melynél szebbet ma nem ismerünk. Adta ezt a pénz azért, hogy több legyen a magyar, nagyobb darab kenyér jusson a magyar gyermekek kezébe. Kis diákok uzsonnapénzével kezdődött ez a nagyszerű elindulás, melyet most megkoronázott tízezer pengővel Magyarország kormányzója. Olyan szép ez a cselekedet, hogy látván-lássák évszázadok múlva is azt, ami nekük most legnagyobb boldogságunk: egyek vagyunk egyetlen gondolatban, abban, hogy boldogabb legyen a magyar jövendő...

Debrecen külön büszke erre a mai idők szép magyar legendájára, hiszen debreceni kisdiákok kezdték a Kollégium falai között és a legtöbbre jutott egykori kollégiumi kisdiák irásnál-irásosabb bizonyossággal adta beleegyezését a további hasonló tettekhez...

arról, hogy

Mátyás király

szülőházából, kincses Kolozsváron rádióállomást akar csinálni a román kormányzat. Ennek a háznak képe minden magyar ember szívében élővalóságként lángol —, azokéban is, akik soha ebben az életben nem jártak kincses Kolozsváron és nem látták a valóságban ezt az öreg, emlékekkel teli házat. Minden magyar olvasókönyv és földrajz-könyv hozta a képét, élt bennünk és velünk az öreg ház, hol Szilágyi Erzsébet, a legnagyobb magyar nemzeti királyok egyikét, Hollós Mátyást, az igazságost szülte...

És most ebben a házban berendezkedik a román király rádiója, otthont teremt magának itt is a román szó és innen fogják hírdetni a fiatal román civilizációt, ahol pedig minden az ősrégi magyar kultúráról beszél. Így kopnak emlékeink, kincseink, ősrégi magyar büszkeségeink. A tölcsvári kastély, a vajdahunyadi vár után most Mátyás szülőházára kerül a sor. Végzetes sorsunk nagy bánata és történelmi dicsőségünk újabb porbaomlása ez a lépés...

Kérdezzük, hogy meddig, meddig kísért bennünket a sors és mit tartogat számunkra még a végzet...

arról, hogy

tizmillió

rádió előfizető még a tekintélyes Németországban is jelentős szám, hát még akkor, ha tovább olvasusk a jelentést, mely elmondja, hogy ezt a számot fokozni akarják és lehetőleg minden házhoz el akarják juttatni a mai idők legértékesebb házi felszerelését. Ezzel szemben minálunk, éppen az a réteg nem tudja, nem ismeri ennek az áldott találmánynak értékes voltát, mely legjobban rászorulna. A paraszti, falusi földmivelő réteg egész egyszerüen nem tudja megszerezni a gépet, nem tudja fizetni a két pengő negyven fillért és így az a lehetetlen és képtelen eset fordul elő éppen minálunk, hogy a vasárnap délutáni mezőgazdasági értékes előadásokat első sorban azok hallgathatnák, akiknek a virágcserepekben lévőföldön kívül semmijük nincsen...

Ott, túl a határon olcsó néprevőket készítenek és hoznak forgalomba, sőt attól se idegenkedik az állam és a rádió társaság, hogy ingyen vevőszerkezetekkel látja el a legszegényebb népréteget...

Utmutató példa ez, amiben a többi között pl. nagyon helyes volna követnünk a szomszédot —, mert az egyetemes nemzeti voltunkat gazdagitaná, nemzeti erőinket erősitené...

arról, hogy

az orvos

egyik, másik esete valóban megirásra kivánkozik, amint az alábbi történet is bizonyitja. Hat kilométeres gyaloglás után a Téglavetőből hazaérkezett az orvos. Leült a rendelője asztalához, amikor egy ákombákos irás a következőket mondja el: Tessék azonnal jönni, nagyon sürgős, Téglavető —, és az ucca, házszám is ott van. Most jött onnan haza, a szomszéd uccából, s mostoha idő lévén, ködös őszi este, hát kocsit fogadott gyorsan és ment a sürgős ügyben vissza, hátha életről, halálról van szó. De hogy, egy odvas, őszi fájástól zsongó fogról volt szó csupán, de úgy lett az esetből sürgős, hogy a szülő beküldte a gyermekét az orvoshoz, hogyha arra járna, nézne be hozzájuk is a foga miatt. A kölyök azonban bent a városban elfeledkezett a megbizatásról, elhancurozta az időt, csavargott, tekergett, csak délután jutott eszébe, hogy miért is küldte őt be az anyja. Nosza, szaladt a doktorhoz, aki éppen akkor járt kint a Téglavetőben. Hogy aztán baj ne legyen a mulasztás miatt, a gyerek maga irta a sürgősséges cédulát, amit azonban a hirtelen lekent szülői pofon már jóvá nem tehetett...

jegyzi: sz. r. i.

Az utolsó háboru...

Fantasztikus riport-sorozat a jövő háborujáról

A nagy katlan, melyben a háború gyilkos mérgét főzték, már fehér izzásig hevült... Ugy érezte mindenki, hogy több évtized után eljutott a helyzet a forrpontig.

1880-at írtak ekkor... Ötven esztendő eltelt azóta, hogy az első háborús készülődések megtörténtek. Ez alatt a félszázad alatt a vihar előtti ájult csend szürkesége borult a világra. A fojtott légkör nyomasztólag feküdt ennek a kornak embereire s itt-ott elő is törtek kis villámcsapásai a készülődő nagy tűznek, melynek végzete volt lángba borítani a világot. Uttörője volt az olasz-abesszin háború a maga egyoldalú történelmével: az olaszok győztek, aztán újra győztek... végül az abesszineknek nem maradt veszteni valójuk. Követte ezt a spanyol polgárháború háziőpróbája... a spanyol háború, melyben azért spanyolok is vettek részt a franciák, oroszok, angolok, németek, olaszok stb. mellett... Aztán a japán-kinai s japán-orosz csetepaték,melyben mindegyik fél meggondolta utóbb a dolgot és rájött, hogy még nincsen eléggé felkészülve... Ez volt a sorsa annak a tucatnyi újabb próbálkozásnak, mely 1940-től négy évtizeden keresztül fellobbant, de mindannyiszor kihunyt, illetve elhalasztódott... A fegyverek még nem voltak eléggé élesek, a pusztítás találmányai eléggé borzalmasak ahoz, hogy meginduljon a harcok nagy embermalma felőrölni mindazt, mit meghagyott a századelej... De a tűz ott lappangott az önmegtartóztatás, az emberiesség vékony kérge alatt a gyehennák minden irtózatával és az ezer variációban röpködő béke-frázisok mind éleseb bek, harsogóbbak lettek, végül a békeakarat hamis szóálarca mögül, mint harcidal ordított elő leplezetlenül, kardok élességével, bomb ák robbanásával és mérges gázok gyilkos párájával...

Ebben a korban öntudatosan, vagy tudat alatt: minden a háborút szolgálta. A háborút, amitől féltek és aminek szakadéka felé futottak az ámokfutó feltartóztathatatlan száguldásával... Proff. Cyán, ennek a végzetes, hulló korszaknak nagy tudósa kimutatta, hogy magán az egyénen belül sincsen béke, ebben az időben. Kettéhasadt lelkű emberek jellemzik a kort, akiknek lelke önmagával vív mardosó, belső harcot más hiányában...

A háborúnak tehát végzetszerű, halálos bizonyossággal el kellett érkeznie... És ez a háború nem hasonlított azokhoz, melyek az előző évezredeken át hasítottak véres rendeket az emberiség nagy termésében. Ez a háború egyedülálló és soha többé meg nem ismételhető volt.

Ez a háború maga volt az: **utolsó ítélet.**

II.

A nap ostoba közönyösséggel kelt fel ezen a hajnalon is és szikrázó aranysugarakkal tréfálkozta le az emberekről kabátjukat... Június volt és Genf utcái a nyár fényzuhatagába borultak ezen a napon. Egy tikkadt szerelmes pár, akiket kivülről, belülről fütött a meleg... a Béke muzeum felé vette lépéseit... Ez a hatalmas palota valamikor a Népszövetség háza volt, itt folytak le az izgalmas ülések, melynek semmi eredménye nem lett, ebben mondtak ki szankciókat, amelyeknek senki nem tudott érvényt szerezni és itt temették el azt a szép utópiát, amit világbékének neveztek. Az utókor a hatvanas években, miután nem tudott mást kezdeni a hatalmas épülettel, berendezte a béke muzeumának. Itt halmozták fel a sikertelen tárgyalások jegyzőkönyv halmazát és minden emléket, ami az emberiség pacifista törekvéseiből fennmaradt.

A két fiatal ebben a muzeumban húzódott meg, ahol egy öreg altiszten kivül csak szerelmes párok szoktak megfordulni. Az idős szolga foghijjas fejével, kialudt, gyengén pislákoló szemével, reszkető kezével, egész elaggott, sirbahajlott lényével ugy élt itt, mintha maga is a béketörekvéseket akarná szimbolizálni. A béke azonban mégis élt a falak között, az egymáshoz simuló, fiatal szerelmespárokban lobogott, mint rejtett öröktüz.

A fiatalokon kivül egyetlen teremtett lélek volt a palotában... Crowning, a „Herold" munkatársa unottan siklott át a termeken és apró jegyzeteket csinált. Az utóbbi években, ha ujságiró nagyon megszorult és nem volt riporttémája, holtbizonyos volt, hogy a békemuzeumot vette célba. A megváltozott világnak, a harcilármás, háborúkészülődéses mindennapoknak egy exotikus zuga volt ez a hely, amiből mindig ki lehetett facsarni valami érdekességet.

Az érdekesség megvolt és Crowning elsétált a lépcső sorokon, zsebéből kikaparászott néhány aprópénzdarabot és odaadta a személyében is muzeális tárgynak számító öreg szolgának.

— Köszönöm, szerkesztő úr — mormolta az öreg, aki éppen dohogott magában, mert maradék látásával észrevette, hogy egyik muzeum látogató pár az oszlopok mögött csókolódzik...

— Hát mondja, szerkesztő úr még mindig esinálják ezt a bolondságot? — kérdezte félig tréfásan, de feleúton meghalt száján a nevetés és olyan volt, minha sírna... Én nem is tudom, mi lesz már a világból... Ugy látszik, csak ez a butaság marad meg egye dül... Hol vannak az én fiatalkorom szép emlékei, mi még, uram, rántott borjucombot ettünk... főtt marhahúst szósszal... ragu levest. Nem humusz kivonatot... fenyőfa párlatot.. lég-cseppet... Most meg már a kenyérről is le kell mondanunk... Ma reggel olvasta az unokám, hogy proff. Cyán, a Nobeldíjas tudósunk megállapította, hogy a legujabb ragálynak a kenyérevés az oka... Kimutatja, hogy a kenyér élvezete egy ember életéből 30—40 esztendőt elvesz... Igy mutatták ki lassan mindenről az én fiatalságom óta... Mégis olyan keshedt ez a mai fiatalság...

Az öreg még mindig dohogott, amikor Crowning már messze járt. Magában mosolygott az öregen, azért, hogy bevette a jámbor a tudósnak megállapításait... Hát persze, ez volt a következetes módszer... Mióta a háborús készülődések őrült tempót vettek és minden élelmet felraktároztak Svájcban, azóta hol ezzel, hol azzal a tudóssal irattak hatalmas tudományos cikkeket egyes élelmiszerek káros voltáról. A többit elintézte a tömeg-psyichozis, mely pánikszerűen menekült attól az élettől a már fölös számban levő pótételekhez... Csupa vegyi úton előállított táplálék volt már használatban... nagy előkészületül a háborús időkre.

Crowning besietett a muzeumból a szerkesztőségbe, hogy megírja riportját és aztán hazasietett. Gyomra, melyben csak szerény akácillat oldatot raktározott reggelire, már sürgösen követelni kezdte jogait.

— Helló! — mondta a szerkesztője — téged is látni Crowning... Soha jobbkor... Már vártunk...

— Riport után voltam... a béke-muzeumban fedeztem fel egypár érdekes dolgot...

— Tedd el jobb időkre... Most másról van szó. Ma június 2. Tizenkét nap mulva évfordulója lesz az 1914-es nagy háborúnak... Ezen a napon nagy riportsorozatot fogunk kezdeni arról, hogy készül a világ az új nagy háborúra... Ezalatt a 12 nap alatt végig kell járnod a fegyvergyárakat, laboratóriumokat, mindazokat a helyeket, ahol a jövő forr, ízzik, készül és szines riportokban beszámolsz arról... Bill! Telefonálj repülőgépért...

— De a feleségem...

—Majd értesítjük... Nem mégy a világ végére... Nem egészen 2 hét mulva itthon leszel...

Igy indult el egy meleg, júniusi napon Bill a jövő háborúza felé... Könnyed kis gépén, gondtalan lélekkel járta végig az ember jövőjének stációit és ezekről az élményekről szines riportokban fog beszámolni.

(parvus.)

Magyarország legnagyobb kincse, a Szent Korona

A Szent István emlékév alkalmából két napig közszemlén volt a Szent Korona.. Sokan megnézték a magyar nemzetnek ezt a legnagyobb kincsét, hiszen a *mostani generációból igen kevesen* láthatták eddig a Szent Koronát. Alig van olyasvalaki, aki az 1867-es királykoronázáson résztvett volna, 1917-ben Károly király megkoronázásakor pedig közszemlére volt ugyan téve, zarándokolt is az ország, azóta azonban a Szent Koronát a királyi várban őrzik. Volt egy idő, amikor sokat beszéltek arról, hogy a korona hitelességéhez a legszigorúbb tudományos megállapítás szerint sem férhet a legkisebb kétség sem. Akik, kevesen kétkedtek, azok leginkább arról szóltak, hogy a Korona kalandos viszontagságai közben sokszor volt rá alkalom, hogy azt egyesek a maguk javára másolattal cserélték föl. Hiszen trónkövetelők, külföldi államfők versenyeztek a koronáért, amelynek birása egyenlő volt a magyar trón birtoklásával. Már az Árpádok alatt megkezdődött a Korona viszontagsága. II. Béla fia, László magánál tartja, úgy, hogy III. László csak félév múlva koronáztatja meg magát. IV. István és III. Béla erőszakkal szerzik meg. — Utóbbi özvegye útján Frigyes császárhoz kerül és András háborút indít, hogy visszaszerezze a koronát. Az árpádházi királyok fi-ágának kihalásával a harc csak nő a Koronáért. Vencel Csehországba, szökteti, Ottó elveszti a koronát, de újból megtalálja, majd Apor László ármánnyal elszerzi tőle és csak 1310-ben sikerül Róbert Károlynak a koronát visszahoznia. Vegyesházi királyaink alatt Budán, majd Esztergomban és Visegrádon őrzik a koronát, ahonnan Erzsébet királynő ellopatja, osztrák földre viszi, majd Frigyes császárnak zálogba adja, ahonnan csak Mátyás király szerzi vissza. A mohácsi vész után Szapolyai Jánoshoz, majd I. Ferdinándhoz, innen Szulejman szultánhoz kerül. Szulejman visszaadja Szapolyainak, kinek özvegye a békeszerződés révén ismét Ferdinándhoz juttatja. Ettől kezdve a koronát Prágába, majd Bécsbe őrzik. 1618-ban a pozsonyi várban találjuk, majd a zavaros események elől Zólyomba, Kassára, Eperjesre, Ecsed és Trencsén várába viszik. Végül 1790-ben a II. József által Bécsben őriztetett ereklyét fényes ünnepségek közben Budára hozzák. Következnek a napoleoni háborúk. A koronát hol itt, hol ott őrzik az ország területén. Tudjuk, hogy az 1848-as szabadságharc idején Orsovánál ásták el. Azóta Budán, a királyi várban, páncélos szobában őrzik nemzeti ereklyeként, melynek hitelességéhez szó sem férhet.

Az egész nemzet, mindenki gazdagok, szegények, kicsinyek, és nagyok szeretnék látni most a közszemlére tett Szent Koronát. A két nap alatt csak keveseknek jutott osztályrészül, hogy hódolhassanak előtte, de akik látták, tovább adják családjuknak ezt az eseményt, hiszen a magyar Szent Korona a magyar nép, a magyar nemzet, Magyarország legnagyobb kincse.

Gáborka leérettségizett

A krisztusi türelem és szenvedés nehéz iskolájában. És megállotta helyét ezen a nagy, ezen a legutolsó vizsgáján is...

Ezek jutottak eszünkbe, midőn mi, barátok, ott állottunk virágokkal borított koporsója körül és visszaemlékeztünk utolsó napjaira, mikor fehér betegágyán, láztól, szenvedéstől megtörve, a fiatalság, az élniakarás minden erejével mintegy feledtetni akarta velük, hogy ő most beteg. Kitörni készülő könnyeinket nehezen tudtuk visszatartani, mikor láttuk, hogy borzasztó fájdalmát emberfeletti erővel palástolta és panasz és jaj nem hagyta el láztól cserepes ajkait. Nem zúgolódott, nem panaszkodott, hogy itt kell hagynia, akiket szeretett és akik őt szerették. Jajszó nem hangzott Tőle: »Hát még nem is éltem, még semmit sem láttam a világból, mert eddig csak tanulás volt az életem, és csak tankönyvek száraz lapjairól ismertem az életet.« Nem! Ő néma fájdalommal tűrt, szenvedett hosszú heteken keresztül, mert Ő így tanulta ezt Krisztustól. Pedig mennyi terv, mennyi gondolat, mennyi érzéses mennyi gazdag szépség fogamzott meg benne! Mind, mind valóra szerette volna váltani az életben. De a Mindenható másképen akarta! Magához vette Krisztus, menyasszonyává tette az Ő szelid, ártatlan lelkét; felvitte oda, hol már nincs szenvedés, nincs fájdalom, csak boldogság. Nagy, örök boldogság!

Gáborka most már nyugszik. Neki már nem fáj semmi s eljutott oda, hová mindnyájan megtérünk egyszer! Friss sírja virágokkal borítva, mosolygó arca nincs többé köztünk, csak a fájdalom, ami akkor fogott el a legjobban, mikor láttuk, hogy Apa és Anya egyetlen gyermeküket, minden reményüket tették le a földbe. De egyben vigaszt is kell találnunk abban, hogy a Végtelen Isten tudja legjobban, mit tesz és miért. Elvitte közülünk Gáborkát az Ő mosolygós arcával, mindég vidám szemeivel. Elvitte, mert nem akarta, hogy meglássa a rideg élet sok-sok arculcsapását. Elvitte mert szerette és mert megakarta Őt ettől óvni.

Isten Veled Gáborka!

Csap Levente.

TANKÖNYVEK
az összes iskolák részére már most előjegyezhetők, iskolai füzetek, író- és rajzszerek igen olcsón beszerezhetők a „MÁLIUSZ" könyvkereskedésben.

Két régi kép regényes története

Kálvin János és Luther Márton képét hozta el annak idején egy magyar huszárbrigadéros hadi zsákmányul

Mária Therézia idejében nem kellett a magyar huszárnak a szomszédból messzebb menniök, hogy hírt, nevet, gavalléros dicsőséget szerezzenek. Ez a szomszéd a Németbirodalom volt, merom képett leakasztott a falról, még pedig a Nagy Frigyesét, a Kálvin Jánosét és a Luther Mártonét. Ekkor rémültek halálra a wittenbergiek és most már könyörögve kérték a magyart, hogy

Luther Márton

Kálvin János

lyet éppen ezekben az időkben akart a nagy ellenség, Nagy Frigyes összekovácsolni és a Habsburgok jogara alól a Hohenzollernnek birtokába venni. Sok harca, küzdelme, vitája volt a porosz királynak és a magyar királynőnek, Mária Teréziának, aki görcsösen ragaszkodott az egykori családi birtokhoz...

Ebben a ragaszkodásban nagy szerepe volt a derék magyar uraknak és rettenthetetlen hírű magyar huszároknak. Sok monda, legenda szövődött ebben a korban a magyar vitézekről és innen emlegetik ma is, hogy Hadik András Berlin megsarcolása után hogy verte ki füstölő szerszámából a dohányt a királyi trónus karjáján...

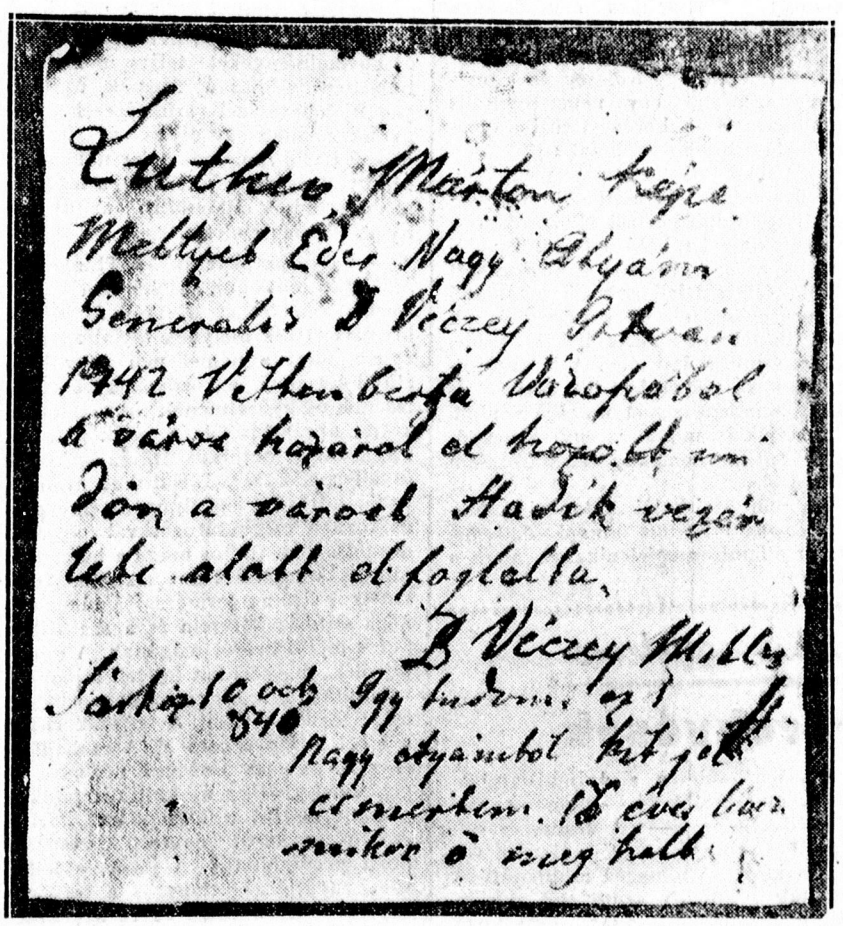
Most egy újabb legendát tudunk elmondani ebből a korból, mely legendát hűségesen alátámaszt két remekbekészült kép. Ezt a két képet is ott, a hétéves háború idején hadizsákmányul szerezte egyik magyar huszár brigadéros, báró Vécsey István uram, aki Hadik András seregében szolgált és Wittenbergában, a városháza faláról akasztotta le a képeket. Nem kettőt, de hármat, ezt a harmadik képet nem tudtuk megnézni, mert nincs Debrecenben, míg a fent nevezett kettő itt van és a Kollégium négyszázéves fordulójának ünnepi alkalmával kiállítják...

Íme, így beszél a mai legenda a két képről:

A hét éves háború idején, tehát 1756-tól 1763-ig folyó háborúban Hadik András generálisnak és a magyar huszárságnak is nagy szerepe volt Ebben a seregben volt báró Vécsey István huszár brigadéros is, aki a Wittenbergát megszálló és várat elfoglaló sereggel volt —, a modern legenda szerint tavasztól őszig a híres reformátori városban. Mivel igen jól viselkedtek a huszárjai a város polgárságával szemben, ezek hálából felajánlottak bármit, amit a vitéz brigadéros csak kér, hogy megmutassák ők is gavallér voltukat az emberséges magyar vezérrel szemben. Mivel báró Vécsey István a wittenbergi városházán lakott, hámindent vigyen, de ezt a három képet hagyja meg nekik. Arany, ezüst kincseket akartak adni, de Vécsey brigadéros azt mondta:

— Aranyam van nekem elég, kincsem bőségesen, de három ilyen képem eddig nem volt —, ezzel elszár Zsigmond tulajdona a két kép, aki felajánlotta barátja, Kondor Sándor útján a kollégiumi kiállításra...

A modern legenda szerint több külföldi múzeum érdeklődött a két kép után, sőt, maga Wittenberg városa is mindent elkövetett ötven-hatvan esztendővel ezelőtt, hogy visszaszerezzék a képeket, de sikertelenül, mert a család ragaszkodik a becses emlékekhez...

Luther Márton képe, mellyet Édes Nagy Atyám Generális B. Vécsey István 1742 Vittenberga Városából a város házáról el hozott, midőn a várost Hadik vezérlete alatt elfoglalta. — B. Vécsey Miklós. Sárköz 10 och. 840. Igy tudom ezt Nagy atyámtól, kit jól ismertem. 16 éves lévén, mikor ő meghalt.

hozta a képeket. Ezután aztán hosszú-hosszú évtizedeken keresztül a Vécsey-család sárközújlaki kastélyában őrízték ezeket a képeket, féltő gonddal és megbecsülő szeretettel, annak dacára, hogy a család hithű katholikus volt mindig.

Eddig a legenda és most jöjjön az írásos bizonyság.

Mindenek előtt megnézzük a két képet. Első tekintetre látszik, hogy kivételesen szép képek lehettek valamikor. Ma azonban rozoga, elhanyagolt és már-már tönkrement formában vannak. A festék lepattogzott, ami a képek összhatását nagyon ronja. De még a megrongálás mellett is mesterműnek hat mindkettő ma is. Sajnos, a festő kilétét nem ismerjük. Finom kidolgozás, kitünő rajzkészség, erősen emlékeztet a kuruckori nagy festőkre, Mányoki, Kupeczky képeire, ami azt jelenti, hogy az ismeretlen festő a hollandi, esetleg müncheni iskolának a híve volt. A legfontosabb az arc kidolgozása volt ebben a korban, ez aztán mindkét képen az erős megrongálás dacára is remekmű. Barnás, fekete tónusu az időtől az egész háttér, a ruházat, de az arc sok finom, halk színe így még szebben érvényesül. D. Martinus Luther képe első tekintetre mutatja, hogy kit ábrázol, mert az eddig ismert Luther portékhoz igen hasonlít. Hatalms, bölényfej, elszélesedő állal, erős nyakkal és igen kifejező szemekkel. Dús, szőkésen omló, félrövidre vágott haj, borotvált arc, mi inkább az ágostonrendi barátot adja vissza, mint a reformátort, bár a kép kétségkívül a reformátort akarta ábrázolni.

Johannes Calvinus képe eltér az eddig gyakran szerepelt Kálvin-képektől. Először is szebben ábrázolja a puritán egyházi embert, akit eddig főleg a metszetek nyomán aszkéta arcunak, hideg, kemény tekintetünek, sőt itt-ott elszánt arcunak ismerünk. A képen itt lágyabbak a vonásai, szeme puhább tekintetű és arca teltebb, mit fokoz a hosszú, mélyen lenyuló őszülőn barna, hullámos, dús szakálla is. Fején hollandi barett, ami szintén elüt az eddigi ábrázolásoktól, mert főleg sváici korabeli sapkában ábrázolták. Az arc szemben van, de baloldalra néz és van valami szenvedő, vagy megviselt fáradságos vonás is az arcán, ami jobban kifejezésre jut itt a jól táplált, sőt kövér Luther arc mellett.

Kétségkívül egy mester alkotása a két kép.

Nem vitás, hogy annak idején büszke lehetett ezekre a képekre Wittenberg városa és nehezen váltak meg a képtől.

Mindkét kép hátán sárguló cédula van az alábbi szöveggel:

»Luther Márton —, a másikon —, Cálvin János képe, mellyet Édes Nagy Bátyám Generális Br. Vécsey István 1746. Wittenberga városából a város házáról elhozott, midőn a várost Hadik vezérlete alatt elfoglalta.

Br. Vécsey Miklós.
Sárköz 10. okt. 1846.

Igy tudom ezt Nagy Atyámtól, kit jól ismertem, 16 éves lévén, mikor ő meghalt.« ...

Ez az egyetlen írásos bizonyság, melyet felhasználhatunk, de ebben is tévedés van, mert 1746 az osztrák örökösödési háború végére esik, amikor Hadik huszárjaival Berlint és a német városokat sarcolta, szorongatta portyázásaival, ellenben a történelmi valóság az hogy 1760 október 5-től történhetett Wittenberg megszállása, amikor is Nagy Frigyes Berlin tájáról elűzte a másodszor is megszálló osztrák és magyar csapatokat és ekkor vetette magát Szászországra, ahol Daun tábornok hatalmas serege táborozott és Hadik András ekkor foglalta el Wittenbergát és Torgau várás, de a porosz király ütközetre kényszerítette őket és Torgaunál november 3-án, tehát egy hónappal az elfoglalás után csatát vesztett Daun Zieten porosz huszár generálissal

szemben és így Hadikéknak is ki kellett vonulniok Szászországból. Ennél a kivonulásnál történhetett meg az, hogy báró Vécsey István leakasztotta a három képet a wittenbergeri városháza faláról, anélkül természetsen, hogy megkérdezte volna a városi tanácsot, hogy viheti, vagy nem. Hiszen az akkori hadi szokások szerint joga is volt hozzá, aztán sokkal, de sokkal értékesebb holmikat rakhatott volna szekérre, senki se akadályozhatta volna meg ebben. Ő azonban a képeket választotta, mint ama másik híres huszár, Diószeghy Sámuel uram, aki berlini sarcolás alkalmával beült egyik család házába és a két órás sarc után egyetlen könyvvel a kezében hagyta el a házat, a német familia nem kevés ámulatára.

Egy bizonyos, hogy a két kép, ha nem is egykori az ábrázoltakkal, nem sokkal maradnak el ettől az időtől. Kár, nagy kár, hogy olyan állapotban vannak, mint ahogy láttuk. Fontos volna, hogy alkalmas és hozzáértő restaurátorok végezzék el a felfrissítés és rendbehozás munkáját addig, míg meg lehet mentei szépségüket és értéküket.

sz. r. i.

Mikor került legelőbb előadásra a Himnusz

Harsányi Zsolt, a kiváló író kezdeményezte azt a szép mozgalmat, hogy *Kölcsey* Ferenc, a Himnusz hallhatatlan szerzőjének halála századik évfordulója alkalmából, augusztus 24-én, az egész világon, ahol csak magyarok élnek hangozzék fel a nemzeti imádság. *Harsányi* Zsolt különben is lelkes kutatója és méltatója Kölcsey Ferencnek, ő új, eddig jórészt ismeretlen adatokat hozott napfényre, a Himnusz születéséről. Legújabban pedig egykori források alapján megállapította, mikor hangzott fel legelőször a megzenésített Himnusz.

Megtudjuk, a Himnusz megzenésítésére Bartay Endre, a Nemzeti Színház egykori igazgatója tett közzé hirdetményt 1844. február 27-i kelettel. Bartay Hármas pályázatot írt ki. Egyet prózai színdarabra, egyet operára s a harmadik így szól: »Miként tavaly, úgy az idén is meggyőződése az, hogy a nemzeti színház köréhez tartozik költőink jelesebb lyrai költeményeinek beszélt minél inkább emelni, terjedését és életbe jutását a nemzetben elősegíteni s ezt leginkább elérhetőnek véli, ha az ilyen költemények ének s zenére tétetnek, s ezt évenként tenni szándékozván, ez évben ismét 20 arany pályadíjat tűz ki a legjobb népmelódiáért Kölcsey Ferenc koszorús költőnk Hymnusára ének és zenekarra téve. Ezen Hymnus olvasható Kölcsey összes munkáinak I. kötete 113. lapján, Hartleben pesti könyvárus kiadásában.« A pályázatokat 1844 május 1-ig kellett beadni és zárt jeligés levélben mellékelni a szerző nevét.

Már ebből a szövegből kiviláglik, hogy Bartayt nem egy nemzeti himnusz hiánya indította a pályázat kiírására. Mert eddig úgy tudtuk. Figyelemreméltó, hogy Kölcsey költeménye még nem volt akkor olyan általánosan ismert. Ki kellett írni az ujságba az oldalszámot, ahol a pályázó megtalálhatta.

A július 12-én megjelent Hírnök közli a pályázat eredményét. Így: »A Kölcsey Hymnusának népmelódiájára a színigazgatóság által kitett 20 darab arany pályadíjt classicus színészünk, Erkel Ferenc nyeré el; a 6 dícséretre méltatott mű szerzői Egressy B., Molnár, Travnyik, Eliás és Seidler (két dolgozat szerzője). Ezen művek f. hó 3-kán ének és zenekísérettel adattak elő a nemzeti színpadon szép számú közönség előtt.«

Itt van tehát a dátum: 1844 július 3. a mi Himnuszunknak a nyilvánosság előtt való születésnapja. Hogy Bartay milyen pompás érzékkel választotta ki a népszerűsítendő szöveget, azt mutatja, hogy ebből a húszaranyos pályázatból kikerült szerzemény a magyar nemzet hivatalos Himnusza lett. Senki sem nevezte ki, magától lett azzá. A költemény egy nemzet szívéből szólott.

A Hírnök következő száma részletes leírást ad arról az ebédről, amelyet a Honderű szerkesztője rendezett a pályanyertes Erkel tiszteletére. A házi-asszony tisztét Ronconi asszony, a primadonna, vállalta. Erkelnek arany vezénylőpálcát adtak át, amelynek kivájt belseje ötven aranyat rejtett. A leírás elmondja, hogy Erkel az ünneplés alatt sírva fakadt. Aztán ez olvasható az ujságban: »Erkel Ferenc díjkoszorúzott Hymnusa nem sokára megjelent Wagner műárusnál. A szerző Deák Ferencnek szándékozik azt ajánlani, s valóban egy Kölcsey neve mellé, s ezenfelül egy nemzethymnus komlokára Deák Ferencét tűzi a legszebb, legköltőibb gondolat.«

Elég soká tartott, amíg megjelent. Október elején írja a Hírnök: »Megérkezett (tudniilik Pestről Pozsonyba) s műboltokban kapható a Hymnus, költemény Kölcsey Ferenctől, koszorúzott zenéjét írta s a lelkes költő rokonkebli barátjának, tek. Deák Ferenc úrnak mély tisztelettel ajánlja Erkel Ferenc, nemz. színházi karnagy. A kettős oldalról koszorús műhez illő díszes kiállítás minden szemet magára vonhat, s reméljük is, miképp az egy zenekedvelő honfi és honleány asztaláról sem marad el.«

Ma már az iskolában tanulják. Magyarország hivatalos ünnepi dallama. Ha az államfő megjelenik, ezt játsza a zenekar.

A „Debreczen" kultur-egyeteme

Uj művészi törekvések

Dr. Némedy Lajos debreceni tanár, a Nyári Egyetem kitűnő, agilis titkára, aki pár évvel ezelőtt doktorált, mint kormányzógyürüs doktor a debreceni egyetemen és mint ösztöndíjas két esztendőt töltött Németországban, rendkívül érdekes dolgokat mondott el a „Debreczen" munkatársának az új német kulturtörekvésekről, művészeti célokról. Azért is érdekesek ezek a fejtegetések, mert tul irodalmi értékükön, némileg feleletet adnak arra a kérdésre is, hogy fejlődhet-e ki abszolut művészet akkor, ha a művészi, irodalmi törekvéseket társadalmi célok szolgálatába állítjuk?

— Az új német művészi törekvések talán legélesebben a drámai kísérleteken mutathatók ki — mondotta dr. Némedy Lajos. — A dráma és vele együtt a szinpad az egész világon válságba jutott. A tömegek mindenütt elszoktak a komoly szinháztól, a szinház pedig, ha élni akar, szórakozóhellyé lesz, vagyis megtagadja önmagát. A szakemberek lázas buzgalommal keresik az újutakat s a kisérletezés különös erellyel folyik Németországban. A németek ma a politika és társadalom kérdéseit magukra nézve legalább alapjaiban megoldottnak érzik és Schiller szavait megfordítva, az igazi német nemzeti szinházat akarják megvalósítani, mivel annak előföltétele, az egységes nemzet immár megvalósult. A „lart pour lart" művészetnek egyszeriben véget vetett a totális állam igénye. A művészetek célját a közösség, az állam érdekei határozzák meg Németországban. Totális állam a művészettől sem követel többet, vagy kevesebbet, mint amit minden polgártól: a közösség szolgálatát az állammal és néppel szemben való teljes felelősség tudatában. A feladat nagysága kifejezője annak a nagyrabecsülésnek is, amellyel az új német állam a szellemi alkotókat körül veszi.

— Azzal ők is tisztában vannak, hogy parancsszóval nem lehet művészetet létrehozni: a közösség az állam is csak az alkotómunka előfeltételeit teremti meg és pedig azzal, hogy „eszmei tartalmat ad az időnek és felhívja a kor művészeit ez eszmei tartalom művészi formálására". Hitler egyenesen feladatul tűzi ki a német művészetek számára a művészi ábrázolás hatalmas szimbolumaiban tömöríteni Németország harcát jövőjéért s a német nép útját a Harmadik Birodalomig, hogy az így maradandó formában vésődjék bele a jövő évezredek emlékezetébe. Az új Németország tehát minden művészettől annak a nagy változásnak ábrázolását (és dicsőítését)várja, amit a közelmultban a politikai és népi életben végbezvitt és amelynek az egész nép maga is hordozója, szereplője volt.

— A dráma és a szinpad sem kerülhették ki az új szellem átalakító hatását. A megváltozott világkép megváltoztatja arcukat és szerepüket. Ha az a közösség élményén épül fel, nekik szinház lesz kettőjük közül a fontos is ez új alapra kell térni. Egyszerre a sabb, mert a dráma is csak az szinházon keresztül hathat a közre. A szinház többé nem az íróé, nem a rendezőé és nem színészé, hanem a népé: a szinház kultikus szinházzá alakul át. Legalább ez a követelmény. Több, nagyobb feladata van mint csak a szórakoztatás: a nép Istentisztelete kell legyen. Általános jelszó lesz, hogy a régi illuzió szinpad nem alkalmas az új követelményeket teljes mértékben teljesíteni. Ehhez új formák, új szinpad új lehetőségei szükségesek. Vegyünk röviden egy olyan új formát vizsgálat alá, amelyeket ha nem is az új követelmény hozott létre, a leggyorsabban tudtak átalakulni az új igényeknek megfelelően.

— Uj forma köztük a Thingspiel. Azt lehet mondani, egyenesen az a forma, amelyet az új idők új igénye hívott életre s melynek tartalma nem egyéb, mint a német nép nagy lelki átalakulásának, a közösségérzet születésének és győzelmének tükröztetése a költői ábrázolás és a játék sípján. „Nemzeti és heroikus dráma karokkal és allegoriákkal", „Kultikus dráma", »népi közösség élet ünnepe«. Igy próbálkoznak meghatározásával s nem másodsorban fontos maga a hely, ahol játszák s amelyről nevét kapta. Az új kultikus dráma természetszerüleg túlnő a szinház keretein és a szabadban keres méltó helyet magának. A német táj ölén, megszentelt ligetek alján, hol valamikor a régi germánok gyültek össze törvényt tenni. A szándék világa s a cél is igy érhető el. A szabadban egyszerre nagy tömegek nézhetik végig, élhetik át az új kultikus játékot. Alkotói szerint a Thingplatz „óriási szószék, melyről nemzeti szocializmust prédikálnak". A játék, a lelkesülő, együttérző tömeg s a táj egy egységbe olvad össze és ez az egység az új műfajnak a lelke.

— A Thingspiel a politikai harcok kohójából került ki. Közelítsük meg előformáin keresztül ilyen mindjárt a szavalókórus, a politikai harc egyik hatásos fegyvere. Részeire, esetleg kérdés feleletre felbontott politikai beszéd ez, melyet a kórus vezetője és a kar adnak elő. Ha van benne költői erő, hatásos lehet mint a tömegek lelkéből felszakadó sóhaj, vagy fenyegető moraj. Kísérlet a népközösség megjelenítésre a felvonulási játék, mozgó, menetelő karoknak sora mindene cselekmény nélkül. Felvonulnak a katonák, a parasztok, a munkások karai; de a Tagadók, a Sötétemberek csoportjai is. Az üzemek munkásai számára írt u. n. üzemjáték már valamely egyszerű cselekmény keretében: a munka eposzának ünnepélyes alakítása. Más ilyen játék a nemzeti munkatörvényt jelenti meg. Céljuk végleges értelmet adni a munkás lelkében munkának és üzemnek. Hasonló játékok a parasztok számára az örökösödési törvény rendjét igyekeznek megszilárdítani a lelkekben. A hadsereg és az ifjusági pártszervezetek, valamint a munkatáborok számára külön játékokat írnak nagyon hasonló témákkal, és elgondolással.

— Most már könnyen megértjük, hogy a Thingspiel az előbbi primitiv drámai formáknak a betetőzője, mert tárgya olyan, mely nagy jelentőségénél fogva a nép egészét rendi különbség nélkül magával tudja ragadni. Művészi formában, a költői szó varázserejével teszi mindenkiben tudatossá a nép új állami és közösségi állapotát.

— Ime a kultikus dráma, mely a német népmozgalom diadalra jutását bontja szimbólikus képekre. A versekben megírt darab hibái szembetűnőek. A legfontosabb dolgok nem történnek benne, hanem a főszereplők mondják el hosszú beszédekben. Igy nagyon is hasonlít a dramatizált választási beszédhez. A darab hatása a rendezésen mulik, melynek Euringer ilyen utasításokat ad: a kikiáltó jelenetet sajátszerűen szétfoszlatni... a tempót az őrültségig fokozni... a víziókat kihangsúlyozni. A hatás alapja azonban a német közönség, mely egy-egy ilyen előadáson (csak úgy, mint nagypolitikai gyüléseken) ma valósággal az őrjöngésig tud lelkesedni. De nagy szerepet játszik a dolog ujsága is és főként a túlfűtött politikai hangulat, mely a diadal első éveiben biztosította a nagy tömegek érdeklődését és könnyedén áthidalta a művészi hiányosságokat.

— A Thinspielnek, mint minden politikai költészetnek az a nagy veszélye van, hogy szabadjára engedve visszaélnek vele és elsekélyesítik tehetségtelen konjunktura lovagok. A német kulturpolitika bölcs mérsékletéről tanuskodik, hogy ezt elkerülendő kedvenc gyermekét, a szavalókórust bizonytalan ideig minden vonatkozásban betiltotta. (Goebbels rendelete 1936 nyarán) így az idén a Thingspiel terén sem történt semmi jelentős dolog. Az új kultúrpolitikának ez a kísérlete nem úgy ütött ki, mint gondolták. A kezdeti sikereket is inkább a dolog ujdonsága és a túlfűtött politikai hangulat biztosította és nem a darabok értéke, jobb lesz gondolják a németek az igazi érés idejét bevárni s nem éretlenül leszedni a fa gyümölcsét és nem azért, mert mert minél előbb termést akarunk felmutatni. Nemes erőfeszítés azonban sohasem tünik el nyom nélkül. Az az energia is, melyet a Thinspielre fordítottak, értékes lépcsőfokot épített jövő a fejlődés számára.

Ezeket mondotta dr. **Némedy** Lajos az új német művészi törekvések legérdekesebb kisérleteiről és szavaiban egy nyitottszemű, teljesen tárgyilagos művészember meglátásán át pillanthattunk bele az új német kulturánas a magyar intelligens közönség előtt is meglehetősen ismeretlen világába.

(kiss.)

SÉTATÉRI PADOK.

— Azt olvastam itt az ujságban, barátom, hogy van egy olyan betegség, amit csak rummal lehet gyógyítani.

— És azt nem írta a lap, hol hol lehet ezt a betegséget megkapni?

Strandoló japán szépségek.

A spanyol kommunisták által szétbombázott házban a bombázás után a gyerekek visszatérnek. Valószinüleg játékukat keresik.

Abesszin törzsfönökök csodálkozással szemlélik a hatalmas szántógépeket, mellyel az olaszok az eddig termelésre nem használt területeket első izben szántják.

Los Angelesben sztratoszféra repülők a képen látható furcsa légzőszerkezettel felszerelve indulnak.

Vágyak . . .

Irta: KÖRNER GÉZÁNÉ

Hogyha bűn a képzeletnek élni,
sóvár vágyak máglyáján elégni.

érezni illatot, zsibbadó kéjt,
áhitni mámort, csillagtalan éjt.

Szempárt, melyben pogány tüzek gyulnak,
lázakat, mik soha el nem mulnak.

Szókat, melyek igévé nem válnak,
ajkat, melyek ajkra nem találnak.

Soha tiltott ösvényre nem lépni,
vágyak szivárványhidját szemlélni.

Ha bűn — uram — bűnhödjek méltóképp,
óh, mert a bűn oly . . . karhozatos szép.

Szonett

Az aranyszínű holdsarló már megjelent.
Aléltan pihennek a fehér virágok . . .
Holnapra tán álmodnak egy szebb világot . . .
(Jönni fog szeretőbb, új ember-regiment.)

A fák a csöndben merengve, némán állnak.
Közelg az éj s új hajnal felé néz szemem . . .
Zsongó vágyak fürtöznek ujra lelkemen
S a szavak szivemtől megszépülve válnak.

Most égő csillag fut fel a nyugodt égre
S míg hallgatás borul a nagy mindenségre
Esti szél virágról illatot hoz felém.

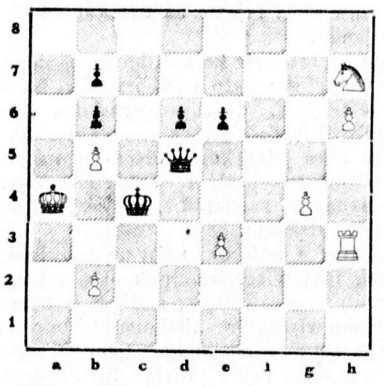
Valahol valaki szemében könny remeg,
Szomorún néz át a levegő tengerén . . .
Sír . . . és százszor kiejt suttogva egy nevet.

BOROS JENŐ.

SAKK

1. SZÁMU VÉGJÁTÉK.

H. Rinck, Barcelona.
(Neue Leipziger Zeitung, 1933.)

Világos nyer.

1. b3†, Kc5. 2. Bh5, e5!! s most akár g2-re, akár d3-ra megy a vezér, következik 4. He6†, Kd5. 5. Hf4†, g8-ra pedig He4† és Hf6†. Művészi végjáték, tökéletes technikával feléptve.

64. SZÁMU JÁTSZMA.
Vezérindiai védelem.

Játszották a levelezési olimpia döntőjében a Magyarország—Portugália mérkőzésen, 4. tábla. Világos: Barcza Gedeon, Budapest-Debrecen. Sötét: E. Pellen, Lissabon.

1. d4, Hf6. 2. c4, e6. 3. Hf3, b6. 4. Hc3, Fb7. 5. Fg5, Fe7. 6. Vc2, d5. 7. exd5, exd5. (7. . . . Hxd5-re. 8. Fxe7, Vxe7. 9. Hxd5, Fxd5. 10. e4, Vb4†. 11. Vd2! és világos előnyösebben áll.) 8. e3, Hbd7. 9. Fd3, a6. 10. 0—0, 0—0. 11. Bac1, Bac8. 12. He5! g6? (Valamivel jobb 12. . . . h6. 13. Fxf6! Hxf6. — 13. . . . Fxf6?-ra 14. Hxd7 és Ff5 nyer, — 14. Ve2, b5. 15. Ff5! Bb8. 16. Hb1! stb. bár világos itt is jobban áll.) 13. Fh6! Be8. 14. Fxa6!! Hc5! (Ötletes gyalognyerés. 14. . . . Fxa6? 15. Hc6, Fxf1. 16. Kxf1! mellt, mely nem tévesztendő össze a mattal, bár szikrányit hasonlítanak egymáshoz — váratlanok és ikrek.) 15. Fxb7, Hxb7. 16. Fg5, c5. 17. Va4, Hc4. (17. . . . Ha5. 18. Vb5, He4. 19. Fxe7, Bcx7. 20. Hxe4, dxe. 21. b4! nyilvánvaló előnnyel világosnak.) 18. Fxe7, Hxe3. 19. Bxe3. (19. bxe3 nem oly jó Vxe7. 20. Bb1, Hd6! 21. Bxb6, He4 miatt.) 19. . . . Vxe7. 20. Bb3, Vc7. 21. Vd7, Be6. 22. Vxd5, Bed8. 23. Ve4, Ha5. (23. . . . f6?-ra 24. Vg4! nyer.) 24. Be3, Vd6. (24. . . . He6. 25. f4! f6. 26. f5! nyer.) 25. Vc2, cxd4. 26. exd4, f6. (26. . . . Vxd4-re 27. Bd3, Vh4. 28. Vc7! Bf8. 29. g3! Vf6 — Vg5-re Hxf7! nyer — 30. Be3! Bfe8. 31. Bfe1, Ve7 a „b4" fenyegetés ellen 32. Vxe7, B6xe7 — B8xe7-re b4! Hb7. 34. He6! Bxe3? 35. Hxe7† nyer — 33. Hc4, Bxe3. 34. Bxe3, Bxe3. 35. Hxe3 és világos könnyen nyer.) 27. Hxg6! Vxd4. (27. . . . hxg6-ra 28. Vxg6†, Kf8. 29. Bh3 dönt.) 28. Bg3, Kf7. 29. Hf4! Be4. (29. . . . Vxf4-re 30. Vxh7†, Kf8. 31. Bg8 matt.) 30. Bd3! sötét feladta. Aktuális kérdés: vígan dudál la portugál?

Ambrus Sándor.

Bg2! volt az 55. számú sakkfeladvány kuleslépése, amely lapunk aug. 7-iki számában jelent meg. — E héten Kasznár Károly nyert 1 kötet könyvet, melyet hétfő délután 3 órától esütörtök este 6 óráig bármikor átvehet lapunk kiadóhivatalában.

Tudnivalók: A megfejtés igazolására elegendő világos első lépésének, az u. n. **„kuleslépés"-nek** beküldése. A borítékra feltűnő betűkkel ráírandó: **Sakk.** Beadási határidő: **péntek este 6 óra.** Szelvényt mellékelni kötelező! *Heti jutalom:* 1 kötet könyv!

53. SZ SAKKSZELVÉNY.

Név:
Pontos cím:
Megfejtés:

ASSZONYOK DEBRECZENJE

A repülő asszonyt

ismertük eddig is, asszonyom a nagy képes lajok mellékleteiről, amint kecsesen, sikkesen, elegánsan kiugrik a gépből és belenevet a fényképező gépek lencsejébe. Kedves, hangulatos képek voltak ezek, most aztán személyesen is meggyőződtünk a repülőnők valóságáról, amikor is a múlt héten a nagy repülő találkozó alkalmával eljöttek hozzánk is többen. Volt olyan, aki maga vezette a gépet és amint leszállottak, első dolga volt, hogy nem az arcát kerdőzte, nem a száján viritó ruzst igazitotta, hanem férfi módjára élesen, szenvedélyesen cigarettára gyújtott. Mások csak mint utosok jöttek férjeikkel, rokonaikkal és valahányan megegyeztek abban, hogy egyszerűen, természetesen, magától értetődően szállottak ki és szállottak fel a gépeikbe.

Anyáink, akik valamikor az első repülők vakmerőségén álmodoztak Rákoson, bizony kicsit szédelegtek volna. Nagyanyáink pedig, akik nem is álmodtak arról, hogy valóság lesz egyszer a repülő álom, talán el se hitték volna, ha látják, hogy már leányok, asszonyok is ott berregnek a fellegek felett és alatt olyan könnyed bájjal, mintha csak a szomszédba mennének kávés beszélgetésre . . .

Ezek a hölgyek azonban nyilvánvalóan nem járnak kávés beszélgetésekre. Ezek a hölgyek nem járnak délutáni csevegésre, mert ezeknek már kevés a világ és szűk Európa. A legtöbb alkalommal két, három földrészt tájait repülte be, s ott néhány percig, néhány napig élte a maga nagyon is zajos, nagyon is erősen igénybevett életét.

Lehet, hogy szebb az életük, mint a miénk, de korántse olyan nyugodt.

A madár repülését régen túlszárnyalták és a fellegek magasságát is elhagyták. De vajjon mit nyertek, mennyit nyertek a száguldó irammal, mennyi boldogsággal tettek el többet, mint mi itthon élő, lassan haladó régi kor emberei. Ki tudna ezekre a kérdésekre felelni, talán ők, a repülőnők, akiknek azonban se kedvük, se idejük nincs erre felelni„ amint itt láttam, halálosan unnak mindent, ami hétköznapi, ami lassú, ami csak emberi.

Én nem irigyeltem őket . . .

Feeskék

Kora reggel az ablakfára ülnek.
Ketten vannak
És szerelmes dalt szájjal hegedűlnek.

Látszik, hogy pár a kettő,
Hűséges, álmodozó dalnokok,
Zeng a torkuk míg a nap fel nem jő! . .

Szerelmes szívvel, dalos szájjal
Harsány versengre kelnek
A nyárutói virágos világgal . . .

Új napon zeng az új nóta,
Mihez a pohárban álló harangvirág
A csilingelő, kéklő kóta . . .

Imádság a muzsikájuk, ének
Amint zeng kicsi szájuk,
A nagy szívszerelemről így zenélnek . . .

Szalacsy Rácz Imre.

Feszes ruha, cilinderkalap és sétapálca az uj női divat

A divat világának most van a nagyhete. Kezdetüket vették a nagy párisi divatbemutatók. Ezek szerint a közeli szezón úgynevezett »sétaruhája« a főujdonság, amely olyan feszes, hogy a katonai szabó üzletéből is kikerülhetett volna. A szoknya rövid, de a járást nem akadályozza. A kabátok színe sárgásszürke, a szoknyáé tarka. A váll széles, de nem párnázott. A zsebek oldalt hasítottak és nagyok. A szoknyák egyikén-másikán hátul is zsebet viselnek. A gombok és az övek egyszerűek. A manzsettán három a gombszám. A ruhához fekete, magas »cilinderkalap« lesz a divat. Ez ősszel a divatos hölgy sétapálcát fog viselni. A »sétaruhá«-ról eltekintve, mely minden vonatkozásban férfias külsőt kölcsönöz majd a nőknek, az őszi divat minden vonatkozásában lágy és asszonyos lesz. Hímzés és prémdíszítések uralják a délutáni és estélyi toaletteket, mely utóbbiak bokáig érnek. Ezekben egyébként a divatszín, ha csak részleteiben is, a fehér.

Divat

A női öltözködés minden időben természetének megfelelően, korának és annak a társadalmi rétegnek, amely életre hívta és alkalmzta, szellemét hűen tükrözte vissza. Régi divatképek között lapozgatva, egyetlen szempillantással megállapíthatjuk, hogy az ábrázolt hölgyek az empir, rokokó, vagy bidermejer korának bűbájos öltözékét viselik-e, avagy a mult század végére és a kilencszázas évek indulására jellemző turnüröket, amelyek minden látszólagos értelmetlenségükkel együtt tökéletesen kifejezik a szecesszió finomkodó tulzásait. A kor és divatja között tehát szoros kapcsolat volt mindig, amelyet nem csupán az jellemzett, hogy a divat felhasználta és vonalaiban érvényesítette kora művészeti stilusát, hanem hogy a divat egy magasabb fokon, mondhatnánk szintetikusan ki is fejezte az uralkodó korszellemet.

Ez az intenzív kölcsönhatás pontosan végigfigyelhető a háboruelőtti idők kissé tespedt, de a polgárosodás jómódját tükröző divatján, majd a háboru után jelentkező érték- és tekintélyromboló hullám eredményeként felszabadult szellemű, „férfias" öltözködés tulzásain.

Ahogy a háború után az életviszonyok lassan rendeződnek és a felvert hullámok elcsitulnak, a divat is fokozatosan visszatér „békebeli" keretei közé. De ez a látszólagos béke és nyugalom csak rövid ideig tart. Mert, ahogy a nagy küzdőtéren két részre szakadtak az erők, ahogy részleges háboruk, forradalmak lángolnak fel Európa, Afrika és Ázsia térképein, a divat is egy szeizmográf pontosságával hetenként, naponként, sőt óránként változtatja arculatát.

Az abesszin háboruval egyidőben betör a divatba a keleti láz. A kopt egyház miseruháinak ornamentikája jelenik meg a párisi hölgyek estélyi ruháin, karjukon abesszin kösöntyüket, fülükben szemverestől megvédő függőket viselnek. Néhány hónappal később már mint spanyol duennák pompáznak a nagy opera hallában. Hajukba cizellált fésüket és szines virágokat tűznek, ruhájukat elborítja a csipke. Még fel sem ocsudtunk a spanyol háboruból, megjelennek az első kulikalapok és kulikabátok, a kinai betükkel, pagodákkal és szines madarakkal telehintett anyagok, bambusznád táskák és szndálok.

A politika át- és átszövi a divatot. És ahogy az események torlódnak és tornyosulnak, a divat is a politikai eseményeknek megfelelően percről-percre változik. Már nem fog át, nem szublimál és nem tükrözi szintetikusan a kor szellemét, hanem szolgai módon követ és utánoz.

A jelen pillanatban például Páris divatja a királylátogatás izgalmában ég. Piros és kék minden, mint az angol lobogó. Piros mezőben kék, dült kereszteket viselnek és kék mezőben piros kereszteket, egyszerű közvetlenséggel, távol minden művészi ihlettől. Az övekre angol és francia címereket ácsolnak, szorosan egymásmellé a törhetetlen angol-francia barátság jeléül. A nők egyszerűen zászlókba öltöznek és brit oroszlánokkal ékesítik ruhájukat, az átpolitizált divat őrületében.

És ebben a káoszban megszólal az első józan hang. Marcel Legastellois, a finom izlésű francia esztéta elszörnyedve figyelmeztet. Hová vezet ilyen körülmények között a divat útja? Művészet-e a divat, vagy propaganda eszköz?

Szavára felfigyelnek a divatvilág irányitói. Az angol származású, hűvös Worth, aki irtózik az izgalmaktól, lándzsáttör a politikától megmételyezett divat fölött. Schiaparelli hazafias lázban ég. A két ellenséges front, a szintétikus kifejezésre törekvők és a közvetlen propaganda hívei között, dul a harc.

És a küzdelem nyilván szorosan együtt halad a hatalmasabb erők viaskodásával és a döntést elszigetelten a divat terén naivitás volna kikövetelni. A jelek szerint a propagandát szolgáló átpolitizált divat éppen és csak addig élhet és virulhat, amíg a kor ellentétek között vajudó szelleme el nem jut az átfogó szintézishez. Az általános kibontakozásban a divat is bizonyára meg fogja találni a maga legharmonikusabb kifejezési formáját.

Látó Anna.

Heti étlap

Hétfő: Délben: Metéltleves, csonthús kalarábé-főzelékkel, rizslepény, Meinl-féle málnalé öntettel, Meinl-feke. — Este: Vesevelővel, törtburgonya, gyümölcs.

Kedd: Délben: Rántott borsóleves, töltött padlizsán (1) hollandi mártással, káposzta palacsinta és Meinl-fekete. — Este: Hideg kávé habbal, vajas, jammes kenyér, gyümölcs.

Szerda: Délben: Barnaleves tyúkhúsból, főtt tyúk ecetes tormával, mayonnézes burgonyával, pischinger szelet, Meinl-fekete. — Este: Zöldborsós-rántotta, sütemény délről.

Csütörtök: Délben: Hideg tyúkleves, mexikói tokány Meinl-féle makarónival, tolófánk Meinl-féle Veltelini, Meinl-fekete. — Este: Meinl-féle Maltin-kakaó hidegen, bécsi kuglóf (2), gyümölcs.

Péntek: Délben: Paraj-leves, süllő amerikai módra (3), tejben párolt metélt, Meinl-fekete. — Este: Hal mayonnézes salátával, csötengeri.

Szombat: Délben: Darakrémleves, Eszterházy sertésborda, tejfeles uborka-főzelékkel, mákosrétes, Meinl-fekete. — Este: Kemény tojás Meinl-féle mustárral, Meinl-féle vadpástétomos kenyér, Meinl-féle apró sütemény.

Vasárnap: Délben: Májsöberli leves, fogoly lencsepürével, Meinl-féle Alföldi bor, képviselőfánk (4), Meinl-fekete. — Este: Hideg svéd tea, Meinl-féle libamájpástétom, gyümölcs.

Receptek

(1) *Töltött padlizsán:* A padlizsánt a sütőbe rakjuk pár percre, így lejön a héja. Ezután hosszába elvágjuk ketté, kivájjuk és megtöltjük, darált sonkából, áztatott kinyomott zsemlyebélből, nyers tojásból, kevés mustárból és tejfelből készült töltelékkel. Tűzálló tálban paradicsomvelővel és húslével, zsírral készült mártást öntve rá, inkább pároljuk, mint sütjük. Ezt a mártást beszívja sütés közben. — Tálaláskor hollandi mártást adu melléje.

(2) *Bécsi kuglóf:* 2 deka élesztőt kevés tejjel és 1 kockacukorral megkelesztünk. Félliter lisztet, 5 deka Epocát, 3 tojássárgát tálba elkeverünk az élesztővel, kevés sót is adunk hozzá. Jól kidolgozzuk a tésztát és kelni hagyjuk. Mikor megkelt, negyedkiló vegyes gyümölcsöt, úgymint mazsolát, mandulát, déligyümölcsöt, cukrozott naranecshéjat, datolyát hozzákeverünk —, ha ezek közül valamelyik hiányzik, úgy lénélküli befőtt vagy cukorban eltett dinnye vagy füge is megfelel. Hosszúkás formában, melyet kikentünk és kiliszteztünk, lassú tűznél megsütjük.

(3) *Süllő amerikai módra:* A halat szép filékre szeleteljük, melyeket tűzálló tálba sűrűn egymásmellé rakunk szép sorjába. Közbe párolt gombaszeleteket rakunk. — Epocából, lisztből, tejből híg besamelt készítünk, paradicsomvelővel pirosra festjük, ezt a mártást a halra öntjük, meghintjük sajttal és a forró sütőben gyorsan kisütjük.

(4) *Képviselőfánk:* 13 dg. zsírt 13 dg. vízzel a tűzre tesszük, mikor forr, 13 dg. lisztet adunk bele és addig keverjük, míg a tészta az edény faláról leválik, ami pár pere alatt megtörténik. Ekkor levesszük a tűzről és tovább keverjük, míg langyos lesz. Most egyenkint beleadunk és mindig jól belekeverünk 4 egész tojást. Ebből a masszából kanál kis csókokat rakunk kikent tepsibe és hirtelen tűznél sütjük. 10 percig nem szabad a sütőajtót kinyitni, mert a tészta összeesik. Ha kihűlt, kettévágjuk a fánkot és tejszínhabbal töltjük, cukorral meghintjük.

GYERMEKEK DEBRECZENJE

Zeng a nóta

magyar nóta kint a falvak, községek világában még ma is és igen sokat meg lehet még menteni, sőt meg is kell menteni a múltból. Azonban itt kell a legnagyobb óvatosságot tanúsítanunk, mert sehol a világon nem rombolt annyit a mai élet a magyar múlt emlékein, mint éppen itt. A cigány, a rádió, a gramofon és a többi, maga a város és annak népe, álköltők és műköltők mind, mind összefogtak és ők akartak szebbet, többet, nagyobbat teremteni és alkotni, mint amilyent ezer esztendő óta maga a nép alkotott és teremtett.

Maga a nép is azt hiszi sok helyen ma már, hogy ezek a mű és álnépdalok, bordalok, katonadalok . . .

Hires, neves öreg emberek, asszonyok tudnak még eredeti, ősi magyar nótákat énekelni. Annak idején Kodály és Bartók, ez a két kiváló művész ember és mindketten nagyszerű tudósok sikeresen mentettek meg sok, sok magyar népi nótét Erdély földjén. Milyen áldott szerencse, hogy annak idején ezt a gondolatot adta nekik az Uristen. Milyen szerencse, hogy ezzel a gondolattal sikerült kinceseket gyűjteniök.

De mi minden veszett még el és vész el ngomtalanul . . .

Ezen a téren várnak reátok is szép feladatok. Mindenek előtt fontos a szöveg, melyet irjatok le, ha úgy halljátok, hogy ezek a hallott nóták régi nóták. Aztán ha tudtok kótát, mindjárt kótázzátok le, de hűségesen, úgy, ahogy halljátok. Aztán lehetőleg tanuljátok meg, de úgy ahogy a nép énekli, végül irjátok meg a pontos cimét azoknak, akik jól tudják még énekelni ezt a gyűjtésre alkalmas nótát. Nevét, lakását, cimét. Lehet, hogy egy nótának több változata is van, tehát azt is irjátok össze. Egy, egy veszendőbe indulá magyar gyöngyszemet mentettek meg a magyar jövendőnek az ilyen munkával és szeretetteljes gondossággal . . .

Dicsérjenek Anyám

Ami szép és ami jó a
Szívembe van rejtve,
Oda, Anyám, a Te áldott
Két kezed ültette.

Nekem adod mindenedet!
Kincstár a Te szíved!
S akármennyit adsz belőle
Nem fogy el a szíved.

Tudom, Anyám a szeretet
Tetted vezére,
Tudom azt is, hogy a jóság
Lelked gyöngye, éke.

Kincseidet jó Anyám,
Befogadta szívem
S igérem is mindhalálig
Megőrizem hiven.

Olyan leszek, amilyennek
Látni úgy szeretnél,
Amilyennek Isten szerint
Mindig is neveltél.

Dicsérjenek Téged, Anyám,
Akik engem látnak:
Áldott, áldott szíve, keze
Az Édesanyjának.

BERNÁD ERZSÉBET.
ker. isk. II. b. évf.

Amig a kenyér eljut az asztalra

Minden falusi gyermek tudja, hogy a kenyér legszebb ékessége a háznak, de a legnehezebb megszerzett kincse is. Ezért a kincsért éjt, napot, eggyétéve dolgozik, küzd, harcol egy esztendőn kersztül a földmives és minden harca, munkája meddő volna, ha Isten különleges gondja és szeretete áldással nem kisérné küzdését és fáradozását.

Mert Isten a gazda, — mondja nagyon szépen a magyar ember.

És nagyon sokszor kint hál a termés, mig zsákba kerül, — mondja ugyancsak a közmondás . . .

Hány és hány gondterhes éjszakája és napja van a földet túró embernek, mig elérkezik a várvavárt aratás napja . . .

Szántás előtt kemény a föld, kellene az eső, mely egész esztendőben esett, de lehet, hogy éppen most marad el.

Aztán megindul a zuhogó őszi, végevárhatatlan eső, akokr, amikor nem kellene és minden nappal később kerül a szem a földbe.

karikás ostorral csápolták, verték volna össze és a szem, az áldott, kenyérnek induló szem ott pergett el a termő földön és abból már kenyér nem lesz többé.

Ahol elkerüli a kiszámíthatatlan sors keze a csapást, megpendül a kasza és ringó, rengő kerékkel vágják a rendet tikkasztó napon, égető forróságban az aratók, hogy néhány nap alatt keresztbe legyen a nehéz, lecsüngő fejű kalászok milliárdja . . .

A magyar nyelv nevezi keresztnek a kévéből rakott apró gabonacsomókat, és aki látott már ilyen tiz, vagy tizenhét kévéből álló csomót, az tudja, hogy valóban keresztalakúra is rakják, mintha ezzel is Isten áldását akarnák példázni . . .

Aztán megindul a hordás és az asztagok, kazlak sorban várják a gépet, hogy buzgó zengéssel szem legyen a kalászból, szem, piros, Jézus-arcú szem, kenyérnek, kalácsnak, kinek mit szánt a sors . . .

És jön a hosszú, hosszú tél, mely ha nem rak takarót fehér hóból a vetésre, a kérlelhetetlen, kemény fagy elpusztitja a már megindult, gyökerező vetést . . .

Csak a tavasz mutatja, hogy milyen szörnyű foltokat hagyott emlékül a búza, rozs táblákban a tél . . .

És a májusi fagy! . . .

Ez a kegyetlen, mindig későn jövő átok, mely sokszor, nagyon sokszor akkor arat le mindent, amikor már a zsákját tartja a gazda a termés elé.

Sárguló, ringó táblákon derül az Isten napja és a gazda azt hiszi titkon, hogy hajnalban megkezdik az aratást.

Aranykerekű napkorong csókolja hajnalban az érett búzatáblát. És a déli időben megkezdi gomolygását a nyugati ég alján valami szürkeség, ólmos, rettegtető felhő, miből nehéz, terhes felleg lesz néhány fertály óra alatt. Aztán megzendül az ég pár perc alatt véresen, könnyesen borúlhat a sok áldást ígérő földjére a gazda, mert mindent elpusztit a sújtó jégverés. — Olyan a gyönyörű búzavetés, mintha

És ismét megzendülhet az ég, lesujt a villám és a gyilkoló, pusztító vörőskakas felszökik az asztag tetejére és elhamvasztja, amit már, már megadott az Isten . . .

Mennyi izgalom és mennyi vergődő gond.

Oh, a kenyér, az áldott, boldog, édes ízű egyetlen kenyér gondja minden gondoknál legnagyobb, igaz, hogy az összes gondok között a legszebb.

Mig eljut a gazdag dúsan terített asztalára ételkisérőnek, s mig felkerül a szegény tányérja mellé főételnek, sok, sok könny és verejték áztatja termővé a földjét . . .

És sok, sok áldásért sóvárgó titkos óhaj, nyilt imádság, Isten áldását kérő szó röppen az emberek szivéből. Nem ajkáról, hanem a szivéből, onnan, a legbensőbb, legtitkosabb titkok mélyéről . . .

Talán ettől a sok könnytől, verejéktől, imádságos sóhajtól van olyan boldogitóan jó ize a mi mindennapi kenyerünknek . . .

sz. r. i.

Cook, a nagy utazó halála

Irta: **Sajó Vera.**

Utnak indultak, de a viharos időjárás miatt kénytelenek voltak visszatérni a biztonságot nyujtó öbölbe. A benszülöttek magatartása ettől kezdve egészen megváltozott, ellenséges érzülettel fogadták a visszatérőket. Eddig is lopkodtak a hajóról, ha szerét tehették, most azonban egy éjjel elopták a Discovery fedélzetéről a nagy mentő csónakot.

Cook a nagy vérontást a lehetőségig elkerülte és most is csellel akarta visszaszerezni a fontos csónakot. — Partraszállt egy kis csapat és a király meghivta a hajóra azzal a céllal, hogy ott mjd tuszúl tartja, amíg a csónak vissza nem kerül. Ez a csel eddig még mindig bevált és legalkalmasabb volt az ellopott tárgyak visszaszerzésére. A király már hajlandó is lett volna elfogadni a barátságos meghívást, de amikor a felesége és gyermekei elkezdtek síránkozni, nem ment el.

Cook nem erőltette a dogot, hanem csapatával visszaindult a hajókra. Utközben aztán az izgatott bennszülöttek és a matrózok között civódás támadt. A matrózok rálőttek a bennszülöttekre és egyik tekintélyes főnöküket is megölték. Erre a bennszülöttek révetették magukat Cook embereire, aki már majdnem elérték a partot. A visszavonulás közben Cook hátramaradt, mert a visszavonulást fedezve, utolsónak akart a csónakba szállni. Amíg szemben állott a vadakkal, ezek nem mertek vele szembeszállni, de amint egyszer hátrafordult matrózaihoz, hirtelen leszúrták. Cook öt emberével holtan maradt a csatatéren.

Igy halt meg 51 éves korában, ostoba vad emberek dühétől az a nagy ember, akinek világjáró útjai fontos szolgálatot tett a földrajznak és a hajózásnak. Halála helyén ma emlékoszlop hirdeti emlékezetét.

Cook halála után Clerke kapitány vette át a parancsnokságot. Harcok és hosszú alkudozások után a szigetlakók végre kiadták Cook kapitány szétdarabolt holttestét, amelyet aztán a tenger hullámaiba temették el.

Clerke a két hajóval elhagyta azután a Sandwich szigeteket és északnak indultak az átjáró megkeresésére. Eljutottak Petropovlovszkba, ahol az orosz telepesek szívesen fogadták őket. Itt hallották az utazók, hogy Benyovszky Móric zendülést támasztva, egy kis vitorlással Japánba vitorlázott és innen francia hajón visszatért Európába.

Folytatták útjukat északfelé, de csak a 70—33 szélességig jutottak. Itt már a nagy jégmezők körülzárással fenyegették a hajókat.

Az utazók tehát visszafordultak, de mielőtt Petropavlovszkba értek volna Clerke kapitány is meghalt régi betegségében, tüdővészben. Most Gore vette át a parancsnokságot és mivel a hajók már nagyon rossz állapotban voltak, a japán partok és a Jóreménység fok érintésével a legrövidebb úton indultak haza Angliába 1779. június 12-én érkeztek meg, 4 év 2 hónap és 22 napig tartó utazás után.

Cook érdemei soha el nem múlóak és csak az ő utazásaival dölt el az a kérdés, hogy a földgömb tengerei nagyobbak-e, vagy szárazföldjei. Utazásairól, felfedezéseiről irott szakszerű munkái még életében megjelentek angolul többször és ezek az ő korában a földrajzi irodalom legértékesebb művei közé tartoztak.

Látomásom

Sötét a tábor, rá feküdt az éj,
A tábortüz csak pislákolva ég,
A csillagok sem világitanak
Benn a sátrakban mélyen alusznak.

A tüz mellett az őr is elmereng,
Félig ébren van, félig szendereg
A lámpása is alvó félben van
Furcsa árnyakat rajzol untalan!

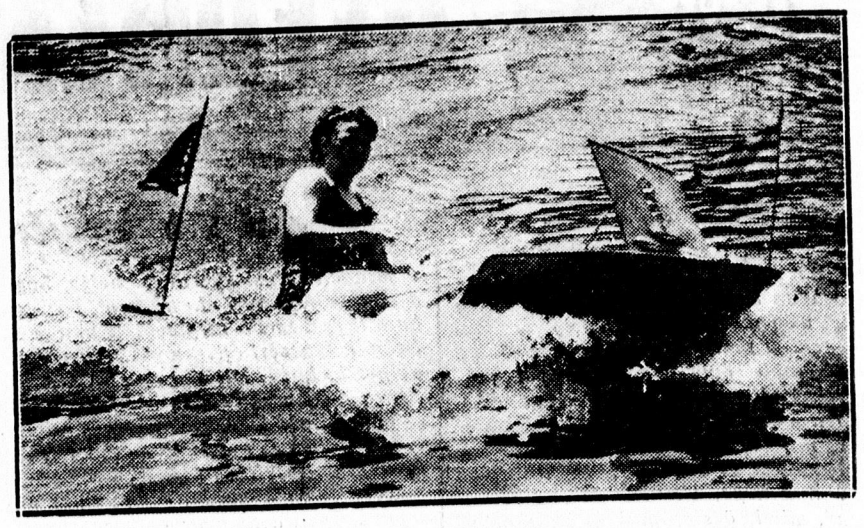
Figyelem őket, szemem rá mered
Nézem e sötét árnyék-képeket
Ki irja most egy titkos kéz a földre
Magyar! ily árva nem maradsz

Örökre!

Barna Tibor.

Három riodejaneiroi mérnök találmánya, a „Zeplane“ modelje, mely egyformán használható levegőben és tengeren.

Legujabb vizisport, mellyel Pensylvániában szórakoznak, mint lóháton a nyeregben, ugy ülnek rajta. Alól kisebb motor huzza.

Bízzunk az Istenben

Ha bánat ér bennünket,
Nehéznek érezzük szívünket.
Lábunk ingadozik,
A teher súlya alatt,
Szívünk vérzik,
A fájó bánat miatt.

Szemünk telve könnyel,
A szívünk keserűséggel.
Ajkunkon felcsendül
A panasznak dala.
Ilykor részünkre az élet,
Oly gonosz mostoha.

De jönnek harcok,
Miket meg kell vívni,
De jönnek napok,
Miket át kell sírni.
Ilyenkor csak egyedül
Istenben kell bízni.

Mert csak ő tudja,
Mikor kell a bánat,
Miért osztogat,
Szomorú árnyat.
Miért előbb bánatot,
Utoljára boldogságot.

NAGY ERZSÉBET
Női Felső Ker. II. B. évf.

Utazás!

Felkapom a pakkot és rohanok,
anyámmal az állomáshoz,
mert utazok.

Kint hordár, cukorkás, ujságos
hangja versenyre kél,
jaj de hangos...

Nem figyelek semmire, senkire
leköt az utazás láza,
utazok végre.

Anyám a pakkot felrakja mind
s odajön leseper, igazit,
fütyölnek idekint.

Egy hirtelen csók s rövid búcsú
szaladok, hogy le ne késsek,
egy fütty... hosszú.

A vonat lassan csak elindul
én kitekintek az ablakon
a szivem elszorul...

Én mindeddig nem vettem észre,
semmit az izgalomtól
csak most végre.

Ott állt anyám és sirt nagyon
mert szivétől messzebb leszek
úgy bizony.

S én csak nevét kiáltám,
már nem érdekelt az utazás,
Anyám... Anyám!

PAPP JÁNOS.

Vérző szívvel

Árva lány megy egy kis ösvény úton
Lassan lép, fáradtan, ingatagon.
Lába ólomsúlyu — szive még nehezebb
Nem bírt tovább menni egy padra leesett.

Arcát kezeibe temette zokogva,
S bent, vérző szivében, ezeket gondolta.

Széles e világon nincs talán senki se,
Aki engemet igazán szeretne.
Senki sem ért meg — e kerek világon,
Ezért nincs énekem boldog vigasságom.
Mindenki elhagyott, nem szeret már senki
És ezt az én szivem nagyon-nagyon érzi.

Nincs akinek búmat elpanaszolhatnám,
Kivel magányomat kissé megoszthatnám.
Senkim ilyen nincsen, magamba zárkózom
Mindenkivel szemben bizalmatlankodom.
Igy, a nagy magányban rémeket gondolok
Itt a nagyvilágban nagyon árva vagyok.

Sokszor elgondolom, ha senki sem szeret
Akkor itt-e földön vajon minek élek?
Hogyha mindenki bánt, senki meg sajnál
Az én életemnél jobb a kereszthalál.
Tudom, nem is élek én nagyon sokáig
Igy tehát viselem sorsom mindhalálig...

NAGY ERZSÉBET

A természetről

Milyen jó itt kint a pusztaságon járni,
Magas, lombos fák alatt sétálni.
A vadvirágos réten dalolgatni,
A lemenő napban gyönyörködni.
Milyen csodás itt kint a pusztaságon,
Rózsaszinü fellegeken átszürődött,
Arany sugarakon. A boldogságtól
Szólani nem tudtam, csak gyönyörködtem
A lemenő napban!

Oláh Erzsike.

Aratás a trianoni határszélen

Irta: **Holovács Emil.**

(Első közlemény.)

A városi gyermek mindig nagyon szeret falun lenni, kivált mikor aratásra hivják, akkor aztán nem lehet itthon tartani.

M. J. földbirtokos úr, aki nagyon jó ismerősünk, bejött Debrecenben és meghivott, hogy fiával ifj. M. J.-vel együtt 400 holdas birtokán, az aratásnál felügyeljünk. Persze én az első hívó szóra csomagolni kezdtem és édesanyám marasztaló szavát, mintegy félórai eredménytelen kisérlet után sikerült megmásittatni, úgyannyira, hogy ha két darab meleg szvettert is viszek még a felsőkabáton kívül. Persze én megigértem, hogy hüvös idő esetén mind a két szvettert aláveszem a kis- és felsőkabátnak. Persze becsületszavamat kellett adni, hogy a szvetterek közül legalább az egyiket, a melegebbiket, fel fogom venni. Egy órai bucsu és szülői oktatás után elindultunk az állomásra, ahonnan vonatunk déli 12 órakor indult. A mozgásban lévő vonat után is elhangzott néhány szülői oktató szó. Lassan elhagytuk az állomást és a nyilt pályán teljes sebességgel robogott a prüszkölő acéltáltos. Háromnegyed 1 órakor Püspökladányba érkeztünk. Egy órakor átszálltunk a Biharkeresztes felé menő vonatra, mely pár perc mulva el is indult. M. J. bácsi elbeszélte a tenni valót, előre kioktatott némely dologra. Elképzelhetitek örömömet midőn M. J. bácsi azt mondta, hogy az lesz a dolgod, hogy fiammal együtt minden reggel kilovagoltok a birtokra és ellenőrzitek az aratás zavartalan lefolyását. Már Berettyóújfaluba érkeztünk. Vonatunk elindul és 20 perc mulva utazásunk utolsó vasuti állomásán, Mezőpeterden voltunk. Itt leszálltunk és a ránk várakozó hintóba ültünk. Háromnegyedórai kocsi ut után, két sor sudár jegenye között megérkezett kocsink a kastély elé, hol a házbeliek örömmel fogadtak minket. Leraktuk a csomagokat, majd az előre elkészitett fürdővizben lemostuk az út porát. Megebédeltünk és utána megmutatta ifj. M. J. a kastély többi termeit és a gazdasági épületeket.

A kastély öt éve épült. A hallból középen és két oldalon nyilnak a szobák. Középen hat szoba van, két oldalon pedig 2—2 vendégszoba, az emeleti részben pedig 2 szoba van. Természetesen a középső szobákhoz és a vendégszobákhoz fürdőszoba is van.

Én az emeleten lévő két szobának egyikében lettem elszállásolva, saját kérésemre, ahol ifj. M. J.-vel laktunk.

(Folyt. köv.)

Imre bácsi postájából

Kedves Imre bácsi!

Hosszú hallgatásom után irok egy hazafias verset. Nagyon szépen kérem Imre bácsit, ha megfelelőnek tetszik találni, tessék szíves lenni a Gyermekek Debreczen-jében közölni. Szíves üdvözlettel: *Boros Erzsébet.*

Kedves Imre bácsi!

Küldöm »Utazás« c. versemet. Hogy tetszik nyaralni? Nincs semmi baja Imre bácsinak? Igaz, hogy még személyesen nem láttam, de annyira népszerű Imre bácsi, hogy olyan érzelmekkel irok, mintha egy jó rokonomnak, vagy annál is többnek irnék. Jó egészséget s jó munkálkodást kívánok. Tisztelettel egyik külmunkatársa:

Papp János.

Üzenet: Köszönöm szíves érdeklődésed és örömmel veszem, hogy úgy irsz, mint egy rokonnak. Bizony az én nyaralásom itthon zajlott le munkában, de majd egyszer én is elmegyek hosszú nyaralásra.

Kedves Imre bácsi!

Miután tanyán lakom és most nem tudok be menni, mert nem jól érzem magam tessék olyan szíves lenni e sorok átadójának a versemért ajándékba kapott könyvjutalmat átadni. Amiért is fogadja Kedves Imre bácsi hálás köszönetemet és vagyok teljes tisztelettel

Markovits Mihály.

Kedves Imre bácsi!

Nagyon köszönöm Imre bácsinak, hogy eddigi verseimet közölni tetszett. Nagyon kérem Imre bácsit, ezt is tessék szíves lenni közölni, ami Nagyapámról szól. S ha lehet, a most vasárnapiba tessék kitenni. Tisztelettel

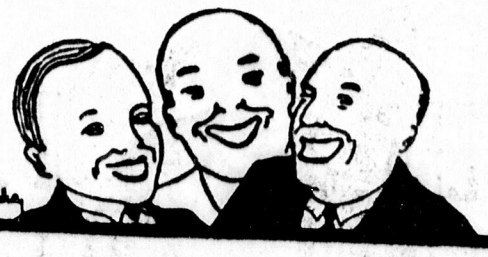
Nagy Gizella.

Kedves Imre bácsi!

Ne tessék haragudni reám, amiért annyi kéréssel és levéllel fordulok Imrebácsihoz. (Már szinte azt gondoltam, hogy haragudni tetszik rám.) A múlt héten is beküldtem egy verset »Ha látsz az uccán« volt a címe és arra kértem Imre bácsit, hogy legyen szíves mellőzni a levelemet. Azonban nem jól fejezhettem ki magamat és Imre bácsi a nevemet is elhagyta. Most is küldök egy kis verset »Látomásom« a címe. Ha jó, akkor tessék szíves lenni kitenni, a levelemet azonban tessék szíves lenni elhagyni. Bocsánatot kérek Imre bácsitól a sok-sok háborgatásért, melyet kérésemmel okoztam. Maradok továbbra is hű munkatársa: *Barna Tibor.*

E heti könyvjutalmat Szántó Elvira, Hajdú elemér és Pécsi Lajos kapták. Könyvjutalmakat szerdán délután 5—6 óra között átvehetik lapunk kiadóhivatalában.

LUDAS MATYI

Ökörfalu monographiája

(Komédia 1 felvonásban.)

Irta: *Szabó József Sándor.*

Személyek: A kiadó és az író. Történik a kiadó szobájában.

Az író: (beront a szobába): Igazgató úr! Van egy eszmém!

Az igazgató: (sajnálkozva): Elég! Nem vagyok rá kíváncsi! Ha magának egy eszméje van, az csak egy szerencsétlen eszme lehet. Legfeljebb rögeszme.

Az író (titokzatosan): Csak most az egyszer hallgasson meg igazgató úr! Ezreket kereshet, ezreket!

Az igazgató: Előrebocsátom, hogy oda se figyelek. De mondja, ha úgy tetszik...

Az író (lendületben): Ki fogjuk adni Ökörfalu monographiáját.

Az igazgató (álmosan): Mit?... Monográphiát?... Megőrült maga? Azt hiszi, hogy az emberek ilyesmit ma elolvasnak? Tudja maga szerencsétlen, mi kell ma?... Ponyva! Érti?... Ponyva! Monographia! Hahaha!... Nahát maga tényleg megőrült!

Az író (zavartalanul): Csak tessék végig hallgatni és meg tetszik látni, hogy nem őrültem meg! Sőt most jött meg az eszem...

Igazgató (gúnyosan): Történelmi pillanat... mikor magának megjön az esze...

Az író: Ismétlem: Ki fogjuk adni Ökörfalu monographiáját!

Az igazgató (felugrik): Nem fogjuk kiadni!... No mit szól hozzá?

Az író (csendesebben): Legalább hadd mondjam el... az eszmét.

Az igazgató (legyint): Hát mondja... de szavamat adom, hogy az eszme köztünk marad... Azt ugyan garantálom, hogy sohasem kerül a nyilvánosság elé... Hát, csak mondja.

Az író: ... Arról van szó ugyanis hogy megírtam Ökörfalu multját és jelenét hiteles történelmi adatok, szorgalmas adatgyüjtés és szájhagyományok felhasználásával.

A kiadó: Oh, maga szerencsétlen...

Az író: Tessék csak várni... Szemelvényeket is hoztam a műből... Felolvasom.

A kiadó (már megint álmos): Csak hagyja barátom... Elég, ha a címeket olvassa... A fejezetek címét. Majd én elmondom magának, hogy mi van benne... Nekem is van lexikonom...

Az író: Tehát: 1. fejezet. Ökörfalu történelmi multja...

A kiadó: Történelmi multja... Mi a fenét irhat erről a vacak faluról? Talán azt, hogy: A terület, ahol Ökörfalu elterül, már a tatárdulás idején pont azon a helyen volt, ahol ma...

Író (nagyot nyel, nevetve): Hát körülbelül...

Az igazgató: Na, halljuk a következő fejezetet!

Az író: 2. fejezet: Ökörfalu flórája és faunája...

A kiadó: Mi a nyavalya?...

Az író: ... Faunája...

A kiadó: ... Ahá...

Az író (olvas): Ökörfalu földje nagyobbrészt termékeny, kisebbrészt terméketlen. Talaját dombok és völgyek tarkítják. A dombok előtt és után völgyek terülnek el. A folyók szabályszerű medrekben folynak, folydogálnak. A folyók a faluban lévő ártézi kutakból erednek és apadnak ki. A fák koronái lombosak és hűs árnyékot adnak...

A kiadó: Elég... elég... Tovább! A következőt!

Az író: 3. fejezet: A lakosság. A lakosság lélekszáma: 536 volt a legutóbbi népszámlálás adatai szerint. Azóta természetesen.

A kiadó: Jajj, de szellemes!... De hagyjuk ezt... Tovább, tovább!

Az író: 4. fejezet. Ökörfalu ősnemessége. De genere...

A kiadó: Maga degenere. És mit akar ezzel?

Az író: Ez a nagy ágyu! Itt kezdődik az eszme. Itt fel fogom sorolni a történelemben már szereplő családok neveit. De genere Aba, de genere Kaba, de genere Zaba.

A kiadó: És de genere Degenere.

Az író: Ja, ja... Es akik benne lesznek mind megfogják venni a könyvet...

A kiadó (érdeklődéssel): Es... hány ilyen családnév van a könyvében?...

Az író: Körülbelül száz.

A kiadó: Ez kevés. Edes kevés. Nem lehetne többet?... Akkor esetleg...

Az író: Dehogyis nem!

A kiadó (most már élénk érdeklődéssel): Hányat?

Az író: Hát mit tudom én?... Akár az egész falut!

A kiadó: De... mit ír róluk, szegény barátom? Talán azt, hogy egész kicsi korukban születtek?...

Az író (gondolkozva): Majd meglátjuk...

A kiadó (most már türelmetlen): Nem majd meglátjuk... Most akarom látni, illetőleg hallani... Tegyünk próbát... Például, hogyan írná meg, mondjuk... Pityi Pál életrajzát?

Az író (rövid gondolkozás után): Hát, figyeljen ide: Pityi Pál (de genere Pityi) ősrégi ökörfalui család sarja. Családjának nyomai már abban az időben feltalálhatók Ökörfalun, amikor Ökörfalu helyén még ökörcsordák legelésztek. Pityi Pál (ökörfalui, alsó és felső) itt született helyben. Elemi iskoláit helyben, a tánciskolát Debrecenben végezte. Tánctehetsége már gyermekkorban feltünt. Ma is a 6. gimnáziumban megbukott, még senki sem sejtette, hogy eléri a VIII. fizetési osztályt. Ma virilis, a helybeli kaszinó disztagja, a bormegállapító bizottság örökös tagja. Állattenyésztéssel is foglalkozik. Ökrei híresek. Két fia gimnáziumba jár. Libákat is tenyészt. Lánya: Malvin, a helybeli szépségverseny első helyezettje. Sógora résztvett a világháborúban és ludtalp miatt leszerelték...

A kiadó: Nagyon jó... hahaha, jó pofa maga... De, halljunk egy másikat.

Az író (készségesen): Állok rendelkezésére... De, kiről írjak életrajzot?

A kiadó (gondolkozik): Hát... írjon mondjuk... mondjuk például (hirtelen) egy olyan valakiről, akiről tényleg nincs mit írni...

Az író (rövid gondolkozás után): Kérem... Például... mandjuk Niemand Ferenc. Tehát: Niemand Ferenc, az öreg Niemand fia (de genere Ádám-Eva). Családfája a világ teremtése óta nem szakadt meg, mert ha megszakadt volna, ma nem volna szatócsüzlete Ökörfalun. Sőt: családját nemcsak Ádám-Éváig, de a legelső egysejtüig vissza tudja vezetni. (Transzba jön.) Igen, a legelső egysejtüig. Mellkasában ott zakatol a szivvé dagadt egysejtü minden boldogsága és boldogtalansága; vérrokonságban van a zsenikkel és a bolondokkal, királyokkal és koldusokkal. Testvérei: az egysejtü utódai, ott élnek a földteke minden porszemén. — ott kacagnak és sírnak a világ minden elképzelhető és el sem képzelhető nyelvén. Bár nyelvük egymástól merőben eltérő, de a közös »jajj«-t mindegyik megérti. Rokonságban van a bünözökkel és elesettekkel, de rokonságban van a megdicsőültekkel, a hősökkel is. Az ő testvérei a Névtelen Katonák és az ő testvérei a balesetek alkalmával felismerhetetlenségig összezúzott« ismeretlenek. Vannak közöttük mindenféle foglalkozásuak, vannak például (nevet), akik monographiákat írnak... és vannak, akik megveszik...

A kiadó (közbevág): Nos, ezek érdekelnének engem, akik megveszik.

Az író (ragyog): Nos, ez volt az ötlet, igazgató úr. A monographiámba felveszem Ökörfalu egész tehetősebb közönségét (akik a monographiát 50 pengőért megtudják venni) és garantálom, hogy kész az irodalmi siker... Nos: megírjam a monographiát?

A kiadó (nevet): A fene bánja... hát... írja meg!...

Regény töredékek

A gróf hajthatatlan maradt, mire Oszkár rokoni kötelékével családfájára felakasztotta magát.

*

— Süsd meg a tudományod, bamba — kiáltott a bősz férfi feleségére, mire az engedelmes asszony kiment a konyhába s tudományát rövid idő alatt ropogósra sütötte.

*

A költő némán bámult ki a kávéház ablakából, miközben révedező tekintetével megakadt a villamos vasút fényes sinein, úgy hogy egy éppen arra rohanó villamos kocsi kénytelen volt emiatt megállani.

Arisztid és Tasziló

Arisztid azt mondja a kaszinóban Taszilónak:

— Kéchlek tegnap egy úr keresett itt.

— Nem mondta meg a nevét kéchlek.

— Nem, kéchlek.

— Hogy néz ki?

— Fekete esernyője van, kéchlek.

*

Tasziló azt kérdi Arisztidtől:

— Mibajod, Achisztid, olyan izgatott vagy? Mi töchtént veled, kéchlek?

— Valaki benyult a zsebembe és kivette a pénztáchcámat, kéchlek.

— Ez chettenetes, kéchlek. És nem échezted, kéchlek, hogy egy kéz motoszkál a zsebedben, kéchlek.

— De écheztem. Hanem azt hittem, kéchlek, hagy az én kezem.

*

— Mondd, kéchlek, Tasziló, — mondja Arisztid — melyik fontosabb égitest, az a nap, vagy az a hold?

— Szechintem kéchlek, a hold.

— Miécht a hold, kéchlek?

— Azécht a hold, kéchlek, mecht az a hold éjjel világít, amikoch szükség van világosságcha, de az a nap kéchlek, nappal világít, amikoch úgyis világos van kéchlek.

BIZTOS AMI BIZTOS

A.: Felteszem, hogy kölcsön adom az összeget, amit kérsz tőlem, mi biztosít engem, hogy a kölcsönt vissza is kapom?

B.: Egy becsületes ember szava nem ér semmit?

A.: Ó igen, természetesen, hol van az illető — hozd ide hozzám!

ISMERI A NŐKET

Nyári: Azt hallottam, hogy regényed már a hatodik kiadást érte el, hogy tudtad magad oly népszerűvé tenni?

Vári: Nagyon egyszerűen, hirdetést tettem a lapokban, hogy olyan feleségnek valót keresek, mint a regényem hősnője. Két nap alatt az első kiadás elkelt.

ÉRDEKHÁZASSÁG.

Két barát találkozik és beszélget:

— Hallom, házasodsz.

— Igen.

— Kit veszel el?

— A Gizát.

— Jézus Mária! Csak nem bolondultál meg, hiszen annak az apja delirium tremenszben halt meg, az egész család és rokonság iszákos!?

— Na ja. Én viszont borügynök vagyok.

HOGY MEGGYŐZŐDJÉK.

Leesett Mihály gazda a szénás szekér tetejéről s nagyon megütötte magát.

— Gyere csak annyok!

— Minek no?

— Gyere csak hamar és szólj hozzám, hogy tudok-e még beszélni!

HÁZI EXÁMEN

— Móricskám, ha anyádnak van két almája és az egyiket neked adja, a másikat Adolfnak, mi marad belőle?

— Marad két megevett alma.

ÖNISMERET

— Hogyan? Ön azt meri állítani, hogy olyan vadászkutya is van, amely több ésszel bir, mint a gazdája?

— Merem állítani, mert nekem is van ilyen kutyám.

NAGYOT HALL

— Hallottad a romániai nagy petróleumrobbanást?

— Hallottam.

— Jófüled van.

BÖLCSESSÉG

Móricka: Apuka, a plafonon egy pók van.

Apa: Taposd el és hagyj nekem békét.

SZÓLÁSMONDÁS

— Mikor halt meg kedves feleséged?

— Három nappal az esküvőnk után.

— Szegény, legalább nem szenvedett sokat.

REJTVÉNYEK FEJTÖRŐK

Rovatvezető: Boross György

Ünnepi gondolatok

A megfejtés igazolására elegendő a két nyilas sor beküldése!

MEGHATÁROZÁSOK:

Vízszintes sorok:

1. Szállóigévé lett idézet Madách Imre: Az ember tragédiája c. drámai költeményből. Kimon szavai.
12. Mély férfihang.
13. Abesszinia fővárosának egyik neve.
14. Elkeseredetten.
16. Földalatti üregekben élő ragadozó emlős állat. Nálunk már ritka!
17. Francia melléknévi birtokos névmás. Magyarra -aid, -eid, -jaid, -jeid-del fordítjuk.
18. Vegyület.
20. A test vegyi összetételének legfőbb szabályozója.
21. Folyók, spanyolul; vagy ha így könnyebb, akkor: est — franciául, de most már visszafelé!
22. Szalad a ló! (3 szó!)
24. Angyalrang.
25. Jókedvű, pajkos, izgága.
27. Élősdi növény.
28. Amerikai filmcsillag. (Keresztneve: Myrna.)
29. Védelmez.
30. Utazócsoport a sivatagban.
32. Vissza: meztelen ember, mint művészeti tárgy.
33. Felvidéki vármegye és város.
35. Csattanó.
36. Maró folyadék.
37. Por és víz összege!
39. Régi súlymérték.
40. Kulyák.
42. Főranzú úr felesége.
43. Középkori vastag ezüst pénzdarab.
45. Orosz uralkodócsalád. 1918-ig uralkodtak.

Függőleges sorok:

1. E szállóigévé lett mondás szerzője állítólag Keosi Simonides (Kr. e. 556—468).
2. Sziget az Atlanti óceánban. 815 km², 180.000 lakos. Fővárosában halt meg IV. Károly magyar király.
3. Cirill, runa stb.
4. Kerek szám.
5. Svájci iparművész, aki 1912—17 között a budapesti Iparművészeti Iskola tanára volt, — vissza. (Tessék beírni: Zutt.
6. Hárfa a háztetőn.
7. Az ón vegyjele.
8. Azonos magánhangzók.
9. T. B. B.
10. Angol földbérlő.
11. Magyarázó képek.
15. Spanyol nép.
18. Lehel és Bulcsu vezértársa a Lechmezei csatában.
19. Világtalanul.
22. Tüzelőanyag.
23. Hajdúmegye főispánja volt Losonczy előtt.
25. Basztard.
27. Angol sziget az Ir-tengerben, 588 km², 55.000 lakos.
29. Az ókoriak nagy világfolyama, mely az egész világot, a tengereket is körülolyja.
30. A kártyás teszi a kártyával.
31. A test tápláló folyadéka.
32. Tóth Ede (1844—1876.) népszínműve.
34. Marokkói kikötőváros, 47.000 lakos.
38. Francia úrnő, úrhölgy.
41. Kipling dzsungeltörténeteiben a kígyó neve.
42. Szeszes ital.
43. . . . goon, — Alsó-Birma fővárosa.
45. Azonos mássalhangzók.
46. Rag: -ra párja.

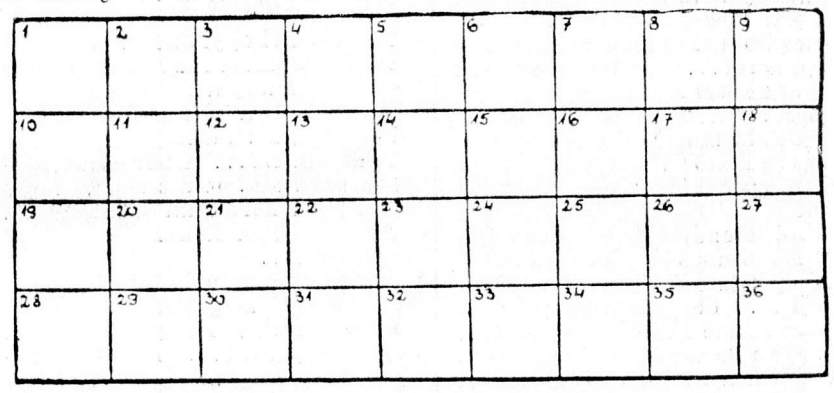
Tanár ur kérem!

1. Kik voltak Szent István szülei?
2. Melyik városban született Szent István?
3. Mi volt Szent István magyar neve?
4. Ki keresztelte meg Szent Istvánt?
5. Ki volt Szent István felesége?
6. Ki volt Szent István fia?
7. Ki volt Szent István fiának nevelője?
8. Ki volt Szent István fiának felesége?
9. Mikor került trónra Szent István?
10. Ki volt az a római pápa, aki Szent Istvánnak a királyi koronát küldte?
11. Ki koronázta királlyá Szent Istvánt?
12. Hóman Bálint szerint mikor koronázták meg Szent Istvánt?
13. Milyen nagy pogánylázadás volt Szent István uralkodása alatt?
14. Mikor halt meg Szent István?
15. Hány püspökséget alapított Szent István?
16. Ki és mikor hozatta vissza hazánkba a Szent Jobbot?

Szállóigék a magyar irodalomból!

7. Garay János (1812—1853).

Nagysikerű sorozatunkba Garay János »Kont« című költeményéből három szállóigévé lett idézetet iktattunk be! Az első mostani rejtvényünk tár-

MEGHATÁROZÁSOK:

1. Floridai téli üdülőhely	1	2	21	12	13
2. Elesett katonák . .	5	6	7	8	9
3. Lázcsillapító . . .	11	24	3	36	14
4. A „nő" sorsa . . .	16	17	18	19	20
5. Istentiszteletet mond .	23	24	30	29	33
6. Seregek	27	34	15	32	22
7. Banda — ikerszava .	31	32	25	26	21
8. Strand	35	28	18	4	10

A meghatározások értelmében állítsunk össze nyolc ötbetűs fogalmat s a fogalmak betűit írjuk be a fenti ábrába! A számok azt jelentik, hogy a megfejtett fogalmak betűit melyik kockába kell beírni! Ezután 1—36-ig olvassuk össze a betűket s már meg is van a rejtélyes idézet!

Csak ugy mondom, hogy

. . . lapunk 1938 augusztus 14-iki számában megjelent rejtvények helyes megfejtése a következő:

Két adag fagylalt között!
Micsoda művész vész el bennem!
Méltósággal viselt nyugalom.
Szállóigék a magyar irodalomból.
Vörösmarty Mihály: Vagy jöni tog, ha jöni kell, a nagyszerű halál.

Betűrejtvények: 1. Csónaktúrar, 2. Pénztárca, 3. Hangyafészek. 4. Megreparál, 5. Figura, 6. Adjunktus, 7. Fáraszt, 8. Harcratermett. 9. Tántorgó.

Betürejtvények

1.

Agyógyszerész

2.

leeeeeeeeeee erőd

Tudnivalók:

1. Egyetlen rejtvény helyes megfejtése elégséges.
2. E heti rejtvényeink megfejtéseinek beküldési határideje: péntek este 6 óra.
3. A megfejtések a jövő héten. A nyertesek névsorát a »Hírek« között »*Rejtvényfejtők figyelmébe*« cím alatt helyeztük el.
4. Szelvényt mellékelni kötelező.

EHETI DIJAINK:
6×1—1 kötet könyv.

33. SZ. REJTVÉNYSZELVÉNY

Név:

Foglalkozás.

Pontos cím:

A Debreczen rádióműsora

1938 augusztus 21-től augusztus 27-ig

VASÁRNAP

AUGUSZTUS 21.

BUDAPEST I. 8.45: Hírek.
9. Magyar szertartású görög katolikus szentmise a Fő-utcai Szent Flórián templomból. Aranyszájú Szent János miséje, ősrégi, eredeti népénekkel kísérve. A szentmisét énekli és a szentbeszédet mondja Balogh Bálint esperes-plébános. A népéneket vezeti Sándor Mihály tanár. Orgonán kisér Tótin József.
10: Egyházi zene és szentbeszéd a budavári koronázó főtemplomból. A szentbeszédet mise közben Michalik Antal hittanár mondja. — Egyházi zene: Sugár Viktor: Harsonajelek; Liszt: Koronázási mise. A magánszólamokat énekli Senyei Szabó Ilona; Lenhardt Aranka, Harangozó János és Mezey Zsigmond; „Ah, hol vagy magyarok . . ." Énekli Mezey Zsigmond. A hegedűszólót játssza Hoffmann Rudolf. Vezényel Sugár Viktor. Orgonál Várhelyi Antal.
11.15: Evangélikus istentisztelet a Bécsikapuféri templomból. Prédikál Szabó József győri püspöki lelkész. Énekszámok a Dunántúli Énekeskönyvből: 2., 409., Himnusz és 290.
12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
12.30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar Grieg-hangversenye. Vezényel Polgár Tibor. — 1. Ősszel — nyitány. 2. Holberg szvit. 3. a) Este a hegyekben; b) Bölcsődal. 4. Peer Gynt — I. és II. szvit. 5. Norvég táncok.
14: Hanglemezek.
15: „A szüret az értékesítés szempontjából." Kovács Miklós szőlészeti és borászati felügyelő előadása. (A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.)
15.45: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István. — 1. Strauss O.: Varázskeringő — nyitány. 2. Carr: Elemek karneválja — szvit. 3. Bianchini: Románc. 4. Polgár Tibor: Hópelyhek tánca. 5. Albeniz: Jota Arragonesa. 6. Ágai Dénes: Dal. 7. Strauss József: Lángoló szerelem — polka mazurka.
16.30: „Költőinkkel az Alföldön." — Gárdos Kornélia verseket mond el. (Közművelődési előadássorozat.)
17: Kurina Simi cigányzenekara muzsikál.
18: „Boldogság." Dallos Sándor elbeszélése.
18.30: Közvetítés az Angol Parkból. A Rendőrzenekar műsora. Vezényel Szőllössy Ferenc. 1. Suppé: Könnyü lovasság — nyitány. 2. Strauss János: Bécsi vér — keringő. 3. Ischpold: Szerelem, gyönyör és élet — egyveleg. 4. Myddleton: Ott lenn délen — amerikai dalok. 5. Szőllössy Ferenc: Magyar dalkoszorú.
19.40: Részletek a magyar-amerikai atlétikai viadalról. Közvetítés a Beszkárt-pályáról. Beszél Pluhár István. (Viaszfelvétel.)
20: Sporteredmények.
20.10: „A három Erkel." Rádióábránd. Az Erkel Ferenc, Erkel Gyula és Erkel Elek népszínműveiben előforduló dallamok felhasználásával szerezte, a cigányzenekari részeket összeállította és vezényel Zakál Dénes. Bevezetőt mond Pap Viktor. Közreműködik a Budapesti Hangverseny-Zenekar, Gyenge Anna, Koréh Endre, Maleczky Oszkár, Szedő Miklós dr., vegyeskar, Patkós István tárogatóval és Sárai Elemér cigányzenekara.
Utána kb. 21.50: Hírek, időjárásjelentés.
22.20: Ir est, az ir-magyar barátság vonatának magyarországi utja alkalmából. 1. Bevezető szavak. Elmondja Kemény Zsuzsa. 2. Gall dalok. Énekli Kitty Kennedy. 3. Ir daliamok. Hegedün előadja Robert Potterton, zongorán kiséri Polgár Tibor. 4. Angol-ir dalok. Énekli Constance Higgins. 5. Frederick May: Tavaszi nocturne. Előadja a rádió szalonzenekara. 6. Üdvözlő szavak. Elmondja az ir-magyar barátság vonata ir vezetője.
22.50: Tánclemezek.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 11.30: Közvetítés a Ketter-étteremből. Lakatos Flóris cigányzenekara muzsikál.
15: Hanglemezek.
16.35: A rádió szalonzenekara. Vezényel Bertha István.
18.30: „A költő, aki eladta árnyékát." (Chamisso halálának századik évfordulója.) Kemény István előadása.
19: A rádió tárgysorsjáték ismertetése.
19.30: „Egy régi erdélyi mindentudó." (Baronyai Decsi János.) Geréb László előadása.
20.20: Hírek, lóversenyeredmények.
20.50: Közvetítés a Britannia-szálló ból. Heinemann Ede jazzenekara játszik.

RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAS 3 hivójeles adón, 19.52 méteres hullámhosszon, 15.370 kilocikluson 15—16 óráig; a HAT 4 hivójeles adón, 32.88 méteres hullámhosszon, 9.125 kilocikluson pedig 1—2 óráig.

HÉTFŐ

AUGUSZTUS 22.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. — 1. Lehár: Horthy Miklós — induló (1. h. gy. e. zenekara). 2. Lanner: Udvari báli táncok — keringő (Berlini filharmónikusok). 3. Blaauw: Zenélő óra — intermezzo (Béres Alfréd zenekara). 4. Csárdás (ifj. Kóczé Antal átdolgozása). 5. Lacome: Saltarello-olasz tánc (Párizsi szimfónikus zenekar).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
9: Közvetítés Kielből Magyarország kormányzójának érkezéséről. Beszél Budinszky Sándor és Wimpffen Iván báró.
9.50: Közvetítés a kieli kikötőből. — Nagybányai vitéz Horthy Miklósné megkereszteli az új német páncélos cirkálót. Beszél Budinszky Sándor és Wimpffen Iván báró.
10.30: Hírek.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Szmirnov Szergej balalajka zenekara.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara. Vezényel Figedy Sándor. 1. Várhalmy János: Hazánkért — induló. 2. Auber: A fekete dominó — nyitány. 3. Vollstedt: Vidám cimborák — keringő. 4. Figedy Sándor: Harmadik magyar ábránd. 5. Michaelis: XV. Lajos — balettzene. 6. Peter: a) Valse caprice: b) Cirkusz (xilofonszóló, előadja Galambos Károly). 7. Jessel: Tordilla — spanyol keringő. 8. Riedl Vince: Tatabányai bányász-induló.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája: „Az első magyar történetiró." (Anonymus.) Joó Tibor előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Németh Mária és Pataky Kálmán hanglemezei.
17.30: „Trefort Ágost, az ember és a családfő." Szalay Gábor báró előadása.
18: „Szent István méne Szentmártonba . . ." Kantáta. Szövegét az Erdy kódex nyomán irta Saád Henrik. Zenéjét szerezte Beretvás Hugó. — Közvetítés a budavári koronázó főtemplomból. Közreműködik a templom ének- és zenekara Sugár Viktor vezényletével. Orgonál Várhelyi Antal. Az énekszólamokat énekli: Szent István — Mezey Zsigmond, Szent Imre — Harangozó János; Szent Mór — Weissenbacher Ervin; Krónikás — Mally Győző. (Bemutató előadás.)
18.50: „A nevető külföld." (Délfrancia tréfák.) Irta P. Ábrahám Ernő. (Felolvasás.)
19.15: Hírek szlovák nyelven.
19.20: Fertis Jenő cigányzenekara muzsikál.
20: Közvetítés Kielből Magyarország kormányzójának érkezéséről.
Majd: Közvetítés a kieli kikötőből. Nagybányai vitéz Horthy Miklósné megkereszteli az uj német páncélos cirkálót. (1938 aug. 22-iki 9.55 órai adásunk megismétlése viaszfelvételről.)
21: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar magyar hangversenye a hamburgi, deutschlandsenderi rádióállomás részére, Magyarország kormányzója németországi látogatása alkalmából. Vezényel Dohnányi Ernő. 1. Dohnányi: Ruralia Hungarica. 2. Kodály: Háry János szvitből: a) Bécsi harangjáték; b) Dal; c) Intermezzo. 3. Bartók: Magyar paraszidalok. 4. Liszt: II. rapszódia.
22.05: Hírek, időjárásjelentés.
22.30: Tánclemezek.
22.50: Miss Caroline Haslett angol elektromérnöknővel beszélget Waldberg Vera. (Viaszfelvétel.)
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.10: Közvetítés a városligeti Gundel-étteremből. Rácz Zsiga cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.20: „Szép Heléna." Palásthy Marcell elbeszélése.
19.30: „Kölcsey szomorusága." Szerb Antal előadása.
20: Hírek.
20.25: Hanglemezek.

KEDD

AUGUSZTUS 23.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Szőllössy Ferenc: Katonanóták — induló (A rendőrzenekar). 2. Lincke: Viszontzatlan szerelem — keringő. 3. Demaret: Bib és Bob — intermezzo. 4. Allouche: Marche Bounoise — induló (Párizsi rádió jazzenekara). 5. Dittrich: A zsonglőr — galopp.
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „A régi Magyarország nyári szórakozásai." Irta Kenessey Magdolna. (Felolvasás.)
10.45: „Milyen ruhát viseljünk hétvégi kirándulásra." (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Eberhadt Kató zongorázik, Mezey Zsigmond, az Operaház tagja énekel, zongorakisérettel.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hegedüs Gyula cigányzenekara muzsikál.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.10: Asszonyok tancásadója. (Arányi Mária előadása.)
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Nyaralunk." K. Halász Gyula csevegése.
17.30: A rádió szalonzenekara. — 1. Stork Károly: Titán — induló. 2. Strauss János: Részletek a „Denevér" c. operettből. 3. Scott: Érett cseresznye. 4. Paksy József: Szerelmi keringő.
18: Magyar Református Világgyülés. Közvetítés a debreceni Arany Bikaszálló nagyteréből. 1. Szigethy: XCCIII. zsoltár. Énekli a Szenczi Molnár énekkar, Szigethy Gyula vezényletével. 2. Megnyitó beszéd. Elmondja Ravasz László dunamelléki püspök, az ORLE elnöke. 3. a) Papin: Meditation; b) Herbert; Szerenád; c) Schubert: Moments musicals; d) Popper: Fonódal. Gordonkán előadja Haydu István, zongorán kiséri Szabó Emil. 4. „Krisztus magyar családja." Makkai Sándor egyetemi tanár előadása. 5. Zsoltárok, kantikumok Kálvin első énekeskönyvéből (Árokháty Béla feldolgozása.) Énekli Koréh Endre, az Operaház tagja, zongorán kiséri Szabó Emil. 6. „Tebenned biztunk . . ." Ünnepi vers a Magyar Reformátusok Világgyülésére. Irta és elmondja Bódás János szombathelyi lelkipásztor. 7. Záróbeszéd. Elmondja Tasnádi Nagy András ny. államtitkár. 8. Huber Károly: Fohász. Énekli a Szenczi Molnár Énekkar. Vezényel Szigethy Gyula.
20: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Rajter Lajos. 1. Nicolai: A windsori vig nők — nyitány. 2. Metaxa: Téma változatokkal. 3. Máder Rezső: Gavott és mazurka „A piros cipő" balettből. 4. Erkel Gyula: Keringő. 5. Brahms: Scherzo és menüett az A-dur szerenádból. 6. Gounod: Faust — balett. 7. Strauss János: Cigánybáró — keringő.
21.30: Hírek, időjárásjelentés.
21.55: Tánclemezek.
23: Hírek német és olasz nyelven.
23.10: Közvetítés a Szeiffert-kávéházból. Csorba Gyula és cigányzenekara muzsikál. Szalay László énekel. — Dalok: Kádas György: Kék a búzavirág; Dankó Pista: Megkondult a kecskeméti . . .; Pápai Molnár Kálmán: Hortobágyi csikós nóta; Garami Béla: Nem hiszek a szerelemben; Tarcsai: Vásárhelyi hires promenádon.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

BUDAPEST II. 18.05: A rádió szalonzenekara.
18.50: Hanglemezek.
20: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
20.30: Hírek.

SZERDA

AUGUSZTUS 24.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. — 1. Egressy Béni: Klapka induló (1. h. gy. ezred zenekara). 2. Heuberger: Operabál — keringő (Bécsi Bohém zenekar).

3. Dieker: Cseresznyevirágok ünnepe — intermezzo (Ultrafon zenekar). 4. Pörschmann: Argentiniai polka. 5. Csárdások (Kiss Lajos cigányzenekara).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „Hajók a tengerfenéken." Irta Glass Imre. (Felolvasás.)
10.45: „Anyanyelvünk gondozása a családi életben." Irta Kapussy Mária. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Himnusz. Kölcsey halálának századik évfordulója alkalmából.
12.10: Kölcsey emléktáblájának leleplezése Pestvármegye székházában. Beszédet mond Teleki Pál gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter és Fáy István főispán. A közvetítést vezeti Dövényi Nagy Lajos.
12.40: Hírek.
13: Magyar művészek hanglemezei.
Közben kb. 13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája: „Arányi óriások." Irta Csürös Zoltán. (Felolvasás.)
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: Varga Tibor hegedül, zongorakísérettel.
17.30: „Barabás Miklós." Hoffmann Edit előadása.
18: Beermann: Klarinét kettős (három tétel). Előadja Váczi Károly és Váczi Gyula zongorakísérettel.
18.20: Magyarország kormányzója Kielből a berlini ünnepségekre érkezik. Közvetítés a Lehrter pályaudvarról. Beszélő Budinszky Sándor és Wimpffen Iván báró.
18.45: A rádió szalonzenekara. — 1. Ádám: Pünkösdi királynő — nyitány. 2. Dohnányi: Változatok egy XVI. századbeli pavánra. 3. Chaminade: Kis szvit. 4. Liszt: VI. rapszodia. 6. Zakál Dénes: Humoreszk. 7. Grieg: Troldhaugeni nász.
20: Kölcsey Ferenc emlékest. 1. „Kölcsey magyarsága." Illyés Gyula előadása. 2. „Kölcsey európaisága." Cs. Szabó László előadása. 3. Lehotay Árpád, a Nemzeti Színház tagja Kölcsey verseket mond el. 4. Sárdy János, az Operaház tagja Kölcsey szövegeire szerzett dalokat énekel, zongorakísérettel.
Utána kb. 21.50: Hírek.
21.15: Közvetítés a budai Kis Royal étteremből. Kiss Lajos cigányzenekara muzsikál.
Közben kb. 21.45: Időjárásjelentés.
22.15: Oláh József énekel, zongorakísérettel.
22.45: Buday Kálmán angolnyelvű előadása. „Recent political developments in Hungary". (Magyarország legujabb politikai fejlődése.) (Felolvasás.)
23: Hírek angol és francia nyelven.
23.10: Közvetítés a Bellevue-szállóból.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 19: „Ők ketten." Révész Béla elbeszélése. (Felolvasás.)
19.30: „A belga irodalom utolsó harminc éve." D'Hondtné Kovács Margit előadása.
20: Hírek.
20.20: Hanglemezek.
RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 méteres hullámhosszon, 9.125 kilocikluson 1—2 óráig.

CSÜTÖRTÖK

AUGUSZTUS 25.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. — 1. Friesay: A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred indulója. 2. Ziehrer: Éjszakázók — keringő (Bécsi Bohém zenekar). 3. Eilenberg: Kis koboldok (Odeon zenekar). 4. Boka: Régi magyar tánc (Loránd Edit zenekara).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10: Katonai díszszemle Berlinben Magyarország kormányzója tiszteletére — Beszél Budinszky Sándor és Wimpffen Iván báró.
10.40: Hírek.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Frank Lajos gordonkázik, zongorakísérettel.
12.35: Hírek.
13: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.15: A rádió szalonzenekara. — 1. Kacsóh: Bevezető és dal a „János vitéz" c. daljátékból. 2. Huszka Jenő: Részletek a „Gül Baba" c. operettből. 3. Kálmán Imre: Ördöglovas — palotás. 4. Hubay: Hullámzó Balaton (a hegedüszólót B. Fehér Miklós játssza). 5. Lehár: Dal és csárdás a „cigányszerelem" c. operettből. 6. Poldini—Rajter: Cigánytörténet. 7. Losonczy Dezső: Székely havasokban. 8. Liszt: IX. rapszódia (Pesti karnevál) (hangszerelte Weiner Leó). 9. Sibelius: Valse triste. 10. Pachernegg: Ländler. 11. Grainger: Három kis darab.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „Előételek és könnyü vacsorák." Fischoff Gyuláné előadása.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Magyar táj magyar szemmel." (Jósika Erdélyben.) Tolnai Gábor előadása.
17.30: Közvetítés a Dunakorzó kávéházból. Angyal Árpád jazzenekara játszik.
18.10: „Az egyszarvú legendája." Tasnádi-Kubacska András előadása.
18.40: Hírek szlovák nyelven.
18.50: Közvetítés a berlini állami operaházból, a Magyarország kormányzója tiszteletére rendezett díszelőadásról. Az előadás előtt beszél Budinszky Sándor és Wimpffen Iván báró. Előadásra kerül Wagner Richárd „Lohengrin" c. háromfelvonásos dalműve. Vezényel Heinz Tietjen. Szereplők: A király — Josef von Manowarda; Lohengrin — Franz Völker; Telramund — Jaro von Prohaska; Elza — Maria Müller; Ortrud — Margarete Kloso; A király hirdetője — Walter Grossmann.
I. felv. után kb. 20.10: A rádió külügyi negyedórája.
Majd kb. 20.30: Hírek.
II. felv. után kb. 22.15: Időjárásjelentés.
Majd kb. 22.20: Hírek német és olasz nyelven.
Előadás utná kb. 0.15: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18: Közvetítés a Gerbeaud pavillonból. Suki Tóni cigányzenekara muzsikál.
19: „Nők a hivatalban." Imre Ilma előadása.
19.30: Szórakoztató zene. (Hanglemezek.
20.35: Hírek, ügetőversenyeredmények.
21: Rendőrzenekar. Vezényel Szöllössy Ferenc.
22.35: Időjárásjelentés.

PÉNTEK

AUGUSZTUS 26.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Fucsik: Kinizsi induló (1. h. gy. ezred zenekara). 2. Alpesi házikóban — Ländler (Tiroli parasztzenekar). 3. Jessel: A várőrség felvonulása (Szalonzenekar). 4. Waldteufel: Korcsolyázók — keringő (Bécsi Bohém zenekar). 5. Csárdások (Kiss Lajos cigányzenekara).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: „A fogak kefélése." Irta Marikovszky György dr. (Felolvasás.)
10.45: „Magyar öltözködési mozgalom a szabadságharc után." Irta Benedek Rózsi. (Felolvasás.)
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: Országos Postászenekar. Vezényel Eördögh János. 1. Auber: Fra Diavolo — nyitny. 2. Verdi: Traviata — ábránd. 3. Buday Dénes: Csodatükör — részletek. 4. Kemény Egon: Schönbrunni orgonák — egyveleg. 5. Eördögh János: Magyar nyitány.
Közben kb. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Bodrics Béla cigányzenekara muzsikál.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsorának ismertetése.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: A rádió diákfélórája: „A földrengések." Irta Wehner Józsefné.
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „A vér titkai." Láng Sándor dr. egyetemi tanársegéd előadása.
17.30: A rádió szalonzenekara. — 1. Butykay Ákos: A bolygó görög — nyitány. 2. Dowell: Bölcsődal. 3. Ágai Dénes: Exotikus táncok. 4. Grieg: Francia szerenád. 5. Geszler György: Katonaélet. 6. Godard: Canzonetta. 7. Wieniavszki: a) Legenda; b) Obertass — mazurka. 8. Dohnányi Nászkeringő a „Pierrette fátyola" c. némajátékból. 9. Fischer: Három kis darab. 10. Gebhardt: Noveletta. 11. Losonczy Dezső: Leánykérő falun.
Közben kb. 18: Sportközlemények.
19: B. Kerekes György washingtoni ref. lelkész előadása.
19.20: Herz Lili zongorázik. — 1. Bartók: C-dur rondo. 2. Kodály: Zongoradarab. 3. Moszkovszki: Spanyol caprice. 4. Chopin: a) Nocturne. Desz-dur, b) Variations brillante. 5. Balakirev: Islamey.
20: „Mikor én a dalos madárt hallgatom." Hangképek dalokkal, zenével, történetekkel és versekkel. Irta és összeállította Kilián Zoltán. Közreműködik Nagy Izabella, Vargha Imre (ének), az Egyetemi Énekkarok férfi- és női éneknégyese és Bura Sándor és cigányzenekara. — Zongorán kisér Polgár Tibor. Rendező Gyarmathy Sándor.
Utána kb. 21.35: Hírek, időjárásjelentés.
22: Közvetítés a Gellért-szállóból. Hiniczky László jazzenekara játszik.
22.45: Hanglemezek.
Közben 23: Hírek angol és francia nyelven.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.

SZOMBAT

AUGUSZTUS 27.

BUDAPEST I. 6.45: Torna.
Utána: Hanglemezek. 1. Müller József: Kossuth induló (Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara, vez. Friesay Richárd.) 2. Bayer: Babatündér — keringő (Paul Godwin zenekara). 3. Aletter: Légyott — intermezzo (Ferdy Kauffmann zenekara). 4. Allouche: Tripoli induló (Párizsi rádió zenekara, vezényel Romans). 5. Rathke Un tortillard — galopp (Schindler jazzenekara).
Kb. 7.20: Étrend, közlemények.
10: Hírek.
10.20: Somlay Károly elbeszéléseiből. (Felolvasás.)
10.45: „Mit nézzünk meg?" A Margitsziget gyógyforrásait ismerteti Mesterházy Jenő.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12: Déli harangszó az Egyetemi-templomból. — Időjárásjelentés.
12.05: A rádió szalonzenekara. 1 Armandola: Port-Said kikötőjében. 2. Waldteufel: A legkedvesebb — keringő. 3. Vincze Ottó: Néger dal. 4. Friedmann-Gärtner: Bécsi tánc. 5. Garami Béla: Legenda. 6. Lehár: Pacsirta — egyveleg. 7. Eilenberg: S'il vous plait — intermezzo. 8. Brahms: Magyar táncok. 9. Dienzl: Délibáb — keringő.
Közben kg. 12.30: Hírek.
13.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
13.30: Hanglemezek.
14.35: Hírek.
14.50: A rádió műsoranak ismertetese.
15: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
16.15: „Rőzselláng." Szalay László elbeszélése. (Felolvasás.)
16.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17: „Mit üzen a rádió?"
17.30: Szirmayné Dely Margit magyar nótákat énekel, kisér Rácz József cigányzenekara. — Dalok: Cselényiné: Hogyha egyszer május este; Huszka Jenő: Darumadár fenn az égen; Kiss-Angyal Ernő: Jaj, de szép kék szeme van; Thegze-Gerber Miklós: Sárgul már a kukoricaszár; Hajiik a rózsafa (népdal).
18.30: „Hajón a Csád-tó felé." Pely Zia útleirása. (Felolvasás.)
19: Albert Ferenc hegedül, zongorakísérettel. — 1. Locatelli: g-moll szonáta. 2. Csajkovszkij: Sérénade melancolique. 3. Albert Ferenc: Fjordok között — nocturne. 4. Polgár Tibor: Két magyar népdal (bemutató). 5. Alard: a) Villanella — olasz dal; b) La Gitana; c) Brindisi — keringő. 6. Tenaglia:Ária (Kross átirata) (bemutató). 7. Chopin: e-moll keringő. 64. mü. 2. sz.
19.35: Rádió a rádióról.
19.50: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Majorossy Aladár. — 1. Berlioz: Római karnevál — nyitány. 2. Bizet: Carmen — szvit. 3. Majorossy Aladár: Három pasztellkép. 4. Zádor Jenő: Azra — közzene és balett. 5. Debussy: Kis szvit. 6. Strauss János: Tavaszi hangok — keringő.
21.15: Hírek.
21.35: „Táncoljunk!"
21.35: Mursi Elek cigányzenekara csárdásokat játszik. (Közvetítés a Gellért-szállóból.)
21.55: Időjárásjelentés.
22: Buttola Ede jazzenekara játszik. (Közvetítés a margitszigeti Piccadily étteremből.)
22.25: Magyarország kormányzójának buesuztatása. Közvetítés Passauból. Beszél Budinszky Sándor és Wimpffen Iván báró.
23: Hírek német és olasz nyelven.
23.10: Közvetítés a Vadászkürt szállóból. Pertis Pali cigányzenekara muzsikál.
0.05: Hírek külföldi magyarok számára.
BUDAPEST II. 18: „Egy velencei kereskedő útja a XIII. században." Lederer Emma előadása.
18.25: Penninger Antal énekel, zongorakísérettel. — 1. a) Beethoven: A sirban (In questa tomba); b) Händel: Rinaldo — recitativ és ária. 2. a) Loewe: Csaplárosné lánya; b) Mendelssohn: Első ibolya; c) Schumann: A diófa. 3. a) A vendégfogadó; b) Az én tanyám; c) Tavaszi álom.
19: A földmivelésügyi minisztérium mezőgazdasági félórája.
20: Hírek, lóversenyeredmények.
20.20: Mozart művek (Hanglemezek.) 1. d-moll zongoraverseny (Mitja Nikisch). 2. C-dur szimfónia (Kö. 425. sz.) (Londoni rádió szimfónikus zenekara, vezényel Fritz Busch.)
RÖVIDHULLÁMU ADÓÁLLOMÁS műsora a HAT 4 hívójeles adón, 32.88 méteres hullámhosszon, 9.125 kilocikluson 24—1 óráig.

A ház, ahol a Himnusz költője lakott Debrecenben

A szegényes kamrácska áll ma is. — Zoltai Lajos kutatta fel a költő debreceni lakóhelyét. — Végre megillető módon emléket kap Kölcsey Ferenc Debrecenben

Csokonai mondta egy elkeseredett pillanatában éppen Debrecenben ezeket a megszívlelendő igéket: „Az is bolond, aki poétává lesz Magyarországon...« Azóta már sokan és sokféleképen nyilatkoztak erről a költővélekedésről ebben az országban Petőfitől Adyig, de az bizonyos, hogy minden nyilatkozat dacára születnek ma is elhivatásu költők a magyar földön szabad és rab területen egyaránt, hála a magyarok Istenének. Született az Urnak 1790. évében augusztus 8-ának napján Sződemeter községben Középszolnok megyében bizonyos Kölcsey Ferenc is, a Szente és Magócs ősi nemzetségéből.

Ez a született gyermek lett aztán írója, költője, szónoka és közéleti kiválósága a magyar életnek akkor, amikor legnagyobb szükség kivánta, hogy minél több, nagy s kiváló lángelméje legyen ennek az országnak...

Hogy miben volt nagyobb, nehéz volna eldönteni, mert mikor 48 esztendei folytonos munkában eltöltött értékes élete után 1838 augusztus 24-én örök álomra hunyta szemeit, nem volt ebben a honban ember, aki ne tudta volna, hogy a „szent" életű költő és iró mit mivelt, mit tett nemzete jobb sorsáért.

Lemondott az élet örömeiről azért, hogy európai műveltségével legnagyobb kincsét, életét áldozza szebb jövendőnkért.

A szegény magyar nyelvnek istápolója, ujjáteremtője volt Kazinczyval egyetemben és Virág Benjek nyomdokain az új magyar költészetnek nemcsak úttörője, de hallatlanul értékes művelője lett. Mikor Csokonai halála után kitört a hires árkádiai pör, a fiatal, lánglelkü tudós és művész áll a vénülő Kazinczy megmentésére és védésére olyan lendülettel és hévvel, hogy a széphalmi másik „szent öreg" soha se feledte el. Elért mindent, pedig semmit sem akart, csak nemzetének használni. Volt hites ügyvéd és olyan védence volt mint báró hadadi Wesselényi Miklós. Volt követ és azt a beszédet mondotta el 1835-ben a pozsonyi országgyülésen: „Búcsu az országos rendektől" címen, mely beszéd a szónoki remekmü példája lesz, mig magyarul szólnak a földön. Volt iró, ha kellett és 1814-ben Róza című románcával azt a hitet keltette, hogy megszületett a legnagyobb irónk. Volt vitázó és amikor a nyelvújitókat támadták, olyan „Felelet"-et irt, hogy minden vitatkozó lelkében bennragadt a további szó és

1823-ban megirja az Istenhez intézett fohászát, melyből megszületett örök időkre a magyar nemzet legszentebb imádsága, zsoltára és reménykedő kincse: a Himnusz...

És volt joggyakornok Pesten, majd vármegyéje követe, később irói dicsősége jutalmául megyéje főjegyzője. A politika és a vele járó sok, sok baj, vesződés nemes lelkét nem elégítette ki, visszament ősei egyik jószágára, a biharmegyei Almosdra, ahol eltemetett egy rokonszenvesnek indult szerelmet s örök frigyre lépett a klasszikuskor legkiválóbb nagyjaival, hogy belőlük megteremtse a magyar újászületés dicsőséges korát... És megírta a magyar neveléstudomány és értekező próza gyöngyét, unokaöccse számára, de az egyetemes magyar ifjúságnak tulajdonképpen a hires Parainezist, mely feltette fejére a halhatatlanság babérágát a tudományos irodalmunkban is... Ki tudja, ki dönti el, hogy miben volt több, miben volt nagyobb? Születése volt az értékesebb, vagy korai halála fölött érzett nemzeti gyász a nagyobb. Azonos hónapban született és halt meg. Nem lehet vitát kezdeni hogy a Himnusz a legmaradandóbb műve, vagy böleseleti tárgyú művei. Latinul, görögül, németül, olaszul, franciául beszélt, irt és olvasott. Nagyképzettségü jogász és kiváló szónok volt. Ragyogó jellem, európai müveltségü vátesz.

Mindent a maga idejében és mindent a maga helyén jól végzett el, amit a sors reá bizott.

Ember volt a mai értelemben a legszentebb elhivatással. Voltak barátai, de nem rettent meg ellenségeitől sem. Olyan korban élt melyben a legnagyobb olasz volt a franciák legkiválóbb császára s

Kölcsey Ferenc egykori arcképe.

elindult a tudomány és művészet útján.

Bundi utcai házban kerestem fel Zoltai Lajost, aki bár gyöngélkedik, de most is munka fölött találom. Mert készül Debrecen határának domb és halom térképe, s minden dombnak, minden halomnak a meséje, története benne lesz a közelesen megjelenő tudományos munkájában. Örömmel fogad és boldogan beszél Kölcsey Ferenc tanuló házáról...

— Az adta az eszmét, hogy felkutassam a Kölcsey tanulóházát, hogy Kölcsey Dezső, a nagy költő egyik oldalági rokona irt egy munkát, melyben méltán vádolja meg

Kölcsey Ferenc debreceni diákkori lakóháza a Füvészkert uccában, mielőtt boltajtókat vágtak volna rajta.

Magyarország a Szent Szövetség átkát nyögte. Gyenge testü, betegségekre hajlamos, sok szenvedést megért, félszemére szemevilágát elvesztett magános férfi volt, aki azonban lelkével egy nemzet lángja és világitó lelke tudott lenni. Mestere Kazinczy lett, majd Vörösmarty, Kisfaludy Károly szépitik meg élete utolsó szakát, de dereng a reformkorszak hajnala is, melyet már ő nem érhetett meg, de nyomdokain járunk ma is, kik a szebb magyar jövőért harcolunk...

És ez a lángoló lelkü nagy magyar, akiről később egyik rokona a család történetében azt irja: Keveset élt, sokat végzett. Amihez hozzáfogott, abban mindenben értékeset alkotott!...

Ez a lánglelkü magyar innen, az iskolák városából indult el a magyar élet szenvedést jelentő, de hódítást teremtő útjára...

Mint gyermek került ide árván és a Kollégium tövében egy kis paraszti, földes kamrácskában tanult, küzdött, dolgozott, mig fel nem derült felette az áldott és elismerést jelentő magyar nap...

De erről már beszéljen a leghivatottabb férfi, **dr Zoltai Lajos**, Debrecen élő lelkiismerete és mult jának egyetlen igaz ismerője, aki nagy fáradtsággal és lelkes odaadással felfedezte, felkutatta azt a portát, ahol a kis Kölcsey Ferenc Debrecent, hogy a Himnusz irójának nincs kultusza és nincs megfelelő emlékműve se az országban, se Debrecenbe. Elhatároztam Kardos Alberttel való beszélgetés után azt, hogy utána járok a dolognak és felderitem a gyermek Kölcsey lakóházát. Elmondhatom, amint már meg is irtam a Debreceni Képes kalandérium 1934-es évfolyamában, hogy siker kisérte utamat, munkámat.

Ma már föltétlen bizonyossággal tudjuk, hogy a ház, melyben Kölcsey Ferenc lakott a Füvészkert utca 5 számú ház és ez a régi civis ház megőrizte nagyjában másfélszáz éves formáját, alakját...

— Több irányban végeztem kutató munkát, mindenekelőtt elindultam abból a feltevésből, hogy Debrecenben a XVII. XVIII. században minden környékbeli gentry családnak volt háza éppen a fiúk tanitatására, vagy vásár alkalmával szállóhelyül tartottak fenn lakást. Bihar, Szatmár, Bereg, Borsod, Heves megyék nemesei vették itt a házakat és ezen a nyomon elindulván a régi debreceni házeladási jegyzőkönyvekben 1800 dec. 10-iki beirással találtam, hogy idősb Sigmund Pál és felesége, Babócsay Zsuzsánna és ennek testvérei beleegyezésével Debrecen városának Péterfia utcájában a 3. tizedben ilyen, meg ilyen szomszédok mellett

Bihar vármegyében Álmosdon lakó tekintetes nemes Kölcsey Sámuel úrnak és maradékainak cladják 1100 rhénes forintért házukat...

A nyom tehát megvolt, az adókönyvek alapján megállapitottam, hogy az 1802-ig, amikor a ház leégett 284 volt a sorszáma, majd a Péterfia utca rendezése után, új telekbeosztás után 262, később 294. sorszámot kapott. A mult század negyvenes éveiben pedig 1074 házszáma volt, mig a mult század végén Füvészkert utca 5. számú meg különböztetést nyert,

ami azt jelenti, hogy Kölcsey Ferenc lakóháza éppen a Kollégium tövében, a Kollégium udvarának északnyugati szegletével átalellenben fekszik...

— De biztonság okából megszereztem egy térképet, melyet Kovács Gy. városi hites geometra készitett, aki a házak telkébe be is irta, hogy melyik ház kinek a tulajdona és a mai Füvészkert 5. számú házra ezt irta: Kölcsey ur. Azóta sok mindenen ment keresztül a Kollégium környéke, de a ház és az előtte lévő gyermekjátszótér szinte változatlanul fennáll. A házat, mely leégett, ismét rendbe hozták, tornácos kőlábas kiugróját beépitették és 1812—13 évig volt a Kölcsey család birtokában, akkor kötyavetyén a család eladta, mert a Kölcsey árvák része volt és özvegy Oláh Imréné varrogató asszony vásárolta meg, majd tőle 1824-ben Kovács Pál városi kancellista vette meg. A mult század utolsó negyedében bizonyos Lisztes János kisvendéglője virágzott itt, majd mostoha fiától 1906-ban a város vásárolta meg útrendezési céllal 14.000 koronáért, de 1919-ben a szomszéd telekkel együtt Harstein Gyula birtokos 315.000 koronáért vette meg, aki 1931-ben Weinberger László szerelőnek adta el... Ma is azé. Hogy ez igy van, ez a ház volt a Himnusz szerzőjének debreceni szállása, Kardos Albert, a kiváló irodalomtörténész is igazolja, aki talált egy feljegyzést bizonyos nagykállai Kállay Ferenc tollából, aki a költő kortársa és életrajzirója volt:

„Egy kis földagyagú ház, nádfedél alatt, alsó deszkázat nélkül, mindjárt a Kollégium sarkában, Mester utca felé, szinte tiz évig rejtegeté a gyermek és serdülő Kölcseyt magában, hol szük mellékszobában, melynek széle alig másfél lépés, volt íróasztala felállítva s egy ágyfa voltak a könyveken kivül egyedüli mobiliák...“

Igy mondja el tudós Zoltai Lajos kutatásai eredményeit és most ezeknek utána elmentem a kis házhoz a Füvészkert utca sarkára. Kivülről elég mutatós, de látszik rajta, hogy egyike a város legrégibb házainak. Formáját megtaláljuk, néhány mellékuccában ma is, a háromszögü tümpanonszerü nyitott homlokkal, délkeletre néző három ablakkal, északkeltre pedig négy ablakkal, a legszélső ablak annak a kamrácskának ablaka, melyben a gyermek Kölcsey lakott. Az első ablakon az ablakok helyén ma ajtók vannak, szabómühely és vizvezetéki műhely. Bemegyek az udvarra, mely szük, virágos, zsúfolt

HAJFESTÉS? DAUER? KOZMETIKA? Bizalommal keresse fel Debrecen legrégibb szaküzletét. KOMÁROMINÉ, Bika-bérház, — telefon: 19-56.

benyomást kelt. A háziak szívesen vezetnek a nagy emlékű ház kis szobácskája felé, még csak azt se kell mondanom, hogy miért jöttem. A háznak multja van és ezt itt mindenki tudja. Kalauzom, a szabómester azt mondja:

— Kérem, mindent tudunk, ismerjük az egész történetet, tudják itt a hires család minden eseményét...

Ott, ahol Kölcsey lakott, most Kluger József lakik feleségével, Klein Eszterrel. Örömmel, szívesen fogadnak, hellyel kínálnak s elmondja az asszony, hogy ő is Csekére való, sokszor volt a csekei temetőben Kölcsey sirjánál, a református temetőbe. 18 éve laknak ebben a szük kis szobácskában, melyből alig látszik valami a bútorokon kivül. Tiszta, rendes szobácska, ilyen lehetett, csak döngölt, földes padlózatú, gerendás tetőzetű annak idején is. Négyszer két méteres szük kis cella; vén kolostorokban vannak ilyen szük kis kamrák...

És innen röppent ki a könyvei fölött gyertya mellett virrasztó lánglelkű vátesz. Itt tanulta meg a klasszikus nyelveket, itt sajátított el több európai nyelvet és itt, ezen szük kamrácskában egy jobbágy asszony felügyelete mellett, gondoskodása mellett lett azzá, aminek ma egy nemzet ünnepli, most, amikor Debrecen városa is lerója háláját ve le szemben éppen Zoltai Lajos indítványára, aki a közgyülés elé nyújtott javaslatot, hogy ezt a házat éppen lakójának, a magyar Olimpus magasságába emelkedett nagysága megbecsüléséül halálának 100 éves évfordulóján megfelelő emléktáblával jelöljék meg emlékezetre időtlen időkig...

Szalacsy Rácz Imre.

Uj madárfaj Debrecenben

A balkáni Török gerle terjeszkedése

A múlt nyár folyamán ismét egy új fajjal gazdagodott Debrecen madárvilága, még pedig a legutolsó évtizedben Balkánról bevándorolt *Török-gerlével*. Ez a bizalmas, kertségekben, házak között élő gerlefaj, amelyet ép 10 év előtt a magyar *Frivaldszky* fedezett fel a Balkánon, Bulgáriában, egész az 1932 évig egész Európában csak a Balkánról volt ismeretes. A háború után ez a tipikus déli, balkáni madár átjött a Csonka-Magyarországba is. *Berettyóújfaluban fedeztem fel először e madarat 1932-ben, ahonnan dr Marjay Barnától kaptam az első példányokat.*

Másodízben pedig a pestmegyei Monoron állapitottam meg a jelenlétét. Azóta már Hazánk több helyén is megtalálták, mindenütt nagy örömmel fogadták ezeket a balkáni jövevényeket, mert hiszen ezek a kalitkában tartott *Kacagó gerléinek* az édes testvérei.

Már évek óta vártam, hogy mikor fognak ezek a madarak Debrecenben is megjelenni. Végre tavaly tavasszal *Csák* László buzgó fiatal ornithologusunk hallotta először a jellemző hangját a nagyerdei parkban, ugyancsak ott hallotta először őket *Udvardy* Miklós is. Nemsokára ezután magam is hallottam és megfigyeltem az új jövevényeket a Csanak villa előtti parkrészben. Egy pár fészkelt is Csanak villa kertjében, azonban a fészekalj tönkrement. Az idén legalább két pár tartózkodik már ugyancsak itt a nagyerdei parkban, úgy hogy már most állandóan hallani a hangját még a Vigadó előtti fenyvescsoport alatt is.

Ez a szomorú búgás szavakkal körülbelül így irható le: *ghuu-khuu-huu.*

Mivel ez a kedves bevándorló most már bizonyára Debrecen más helyein is előfordul, amit bizonyit *Dolnik* József jelentése is, aki már az idén a Kossuth uccai kertjében is könyörködik e szép madárban, ezért leírom pontosan miről és hogyan ismerhetjük fel a szép és kedves madarat.

Tehát Debrecen környékén két vadgalambféle madár él szabadban, egyik a nagy *Örvösgalamb*, amely hatalmas sötétgalambszürke madár, szárnyaiban feltünő fehérsávval, a másik a sokkal kisebb *Vadgerle*, amely alul világos, felül galambszürke, barnás foltozással. Ennek a farka végén a felrepüléskor nagyon élesen világit a fehér szegély. E hang így szól: *krruuu-kruu-krukrruuu*, amelyben a harmadik tag rendesen rövid. E madárhoz hasonlit legjobban, a Török gerle, — eltekintve a kalitkában tartott Kacagó gerlétől, — de a hangja, amint már fentebb is látuk, egészen elüt, mert az tompa guhukolás. Ha tehát egy fehér farokszegélyes galamfélét látunk, amelynek a hangja tompa ghukolás akkor ez az új *Török gerle.*

Érdekssége még ennek a madárnak, hogy ő télen is itt marad, nem költözik el, mint a másik két vadgalambféle.

Reményünk van arra, hogy ez a kedves félig házimadár elszaporodik itt nálunk is, amikor vele egy új madárral gazdagodik a Nagyerdő környéke, ahonnan úgy is kiveszett az utolsó évtizedekben egy faodukban fészkelő vadgalamb, a *Kékgalamb.*

Amikor a Török gerle legelőször felbukkant nálunk Berettyóújfaluban, arra gondoltam, hogy talán a hozzánk bevándorló bulgárkertészek hoztak magukkal egy-két párt e kedves madarukból. De minden erre vonatkozó kutatásaim meddők maradtak és igy fel kell tennünk, hogy ez az észak felé való terjeszkedés egy olyan természetes folyamat, amilyet nem egyet látunk a madárvilágban.

Igen érdekes összetalálkozása a véletlennek, hogy a 100 év előtt magyar természetvizsgáló által Bulgáriában felfedezett madár most kezd épen hazánkban betelepedni, amikor a két testvérnép a bulgár és magyar kapcsolatai egyre jobban kimélyülnek. Ezért hangsúlyoztam épen a debreceni bulgár magyar társaság megalakulásán, hogy ennek a *bulgár Török Gerlének* a magyar földre való betelepedése, mintegy a két turáni testvérnép, a bulgár és magyar lelki rokonságának és egymásratalálásának a képletes kifejezése. *Dr. Nagy Jenő*, a Tiszántúli Madárvédelmi Egylet ügyv. elnöke.

A Baross Gábor Kör elhelyezési akciója

Az Országos Baross Gábor Kör debreceni kerülete a napokban központjától felhivást kapott, amelyben több budapesti gyár, közte nagy ipari, vegyészeti részvénytársaság, több nagy budapesti pénzintézet fordult a Körhöz, hogy a fellendülő gazdasági élet s a kormány nagy beruházási programjának megoldása kapcsán szükségessé vált **személyzet szaporitást a Kör jóképzettségü és lehetőleg nyelvtudással is biró tagjai sorából eszközölje.** Az elnyerhető állásokra vonatkozólag mindennemü felvilágositás a Kör hivatalos helyiségében Piac u. 38. sz. I. emelet nyerhető. A Kör debreceni kerülete és annak agilis elnöke dr. Lengyel Zoltán sebészfőorvos rögtön érintkezésbe lépett a budapesti központtal, hogy a debreceni kerület tagjai részére lehetőleg minél nagyobb kontingenst tudjon biztositani.

Külvárosi legenda a szegény ember szivéről

Özv. Balázs Sándorné, a villámcsapás áldozatának özvegye, aki maga is segitségre szorul öt gyermekével, befogadott pár négyzetméternyi lakásába egy ötgyermekes lakásnélkülit.

A debreceni közönség még jól emlékszik arra a tragédiára, melytgy fülledt nyári estén sujtott le a Szarvas utcában. Egy ostoba villámcsapás megölte Balázs Sándor frontharcos kőmívessegédet és 10 esztendős kicsi fiát. A nyoctagú szegény család testéről levágta a kenyérkeresőt a véletlen és azóta a Balázs gyerekek nagybeteg édes anyjukkal együtt az emberek jószivére vannak utalva...

Még szerencse, hogy a külsőségen, ahol Balázsék laknak, valahogy nagyon testvérré válnak az emberek, nagyon összeforrnak a közös nincstelenség kohójában. A kis család tragédiájára egyszerre nagyon kinyiltak a szivek... És erre nagy szükség van ezen a tájon, ahol mindennapos vendég a nyomoruság, ahol egyre több a gond, és egyre kevesebb a mindennapi kenyér....

Ez a külvárosi legenda is róla szól: a szegény ember meggyötört, agyonkinzott, az élet fekete záporától véresre vert szivéről, melyben néha nagyon mélyen, nagyon elrejtve, de mindig ott lakik, mint örök vendég a szeretet.

A Balázs családhoz ment ki a „Debreczen" szerkesztősége. A Vágóhidon túl, a vámháznál megállt az autó, mert a legutóbbi esőzések hatalmas tócsát és fekete latyakot hagytak maguk után, gépkocsival teljesen járatlanná téve az útat. Gyalog mentünk el a Balázs család házáig...

Ez a ház a Szarvas utca 12 szám alatt 150 négyszögölnyi területen fekszik szabad szemmel alig látható terjedelemben. Kis fészek ez, pár négyszögméteren, annyi épen, hogy szinte csodálkozik rajta az ember, milyen alapos mérnöki számitással lehetett kikalkulálni, hogy 8 ember itt elférjen, valahogy.... Még szerencse, hogy az ilyen viharvert életek szeretnek összebújni és egymás megkinzott, halálra fáradt testén át hallgatni az élet gonosz, vad zakatolását... a közös sors fájdalmát, a létezés szomorú halálriadóját. Ugy készülhetett ez a kis egyszobából álló rezidencia, téglánként és vályogonként egymásra rakva, a pihenés óráiból ellopott időben, mint a fecskefészek... Ide helyezte el feleségét és a hat kis magyart Balázs Sándor a sokgyermekes családoktól irtózók zsörtölődéseitől...

A Balázs család kicsi telkén azonban legnagyobb meglepetésünkre idegeneket is találunk. Egy másik családot, szintén öt apró gyerekkel... A lakás oldalán pedig, mintha csak a gyenge falakat akarná támogatni, egy szoba bútor tornyosúl. Nyúttalaku, szegényes ruhájú asszony fogadott bennünket és magyarázta meg a helyzetet:

— Tetszik tudni, már hetek óta hajléktalanul voltunk kint, áztam ezekkel az aprószeres gyermekekkel a szabad ég alatt. Az apjuk beteg már hónapok óta, aztán, hogy kereset nem volt, hát nem tudtam fizetni a lakbért... A házigazdám ki akart lakoltatni... Azt mondtam neki, hogy ne törvénykezzen, ne csináljon költséget magának, kimegyek én elsején magamtól is, mert belátom, hogy neki is fizetni kell valamiből az adót. Aztán kimentem az utcára elsején... Ott jöttem össze Balázsnéval, elsirta hogyan járt, én is elmondtam neki, hogy már hetek óta szabad ég alatt vagyok, az emberem beteg lakást nem tudok fogadni, mert 2 hónapi lakbért előre le kellene tenni... Csak sirtuk egymásnak a panaszt belebeszélve egymás szavaiba... egyszer aztán azt mondja Balázsné lelkem:

— Nézze, Varjasné asszony... merthogy én Varjas Mihályné vagyok, teccik tudni... Mi úgyis vagyunk hatan... hát ahun hat ember elfér, elfér 11 is... Jöjjenek oda hozzánk, legalább éjjel nem áznak ezek a kisgyerekek... A humija meg megáll az udvaron.. Azóta aztán itt vagyok... Összehúzódtunk, mint a szegény ember malaca...

Igy találkoztunk össze a külvárosban a szegény ember szivével.. A szegény emberével, mely a legviszontagságosabb napjaiban is észre veszi a más nyomoruságát és meg tud nyilni a más szenvedése előtt.

*

A szegény ember szive mellett azonban összetalálkoztak a szegény ember sikoltó nyomoruságával is.

A Balázs-család lakása ott van befejezetlenül, ahogy maradt, mikor a családfő kezéből kiütötte a vakoló kanalat a gyilkos villámcsapás. Közeledik a tél és a Balázsgyermekeknek meleg szoba kellene, amit nem tudott már az apa felépiteni. Az udvaron szétszórva ott van néhányszáz tégla, amit már összehordott szegénységében a megfeszített emberakarat... Ezt ki kellene egészíteni...

A »Debreczen« szerkesztősége újabb kéréssel fordul a debreceni társadalomhoz, amelyik olyan szép példáját mutatta a tragédiát követő napokon az emberi megértésnek: Segitsük fedél alá télire a Balázs-árvákat!

A »Debreczen« szerkesztőségével együtt kijött a Szarvas utcára **Kemény Béla** épitési vállalkozó is. Megnézte, hogy mit lehetne csinálni, mennyi anyag kellene egy 4x5 méteres szobához. De **Kemény Béla épitési vállalkozó nemcsak felmérte az épület helyét, hanem meg is kezdte az adakozást 1000 használt téglával és faanyaggal.** — Szükség lenne még vagy 3000 darab használt téglára, ócska ajtókra, ablakokra és használt épületfaanyagokra... Aki tud adni, felkérjük, segitsen az apa nélkül maradt Balázs-családon.

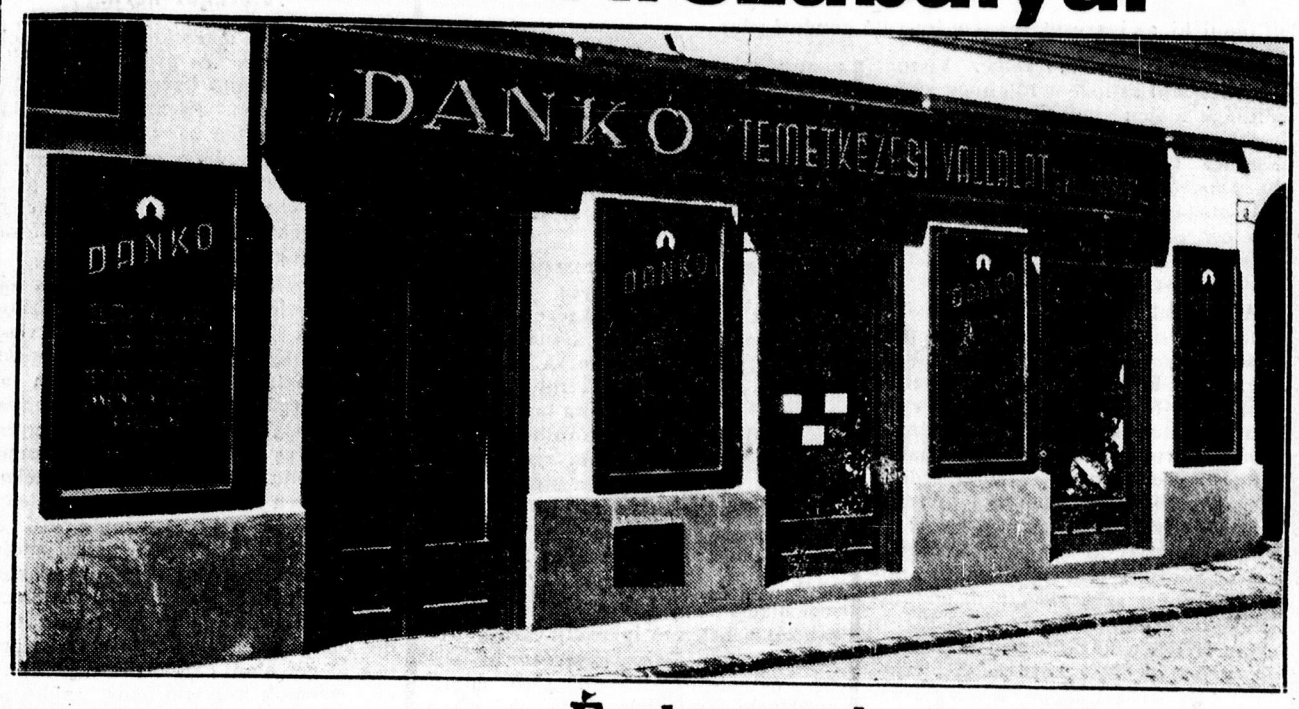
Szeretnénk, ha mire az első hideg napok beköszöntenek: tető alá kerülne a kis lakás. A lakás, amit Debrecen közönségének jószive épit a Balázs-gyermekeknek. (?)

Debreceni ember
Csokonai Ásványvizet iszik!
Kérje mindenütt!
Szállító: Szliuka szikvizgyár. Telefon 21—11.

Sas-u. 3.

„DANKÓ“ Temetkezési Vállalat Árszabálya.

Kossuth-u. 6.

Telefon nappal 23-22. éjjel 30-66.

Cégtulajdonos:
Ekli József.

Üzletvezető:
Somlyai Károly.

Érckoporsós temetés.

Érckoporsó bármely szinben felirással és kereszttel, külső búrakoporsó, selyem, v. selyemtül szemfedél, selyem, v. selyemtül párna, vászon kivert alsólepedő, 10 »« fejfa, v. kereszt felirással, 6 testőr és 1 portás teljes díszben, 4 lovas Rákóczi díszkocsi, holttest szállitás a temetőben, preparált koszorú selyem szalaggal és felirással, kargyász, 100 drb nyomott gyászlap és rendezés — 375·—

1. Tölgyfakoporsós temetés.

Keményfakoporsó bármely szinben (disznélkül) felirással és kereszttel, selyem, v. selyemtül szemfedél, selyem, v. selyemtül párna, vászon kivert alsólepedő, 10 »« fejfa, v. kereszt felirással, 4 testőr 1 portás teljes díszben, 4 lovas Rákóczi díszkocsi, szállitás a temetőbe, kargyász, preparált koszorú selyem szalaggal és felirással, 100 drb nyomott gyászlap és rendezés — — — — — 250·—

2. Ercállásu puhafakoporsós temetés.

Lakkos v. kavicsos koporsó bármely szinben, felirással és kereszttel, II. o. selyem, v. selyemtül szemfedél, II. o. selyem, v. selyemtül párna, vászon kivert alsólepedő, 8 »« fejfa, v. kereszt felirással, 4 testőr teljes díszben, 2 lovas Rákóczi díszkocsi, szállitás a temetőbe, preparált koszorú selyem szalaggal és felirással, kargyász 100 drb nyomott gyászlap és rendezés — — — — — 190·—

3. Félércállásu koporsós temetés.

Lakkos, v. kavicsos koporsó bármely szinben, felirással és kereszttel, tül szemfedél selyem himzéssel, vászon kivert alsólepedő, 8 »« fejfa, v. kereszt felirással 4 testőr teljes díszben, 2 lovas üveges gyászkocsi, szállitás a temetőbe, mükoszorú szalaggal és felirással, 50 drb nyomott gyászlap — — — — —

A TISZÁNTÚLI KISIPAROS

Galamb Ferenc ipartestületi elnök javaslatot dolgozott ki az iparosok nyugdijbiztositására

Debrecenből indul ki az iparosok öregkorára való gondoskodás

Ma már csaknem minden foglalkozási ágban dolgozók öregségükre kötelezően és intézményesen biztosítva vannak. Egy széles társadalmi rétegről, a kisiparosságról azonban még nem történt gondoskodás. Ezt a hiányt kívánja pótolni Galamb Ferenc ipartestületi elnök, aki komoly tervezetet dolgozott ki a kisiparosok öregségi biztosítására és nyugdíjhoz juttatására. A debreceni iparoskongresszus alkalmát használja fel Galamb Ferenc arra, hogy ennek a korszakalkotó tervnek ne csak hangot adjon, hanem olyan határozati javaslatot is elfogadjanak, amelyet az iparügyi miniszter törvény formába is önthet.

Galamb Ferenc tervezetében rámutat arra, hogy Magyarország agrárállam és mint ahogy egyetlen más ország sem képes rá, mi sem tudjuk a népfelesleget a mezőgazdaságban foglalkoztatni. A multban is ez volt az oka a kivándorlásnak. Egyedül az ipar képes fölvenni a népszaporulatot, mert a gyárak és műhelyek a munkások tízezreit juttathatják kenyérhez.

Galamb Ferenc utal arra is, hogy a magyar ember szívesebben megelégszik a biztosabb kevéssel és ezért idegenkedik az ipari pályán való elhelyezkedéstől. De ha megélhetése öreg napjaira is biztosítva lesz, úgy az oly sokszor kívánatosnak hangoztatott iparosodás önmagától be fog következni.

Az iparosnyugdíj kérdésével már gyakran foglalkoztak, intézkedés azonban a mai napig nem történt. Kisebb kezdeményezések történtek ugyan, például a szolnoki ipartestület kebelében alakult nyugdíjegyesület, azonban ez is lényegében csak a magánbiztosítás elvét tette magáévá.

A kisiparosság nyugdij kérdése csak akkor lesz megnyugtatóan megoldva, ha azt a felelős államtényezők veszik kezükbe, akik aztán kötelezően és intézményesen meg is oldják ezt a kérdést.

Az intézményes megoldást a kisiparosság érdekében a leghelyesebben úgy tartja keresztülvihetőnek, ha a kötelező biztosítás adminisztrációjának terhét az állam vállalná, vagy pedig erre az OTI-t kötelezné.

Az OTI az egész társadalom biztosítására van hivatva, de eddig csak a munkavállalók jóléti intézménye volt, amelyet azonban felerészben a munkaadók tartanak fenn anélkül, hogy ők maguk ezért bármi ellenszolgáltatást kapnának. Az OTI tehát a legminimálisabb ellenszolgáltatást nyujtaná akkor az iparosságnak, ha az iparosok által minden munkavállaló után befizetett 50 százalékból legalább 20 százalékot a befizető iparos nyugdíjalapja javára használna fel.

A létesítendő kézműves kamara intézményénél ki kellene mondani, hogy amelyik iparos bizonyos időn át hátralékban van a nyugdíjjárulékával, annak kamarai tagsága és ezzel együtt iparüzési joga is megszünik. Könytelen tehát az ilyen iparos mint munkavállaló elhelyezkedni, ebben az esetben azonban kötelező lévén a nyugdíjbiztosítás, ilyen szempontból nem kerül hátrányosabb helyzetbe. Viszont gondoskodni kellene arról, hogy az önállósága idején befizetett összegeket utalják át a munkavállalói nyugdíjalaphoz. Ha a felgyült hátralékot az ilyen iparos rendezi, iparüzési joga ismét megnyilik és ha újból önálló iparos lesz, az OTI az összes befizetett járulékot a kisiparosok nyugdíjalapja javára visszautalná.

A javaslat szerint álhumanizmus az, amidőn a nincstelenségre, rossz gazdasági helyzetre hivatkozással túlvédik azt az önálló iparost, aki részben szaktudás, tőkehiány, de legtöbb esetben megfelelő munkakészség hiányában nem tudja iparát úgy folytatni, ahogy azt a saját és családja érdeke megkívánná, hogy ne tolja mindig másra az adó, OTI és egyéb terhei viselését és hogy az így nyert előnyökkel ne rontsa a többi iparosokat, amikor rombolja az árakat, nem gondoskodik öreg napjairól. Az ilyen iparos egész életében kárára van társainak, öregségére pedig a köznek a terhe, mert szegényházi ápolásra szorul, végeredményben tehát a becsületesen dolgozó iparosok adófilléreiből tartják el.

Mivel kétségtelen, hogy csak az állam közbejöttével lehet az iparos nyugdíj biztosítást megcsinálni, ezért Galamb Ferenc a következő határozati javaslatot terjeszti a kongresszus elé:

Mondja ki az országos kongresszus, hogy

1. kívánja az iparosság kötelező és intézményes nyugdíjbiztosítását.

2. Kívánja, hogy ez a bizottság az állam fügyelete mellett és az állam részvételével történjék, mert csak így lehet biztosítani, hogy az igényjogosult a mindenkori megélhetési viszonyoknak megfelelő összeget fog kapni, az általa befizetett járulékok arányában.

3. Akár munkavállalók lesznek önállóak, akár pedig önálló iparosok lesznek újra munkavállalók, a befizetett összeg utaltassék át az illetékes nyugdíjpénztárhoz.

4. Mondja ki a kongresszus, hogy a kötelező biztosítás erélyes keresztülviteléhez okvetlenül szükséges az, hogy a létesítendő kézműves kamara tagságának egyik előfeltétele a két évnél nem hosszabb nyugdíjhátralék legyen. Az ennél hosszabb idő óta tartozó iparos mindaddig ne gyakorolhassa iparát, amíg tartozását nem rendezi. A hátralék rendezhetéséhez megfelelő és méltányos részletfizetési kedvezmény nyujtandó.

5. A munkavállalók után a munkaadók által ténylegesen befizetett öregségi biztosítási díjnak legalább 20 százalékát a befizető iparos javára könyveljék, amely összeg egy része az iparos nyugdíjbiztosítással járó adminisztráció fenntartására, másik része pedig a befizető iparos nyugdíj alapjának javára fordítandó.

6. Az elvi kérdések rendezése után bizottságilag lenne megállapítandó a különféle nyugdíj összegeknek megfelelő befizetési összeg, a korhatár, az idő előtti rokkantság stb. esetében leendő nyugdíj igénybe vehetés előfeltétele.

Galamb Ferenc javaslatát az iparos kongresszus bizonyára egyhangú lelkesedéssel fogadja el és reméthetőleg arról is gondoskodás történik, hogy az iparos nyugdíj gondolata minél előbb törvény formájában testet öltsön.

A mestervizsgára jelentkezők figyelmébe

Idejében kell jelentkezni a vizsgákra!

Mint ismeretes, Debrecenben évenként ötször és pedig március első felében, május derekán, július második felében, október első felében és december derekán, azokon a kereskedelmi és iparkamara területéhez tartozó helyeken pedig, ahol mestervizsgáló bizottságok működnek, általában véve évente négyszer és pedig március, junius és szeptember második, valamint december első felében vannak mestervizsganapok, akként tehát, hogy az egyes szakmáknak minden alkalommal egy-egy vizsganapja, tehát általában véve minden egyes szakmának Debrecenben összesen öt, vidéken pedig négy vizsganapja van évenként. Rendkívüli vizsganapok tartására számítani nem lehet.

Mithogy a vizsgák beosztása a kamarának nagy munkát ad, ezért a beosztást mindig hetekkel a vizsganap előtt meg kell csinálni.

Ezért figyelmébe ajánlja a kamara minden mestervizsgára jelentkezőnek, hogy mestervizsga iránti kérvényüket mindig olyan időben nyujtsák be a kamarához, amikor a vizsganapig meglőbb hét van hátra. Minthogy a legközelebbi vizsganap Debrecenben október első felében, vidéken pedig szeptember második felében lesz, így a kérvényeket a kamarához legkésőbb augusztus hó végéig be kell nyujtani, mert aki a kérvényt szeptember 1-je után nyujtja be, az csak a decemberi vizsganapra leendő besztását igényelheti.

Itt is közöljük, hogy a mestervizsga iránti kérvényt sajátkezüleg kell megírni, arra kétpengős okmánybélyeget kell ragasztani (szegénységi bizonyítvány esetében bélyegmentes) és csatolni kell hozzá a születési anyakönyvi kivonatot, segédlevelet és munkakönyvet. (Erkölcsi, illetőségi vagy nagykorusitási bizonyítvány a mestervizsgához nemszükséges, ezek az iratok az iparjogosítvány váltásakor szükségesek. A kérvényt a mestervizsgáló bizottsághoz kell címezni, azt azonban szabályszerüen felszerelve a kamarához kell benyujtani. Egyidejuleg a kamaránál be kell fizetni a mestervizsgadíj fejében 20 (szegénységi bizonyítvány esetében 18) pengőt.

A kérvény és pénz postán is küldhető.

A kisiparosok a kényszeregyességi törvény megszüntetését vagy reformját kérik

A debreceni iparoskongresszus sok nagyon fontos és gyakorlati életet közvetlenül érintő ügyet fog tárgyalni szeptember 4-én. Ezeknek a tárgyalásoknak különösen nagy fontosságot ad az a körülmény, hogy maga *Bornemisza* Géza iparügyi miniszter is jelen lesz a megbeszéléseken és az elért eredmények egyuttal lényeges változásokat is fognak jelenteni.

A tárgyalásra kerülő javaslatok közül egyik legszélesebb réteget érintő ügy lesz a kényszeregyességi törvény megszüntetésére, vagy reviziójára vonatkozó határozati javaslat. Ebben az előadó megállapítja, hogy a magyar közgazdasági életben a kényszeregyességi törvény nagy pusztítást végzett, megbontotta az ipar és kereskedelem oly nehezen nélkülözhető hiteléletét, megrendítette a hitelt igénybevevő és anélkül élni nem tudó egyénekkel szemben a bizalmat. Ennek gyászos következménye viszont az lett, hogy különösen a kisiparosság, amely pedig a régi, becsületes, kötelezettségeinek eleget tenni igyekvő egyedekből áll, üzemük folytatásához szükséges személyi hitelhez nem tud hozzájutni.

Elmondja a határozati javaslat hogy ha megfigyeljük a lezajlott kényszeregyezségi eseteket megállapíthatjuk hogy az adósok — sajnos — az esetek túlnyomó részben visszaéltek a hitelező bizalmával és csaknem üzletszerüen vették igénybe a mesterségesen létrehozott fizetésképtelenségeket.

A tisztességes magyar iparos és kereskedőosztálynak létérdeke, hogy a hitelélet és a hitelbiztonság mielőbb helyreállíttassék, éppen ezért azt javasolja,

mondja ki a debreceni országos kongresszus, hogy országos akciót indít a fizetésképtelenséget szabályozó törvénynek a magyar törvénytárból leendő törlése érdekében,

vagy olyan értelmű módosításra, hogy a kényszeregyesség igénybevétele a lehető legminimálisabbra szoríttassék le.

Azt is kérik a debreceni iparosok, hogy amennyiben a törlés nem volna lehetséges, úgy a vásárlási tilalom legalább hat hónapra emeltessék fel és mondják ki azt is, hogy minden egyéb esetben, amikor fizetésképtelenséget jelentenek be, annak kivizsgálására, hogy nem mesterséges és rosszindulatú-e a bejelentés, az iratokat a királyi ügyészséghez tegyék át.

Ha ezt a határozati javaslatot a kongresszus magáévá teszi és ennek értelmében törvényt alkotnak, akkor remélik, hogy a kisiparosok hitelképessége megjavul és úgy mint valamikor régen volt, a jövőben is hozzájuthatnak pár száz pengő személyi hitelhez is.

Szakosztályi ülések a mult héten

Az ipartestület kebelében a szakosztályok élénk tevékenységet folytattak az elmult héten is. Kedden a festőszakosztály, szerdán az ácsmesterek és nyomdászok, csütörtökön a kis ácsiparosok, a cipészek és a kerékgyártó mesterek, pénteken az építőmesterek tartottak ülést.

TISZÁNTÚLI KISGAZDA

Helytelen szokás a dióverésnél

Az a gazda, aki jól akarja értékesíteni a diótermését az nagyon vigyáz arra, hogy a fáról lekerülő gyümölcs teljesen beérett legyen. Általában az a rossz szokás uralkodik, hogy amikor a diófák termésének jórésze beérett és felpattant a zöld burok, hozzákezdenek a dióveréshez és kivétel nélkül leverik a termést, nemcsak azokat, melyek teljesen beérettek már. Így félig érett gyümölcsök is lesznek a termésben. Nem veszik figyelembe, hogy nem egyszerre érnek be a diók. Ott, ahol teljesen beérett diót szednek csak, ott egy hétig és tovább is tarthat a diószüret, mert csak a beérett diót verik le.

A dióveréssel kapcsolatban egy másik rossz szokás, hogy tényleg »verik« a diófát, hatalmas karókkal és bizony összetörik a gyenge ágakat, megsebzik a vastagabb ágakat is az erős ütésekkel. Úgy tartják a balga szokás követői, hogy a diófa annál jobban fejlődik, minél jobban összetörik a dióverés idején.

A gazda a termést nem adja dióból formájában, mert gyorsan barnul, avasodik és sok veszteség érheti a termelőt. Jobb adni a kereskedelem részére a fehéritett diót. Szívesen veszik, ha egységes és nem kevert a portéka. Célszerű ezért külön válogatni. A diót fehéritésre lapos fakádakban mossuk, annyi vizet adunk, hogy a diót ellepje és gyorsan mozgatjuk a vízben a diót, hogy ne szivároghasson belsejébe víz, mert akkor penészedik a bele. Mosás után ponyván a napon szárítjuk a diót. A fehéritéshez két százalékos szódásvizet használunk. A diónak az ára az idén igen jó lesz, mert gyenge termést jelentenek az egész országból tehát kevés kerül piacra.

Egy anyapocok évi szaporulata 2500

Ez a 2500 szám természetesen azt jelenti, hogy ott szaporodik el ilyen nagymértékben, ahol nem irják. A szaporodásnak ebből a nagy mértékéből láthatja a gazda, hogy milyen veszélyt jelent a mezei pocok, ha engedi elszaporodni. A mezei pockot összetévesztik sokan a mezei egérrel, pedig az egértől különbözik. A pocok lábai egyenlő hosszúak, zömökebb a teste mint az egéré és aprók a fülei. A barnásszürke bundájú pocok a földben készit magának lakást. Minden öt hétben 8—14 kölyköt vet és a fiatalok már 13 hetes korukban tovább szaporodnak. A mezei pocok szaporodására kedvezőbb a meleg, száraz idő, mint a hűvös, esős idő. A pocok kártétele attól függ, hogy az ősszel életben maradtak hogyan telelnek át. A pocok egész évben kárt okoz, mert télen a fiatal gyümölcsfák gyökereit rágja, a fák kérgét körülrágja és a túrásaival elősegíti a fák gyökereinek megfagyását. Tavaszi időben a zöld vetést rágcsálja, kalászérés idején pedig szecskává rágja a gabonát. Aratás után a lucernásokban, hereföldekben pusztít. Nem kíméli a burgonyát, répát, tengeri csöveket.

A pocok irtása igen szükséges és a költséget sokszorosan megkapja a gazda. A szántás után kiforduló pockokat agyonveréssel, a lucernásokban tanyázó pockokat pedig szénkénegezéssel pusztítjuk. Nagyon kedvelik a tengerihagyma kivonatával átitatott magvak elszórását pocokjárta földeken. Ez nem ártalmas, sem emberre, sem más állatokra. Ha nagyon sok a pocok, akkor irtsuk foszforos, arzénes sztrichines magvakkal, de vigyázni kell, hogy legelésző állat ne kerüljön a területre. A magvak mérgező hatásukat hónapokig megőrzik és így azokon legelteini nem szabad.

A talaj táperejének megtartása

A kormány a földek táperejének megtartása és növelése céljából kedvezményes műtrágyaakciót indított és trágyatelepeket létesítenek az egész országban, hogy megtanítsák a gazdákat arra, hogy kincset jelent a trágya a mezőgazdálkodás számára. A megfelelő trágyatelepek létesítésére kölcsönt ad a földmívelésügyi kormány, mint erről már beszámoltunk. Az okszerüen trágyázott földek hozama jóval több, mint az elhanyagolt, kizsarolt földek termése. Erre világos példákat láthatnak már a bihari gazdák, akiknek részére a kormány intencióinak megfelelően 48 műtrágyakisérleti telepet létesitettek, ahol a gazdák megszemlélhetik, hogy mennyivel jobbat, többet termelhet okszerű trágyázás segitségével. A bihari átlagtermés búzából felül van a 9 mázsán, de vannak helyek, ahol olyan jó a termés, amilyenre évtizedek óta nem volt példa. A minőség felül van a 80 kilogramon. A tiszántúli gazdák által indított akció, melynek célja a tiszántúli búza kiváló minőségének elismertetése a piacon, célkell ismerni és megfizetni.

A tenyésztésre alkalmas juhok kiválogatása

Köztudomású, hogy a juhállománynak felét a kistenyésztők nyájai adják. Az is köztudomású, hogy a nagytenyésztők, az uradalmak jobban tudják értékesiteni a gyapjut, mint a kistenyésztők. Ennek az okát abban kell keresni, hogy a kistenyésztők nyájai nem egyöntetüek és a juhokról lenyirt gyapju nem egyforma. A kereskedőnek fizetni kell a szétválogatásért és ezt a kistenyésztő fizeti meg, úgy, hogy kevesebbet kap a gyapjuért. A gyapjutermés értékét egy-két maroknyi színes gyapju is csökkenti. A tarkafoltos gyapjas juhokat tehát kizárja a jó gazda a tenyészetből. Vigyázni kel arra is, hogy a gyapju egyforma legyen, ne legyen eltérő egymástól. Az egyöntetű gyapjut szivesebben vásárolják és jobb árat adnak érte. Nem kell nagy szakértelem ahhoz, hogy a nyájból a hat centiméternél rövidebb fürtü, durva rackaszőrökkel tüzdelt bundájú állatokat kiselejtezzük. Vegye figyelembe a gazda azt, hogy a rossz gyapjut adó állatokat úgy kell táplálni, mint a jó gyapjat adó állatokat, tehát azt az állatot kell megtartani, amelyik többet fizet vissza. A nyájból kiselejtezzük a testi hibás állatokat is és rövidesen egyforma állatokból áll majd a nyáj. Az állam ezt a célt segíti elő tenyészkosok eladásával. A kosokat kedvezményes áron bocsátották a gazdák tulajdonába. Természetes, hogy csak úgy érhet el jó eredményt a gazda, ha az anyajuhok kiválasztását elvégzi, mert hibás, silányabb anyajuhoknál nem érvényesül a tenyészkos jó tulajdonsága a következő nemzedéknél, csak később.

A szarvasmarhaállomány és a tej értékesitése

Az európai államokat tekintve a szarvasmarhaállományunk az utolsó helyen áll és ez igen szomorú tény, mert szeretjük azt hangoztatni, hogy mi agrár állam vagyunk. A tejértékesítési vitáknál felmerült mégis egy olyan ötlet, hogy hasonlóan a dániai példához, csökkentsük a tehénállományt, hogy a tejértékesítési piacot javítsuk és a piac maradéknélkül átvenni tudja a tejtermelést.

Dániában meg lehetett csinálni, hogy évente 40.000 tehenet dolgoztak fel húsliszinek, de magyar földön nem lehet megcsinálni, mikor itt tízezrei a gyermekeknek nem jutnak tejhez, mert nincs, mert nem tudják megvásárolni. Dániában ha kiirtanának annyi szarvasmarhát, mint amennyi magyar földön van (1.700.000) akkor is maradna kétszerannyi, mint az egész magyar szarvasmarhaállomány. A feltünően rossz arányát a szarvasmarháknak javitani kell, mert hiszen még 1922-ben is ezer emberre 229 szarvasmarha esett, de már 1936-ban 195 darab csak.

Úgy a szarvasmarhatenyésztés, mint a tejértékesítés terén meg kell találni a megfelelő megoldást, de semmi módon nem helyeselhető az állomány csökkenését célzó törekvés. Nem helyeselhető mezőgazdasági szempontból sem.

A gyümölcsfák táplálása

Ha azt akarjuk, hogy a gyümölcsfa teremjen, azt a fát táplálni is kell. A gyümölcsfákat tehát trágyázni kell, hogy megfelelő hasznot adjanak. A trágyázás már a telepitésnél kezdődik és mindég attól függ a további trágyázás, hogy milyen tápértékben van a talaj. Ha gyenge a talaj, akkor minden évben nagyobb mennyiségü trágyát adunk. A fák erőteljes fejlődése és több termése attól függ, hogyan tápláljuk fáinkat. Ott, ahol trágya van, szükséges, hogy betongödörben tartsuk, mert így a trágyalé megmarad.

A gyümölcsfák, különösen a virágzás idején sok nitrogénanyagot igényelnek és ilyenkor célszerű hígított trágyalével meglocsolni, hogy a földben pótoljuk a nagy mennyiségben elhasznált nitrogént. A nitrogénra a gyümölcs fejlődésénél nagy szüksége van a fának, tehát igen hasznos, ha nitrogéntartalmú trágyát kap később is a fa. A gyümölcsfáknál az öntözésnek nagy szerepe van, mert minél többet öntözzük, annál jobban fejlődik a fa. Árterein lévő gyümölcsösök bő termése, buja fejlődése bizonyitja, hogy csak használ a vizes talaj és hogy vízzel vannak boritva néhány hetekig. Az alma is példátlanul bő termést ád az ártereken lévő gyümölcsösökben.

Őszi időkben a gyümölcsösök talaját átforgatni kell, mert a talajban sok ásványi anyag rejlik, mely feloldódik, ha hozzájut a víz. A táplált és vízzel kellő módon ellátott fák sikeresebben veszik fel a harcot a gomba és rovarkártevők ellen is.

A világ legnagyobb földbirtoka egy amerikai asszony tulajdona

Amíg II. Miklós orosz cár volt, ő volt a világ legnagyobb földbirtokosa. A forradalom azonban megfosztotta őt egy egész országnak beillő földbirtokától. Utána a török szultán következett, aki Kis-Ázsiában rengeteg nagybirtokot mondhatott magáénak. Egy svéd lap felvetette a kérdést, hogy ki most már a világ legnagyobb földbirtokosa. Meg is felelt rá. Angliában a legnagyobb földbirtokos Sutherland herceg, kinek birtoka 483.000 hektár kiterjedésü. (1 hektár = 10.000 négyzetméter = 1.737 kat. hold.) Az angol földbirtokosok azonban korántsem versenyezhetnek az amerikai birtoktulajdonosokkal. Egy Kingné nevü amerikai asszonynak pl. nem kevesebb mint 700.000 hektárja van.

A vadalanyra oltott fák kezelése

Azokat a termőfákat, melyeket vadalanyra oltottak, csak tisztogatni kell. Termőremetszést az ilyen fákon még akkor sem végzünk, ha a fa terméketlen volna, mert a metszéssel rendesen még többet rontunk, mint segitünk. Ilyen esetben más eszközökkel kényszeritjük ki a termőrefordulást. A tisztogatásra azonban szükség van. Elsősorban a vízhajtásokat távolitjuk el alapra metszve, vagy teljesen simára levágva eredési helyén, aszerint, hogy eléggé be van-e népesedve termőrészekkel az az ágrész vagy sem. Ha az ág felkopaszodott, alapra metszünk, hogy esetleg termőrészeket nevelhessünk. Eltávolitunk minden keresztbenövő, dörzsölődővesszőt vagy gallyat is, természetesen az előnytelenebb állású kerül majd ollónk alá. Figyelemmel kisérjük a vezérvesszők fejlődését is és az esetleg elhatalmasodott tartalékban tartott segédvezéreket eltávolitjuk, vagy egészen rövidre, — ágalapra — metszük. Le kell vágni minden elöregedett reménytelen termőrészt is, ha közelében újabb pótlásra alkalmas vessző van. Eltávolitjuk a letört, zúzott sebekkel borított vesszőket is.

— **„Uj védekezőszer a gyümölcsfa kártevői ellen“** című cikkünkben tévedésből az jelent meg, hogy 10 gr. nikotin ára 1 P 6 f. A kincstári nyers nikotin ára ezzel szemben kisebb vásárlásnál 20 fillérbe kerül, nagyobb tételnél már kapható 13—14 filléres áron is.

A TISZÁNTÚLI KISIPAROS

Galamb Ferenc ipartestületi elnök javaslatot dolgozott ki az iparosok nyugdijbiztositására

Debrecenből indul ki az iparosok öregkorára való gondoskodás

Ma már csaknem minden foglalkozási ágban dolgozók öregségükre kötelezően és intézményesen biztosítva vannak. Egy széles társadalmi rétegről, a kisiparosságról azonban még nem történt gondoskodás. Ezt a hiányt kívánja pótolni Galamb Ferenc ipartestületi elnök, aki komoly tervezetet dolgozott ki a kisiparosok öregségi biztosítására és nyugdíjhoz juttatására. A debreceni iparoskongresszus alkalmát használja fel Galamb Ferenc arra, hogy ennek a korszakalkotó tervnek ne csak hangot adjon, hanem olyan határozati javaslatot is elfogadjanak, amelyet az iparügyi miniszter törvény formába is önthet.

Galamb Ferenc tervezetében rámutat arra, hogy Magyarország agrárállam és mint ahogy egyetlen más ország sem képes rá, mi sem tudjuk a népfelesleget a mezőgazdaságban foglalkoztatni. A multban is ez volt az oka a kivándorlásnak. Egyedül az ipar képes fölvenni a népszaporulatot, mert a gyárak és műhelyek a munkások tízezreit juttathatják kenyérhez.

Galamb Ferenc utal arra is, hogy a magyar ember szívesebben megélegszik a biztosabb kevéssel és ezért idegenkedik az ipari pályán való elhelyezkedéstől. De ha megélhetése öreg napjaira is biztosítva lesz, úgy az oly sokszor kívánatosnak hangoztatott iparosodás önmagától be fog következni.

Az iparosnyugdíj kérdésével már gyakran foglalkoztak, intézkedés azonban a mai napig nem történt. Kisebb kezdeményezések történtek ugyan, például a szolnoki ipartestület kebelében alakult nyugdíjegyesület, azonban ez is lényegében csak a magánbiztosítás elvét tette magáévá.

A kisiparosság nyugdíj kérdése csak akkor lesz megnyugtatóan megoldva, ha azt a felelős államtényezők veszik kezükbe, akik aztán kötelezően és intézményesen meg is oldják ezt a kérdést.

Az intézményes megoldást a kisiparosság érdekében a leghelyesebben úgy tartja keresztülvihetőnek, ha a kötelező biztosítás adminisztrációjának terhét az állam vállalná, vagy pedig erre az OTI-t kötelezné.

Az OTI az egész társadalom biztosítására van hivatva, de eddig csak a munkavállalók jóléti intézménye volt, amelyet azonban felerészben a munkaadók tartanak fenn anélkül, hogy ők maguk ezért bármi ellenszolgáltatást kapnának. Az OTI tehát a legminimálisabb ellenszolgáltatást nyujtaná akkor az iparosságnak, ha az iparosok által minden munkavállaló után befizetett 50 százalékból legalább 20 százalékot a befizető iparos nyugdíjalapja javára használna fel.

A létesítendő kézműves kamara intézményénél ki kellene mondani, hogy amelyik iparos bizonyos időn át hátralékban van a nyugdíjjárulékával, annak kamarai tagsága és ezzel együtt iparüzési joga is megszünik. Könyetlen tehát az ilyen iparos mint munkavállaló elhelyezkedni, ebben az esetben azonban kötelező lévén a nyugdíjbiztosítás, ilyen szempontból nem kerül hátrányosabb helyzetbe. Viszont gondoskodni kellene arról, hogy az önállósága idején befizetett összegeket utalják át a munkavállalói nyugdíjalaphoz. Ha a felgyült hátralékot az ilyen iparos rendezi, iparüzési joga ismét megnyilik és ha újból önálló iparos lesz, az OTI az összes befizetett járulékot a kisiparosok nyugdíjalapja javára visszautalná.

A javaslat szerint álhumanizmus az, amidőn a ninestelenségre, rossz gazdasági helyzetre hivatkozással túlvédik azt az önálló iparost, aki részben szaktudás, tőkehiány, de legtöbb esetben megfelelő munkakészség hiányában nem tudja iparát úgy folytatni, ahogy azt a saját és családja érdeke megkívánná, hogy ne tolja mindig másra az adó, OTI és egyéb terhei viselését és hogy az így nyert előnyökkel ne rontsa a többi iparosokat, amikor rombolja az árakat, nem gondoskodik öreg napjairól. Az ilyen iparos egész életében kárára van társainak, öregségére pedig a köznek a terhe, mert szegényházi ápolásra szorul, végeredményben tehát a becsületesen dolgozó iparosok adófilléreiből tartják el.

Mivel kétségtelen, hogy csak az állam közbejöttével lehet az iparos nyugdíj biztosítást megcsinálni, ezért Galamb Ferenc a következő határozati javaslatot terjeszti a kongresszus elé:

Mondja ki az országos kongresszus, hogy

1. kívánja az iparosság kötelező és intézményes nyugdíjbiztosítását.

2. Kívánja, hogy ez a bizottság az állam fügyelete mellett és az állam részvételével történjék, mert csak így lehet biztositani, hogy az igényjogosult a mindenkori megélhetési viszonyoknak megfelelő összeget fog kapni, az általa befizetett járulékok arányában.

3. Akár munkavállalók lesznek önállóak, akár pedig önálló iparosok lesznek újra munkavállalók, a befizetett összeg utaltassék át az illetékes nyugdíjpénztárhoz.

4. Mondja ki a kongresszus, hogy a kötelező biztosítás erélyes keresztülviteléhez okvetlenül szükséges az, hogy a létesítendő kézműves kamara tagságának egyik előfeltétele a két évnél nem hosszabb nyugdíjhátralék legyen. Az ennél hosszabb idő óta tartozó iparos mindaddig ne gyakorolhassa iparát, amíg tartozását nem rendezi. A hátralék rendezhetéséhez megfelelő és méltányos részletfizetési kedvezmény nyujtandó.

5. A munkavállalók után a munkaadók által ténylegesen befizetett öregségi biztosítási díjnak legalább 20 százalékát a befizető iparos javára könyveljék, amely összeg egy része az iparos nyugdíjbiztosítással járó adminisztráció fenntartására, másik része pedig a befizető iparos nyugdíj alapjának javára fordítandó.

6. Az elvi kérdések rendezése után bizottságilag lenne megállapítandó a különféle nyugdíj összegeknek megfelelő befizetési összeg, a korhatár, az idő előtti rokkantság stb. esetében leendő nyugdíj igénybe vehetés előfeltétele.

Galamb Ferenc javaslatát az iparos kongresszus bizonyára egyhangú lelkesedéssel fogadja el és remélhetőleg arról is gondoskodás történik, hogy az iparos nyugdíj gondolata minél előbb törvény formájában testet öltsön.

A mestervizsgára jelentkezők figyelmébe

Idejében kell jelentkezni a vizsgákra!

Mint ismeretes, Debrecenben évenként ötször és pedig március első felében, május derekán, julius második felében, október első felében és december derekán, azokon a kereskedelmi és iparkamara területéhez tartozó helyeken pedig, ahol mestervizsgáló bizottságok működnek, általában véve évente négyszer és pedig március, junius és szeptember második, valamint december első felében vannak mestervizsganapok, akként tehát, hogy az egyes szakmáknak minden alkalommal egy-egy vizsganapja, tehát általában véve minden egyes szakmának Debrecenben összesen öt, vidéken pedig négy vizsganapja van évenként. Rendkivüli vizsganapok tartására számítani nem lehet.

Mithogy a vizsgák beosztása a kamarának nagy munkát ad, ezért a beosztást mindig hetekkel a vizsganap előtt meg kell csinálni.

Ezért figyelmébe ajánlja a kamara minden mestervizsgára jelentkezőnek, hogy mestervizsga iránti kérvényüket mindig olyan időben nyujtsák be a kamarához, amikor a vizsganapig meg több hét van hátra. Minthogy a legközelebbi vizsganap Debrecenben október első felében, vidéken pedig szeptember második felében lesz, igy a kérvényeket a kamarához legkésőbb augusztus hó végéig be kell nyujtani, mert aki a kérvényt szeptember 1-je után nyujtja be, az csak a decemberi vizsganapra leendő besztását igényelheti.

Itt is közöljük, hogy a mestervizsga iránti kérvényt sajátkezüleg kell megírni, arra kétpengős okmánybélyeget kell ragasztani (szegénységi bizonyítvány esetében bélyegmentes) és csatolni kell hozzá a születési anyakönyvi kivonatot, segédlevelet és munkakönyvet. (Erkölcsi, illetőségi vagy nagykorusitási bizonyítvány a mestervizsgához nemszükséges, ezek az iratok az iparjogosítvány váltásakor szükségesek. A kérvényt a mestervizsgáló bizottsághoz kell címezni, azt azonban szabályszerüen felszerelve a kamarához kell benyujtani. Egyidejüleg a kamaránál be kell fizetni a mestervizsgadíj fejében 20 (szegénységi bizonyítvány esetében 18) pengőt.

A kérvény és pénz postán is küldhető.

A kisiparosok a kényszeregyességi törvény megszüntetését vagy reformját kérik

A debreceni iparoskongresszus sok nagyon fontos és gyakorlati életet közvetlenül érintő ügyet fog tárgyalni szeptember 4-én. Ezeknek a tárgyalásoknak különösen nagy fontosságot ad az a körülmény, hogy maga *Bornemisza* Géza iparügyi miniszter is jelen lesz a megbeszéléseken és az elért eredmények egyuttal lényeges változásokat is fognak jelenteni.

A tárgyalásra kerülő javaslatok közül egyik legszélesebb réteget érintő ügy lesz a kényszeregyességi törvény megszüntetésére, vagy reviziójára vonatkozó határozati javaslat. Ebben az előadó megállapítja, hogy a magyar közgazdasági életben a kényszeregyességi törvény nagy pusztítást végzett, megbontotta az ipar és kereskedelem oly nehezen nélkülözhető hiteléletét, megrendítette a hitelt igénybevevő és anélkül élni nem tudó egyénekkel szemben a bizalmat. Ennek gyászos következménye viszont az lett, hogy különösen a kisiparosság, amely pedig a régi, becsületes, kötelezettségeinek eleget tenni igyekvő egyedekből áll, üzemük folytatásához szükséges személyi hitelhez nem tud hozzájutni.

Elmondja a határozati javaslat hogy ha megfigyeljük a lezajlott kényszeregyezségi eseteket megállapíthatjuk hogy az adósok — sajnos — az esetek túlnyomó részben visszaéltek a hitelező bizalmával és csaknem üzletszerüen vették igénybe a mesterségesen létrehozott fizetésképtelenségeket.

A tisztességes magyar iparos és kereskedőosztálynak létérdeke, hogy a hitelélet és a hitelbiztonság mielőbb helyreállíttassék, éppen ezért azt javasolja,

mondja ki a debreceni országos kongresszus, hogy országos akciót indit a fizetésképtelenséget szabályozó törvénynek a magyar törvénytárból leendő törlése érdekében,

vagy olyan értelmű módosításra, hogy a kényszeregyesség igénybevétele a lehető legminimálisabbra szoríttassék le.

Azt is kérik a debreceni iparosok, hogy amennyiben a törlés nem volna lehetséges, úgy a vásárlási tilalom legalább hat hónapra emeltessék fel és mondják ki azt is, hogy minden egyéb esetben, amikor fizetésképtelenséget jelentenek be, annak kivizsgálására, hogy nem mesterséges és rosszindulatú-e a bejelentés, az iratokat a királyi ügyészséghez tegyék át.

Ha ezt a határozati javaslatot a kongresszus magáévá teszi és ennek értelmében törvényt alkotnak, akkor remélik, hogy a kisiparosok hitelképessége megjavul és úgy mint valamikor régen volt, a jövőben is hozzájuthatnak pár száz pengő személyi hitelhez is.

Szakosztályi ülések a mult héten

Az ipartestület kebelében a szakosztályok élénk tevékenységet folytattak az elmult héten is. Kedden a festőszakosztály, szerdán az ácsmesterek és nyomdászok, csütörtökön a kis ácsiparosok, a cipészek és a kerékgyártó mesterek, pénteken az építőmesterek tartottak ülést.

TISZÁNTÚLI KISGAZDA

Helytelen szokás a dióverésnél

Az a gazda, aki jól akarja értékesíteni a diótermését az nagyon vigyáz arra, hogy a fáról lekerülő gyümölcs teljesen beérett legyen. Általában az a rossz szokás uralkodik, hogy amikor a diófák termésének jórésze beérett és felpattant a zöld burok, hozzákezdenek a dióveréshez és kivétel nélkül leverik a termést, nemcsak azokat, melyek teljesen beérettek már. Így félig érett gyümölcsök is lesznek a termésben. Nem veszik figyelembe, hogy nem egyszerre érnek be a diók. Ott, ahol teljesen beérett diót szednek csak, ott egy hétig és tovább is tarthat a diószüret, mert csak a beérett diót verik le.

A dióveréssel kapcsolatban egy másik rossz szokás, hogy tényleg »verik« a diófát, hatalmas karókkal és bizony összetörik a gyenge ágakat, megsebzik a vastagabb ágakat is az erős ütésekkel. Úgy tartják a balga szokás követői, hogy a diófa annál jobban fejlődik, minél jobban összetörik a dióverés idején.

A gazda a termést nem adja dióból formájában, mert gyorsan barnul, avasodik és sok veszteség érheti a termelőt. Jobb adni a kereskedelem részére a fehérített diót. Szívesen veszik, ha egységes és nem kevert a portéka. Célszerű ezért külön válogatni. A diót fehérítésre lapos fakádakban mossuk, annyi vizet adunk, hogy a diót ellepje és gyorsan mozgatjuk a vízben a diót, hogy ne szivároghasson belsejébe víz, mert akkor penészedik a bele. Mosás után ponyván a napon szárítjuk a diót. A fehérítéshez két százalékos szódásvizet használunk. A diónak az ára az idén igen jó lesz, mert gyenge termést jelentenek az egész országból tehát kevés kerül piacra.

Egy anyapocok évi szaporulata 2500

Ez a 2500 szám természetesen azt jelenti, hogy ott szaporodik el ilyen nagymértékben, ahol nem írják. A szaporodásnak ebből a nagy mértékéből láthatja a gazda, hogy milyen veszélyt jelent a mezei pocok, ha engedi elszaporodni. A mezei pockot összetévesztik sokan a mezei egérrel, pedig az egértől különbözik. A pocok lábai egyenlő hosszúak, zömökebb a teste mint az egéré és aprók a fülei. A barnásszürke bundájú pocok a földben készít magának lakást. Minden öt hétben 8—14 kölyköt vet és a fiatalok már 13 hetes korukban tovább szaporodnak. A mezei pocok szaporodására kedvezőbb a meleg, száraz idő, mint a hűvös, esős idő. A pocok kártétele attól függ, hogy az ősszel életben maradtak hogyan telelnek át. A pocok egész évben kárt okoz, mert télen a fiatal gyümölcsfák gyökereit rágja, a fák kérgét körülrágja és a túrásaival előségíti a fák gyökereinek megfagyását. Tavaszi időben a zöld vetést rágcsálja, kalászérés idején pedig szecskává rágja a gabonát. Aratás után a lucernásokban, hereföldekben pusztít. Nem kíméli a burgonyát, répát, tengeri csöveket.

A pocok irtása igen szükséges és a költséget sokszorosan megkapja a gazda. A szántás után kiforduló pockokat agyonveréssel, a lucernásokban tanyázó pockokat pedig szénkénegezéssel pusztítjuk. Nagyon kedvelik a tengerihagyma kivonatával átitatott magvak elszórását pocokjárta földeken. Ez nem ártalmas, sem emberre, sem más állatokra. Ha nagyon sok a pocok, akkor irtsuk foszforos, arzénes sztrichines magvakkal, de vigyázni kell, hogy legelésző állat ne kerüljön a területre. A magvak mérgező hatásukat hónapokig megőrzik és így azokon legeltetni nem szabad.

A talaj táperejének megtartása

A kormány a földek táperejének megtartása és növelése céljából kedvezményes műtrágyaakciót indított és trágyatelepeket létesítenek az egész országban, hogy megtanítsák a gazdákat arra, hogy kincset jelent a trágya a mezőgazdálkodás számára. A megfelelő trágyatelepek létesítésére kölcsönt ad a földmívelésügyi kormány, mint erről már beszámoltunk. Az okszerűen trágyázott földek hozama jóval több, mint az elhanyagolt, kizsarolt földek termése. Erre világos példákat láthatnak már a bihari gazdák, akiknek részére a kormány intencióinak megfelelően 48 műtrágyakísérleti telepet létesítettek, ahol a gazdák megszemlélhetik, hogy mennyivel jobbat, többet termelhet okszerű trágyázás segítségével. A bihari átlagtermés búzából felül van a 9 mázsán, de vannak helyek, ahol olyan jó a termés, amilyenre évtizedek óta nem volt példa. A minőség felül van a 80 kilogramon. A tiszántúli gazdák által indított akció, melynek célja a tiszántúli búza kiváló minőségének elismertetése a piacon, célkell ismerni és megfizetni.

A tenyésztésre alkalmas juhok kiválogatása

Köztudomású, hogy a juhállománynak felét a kistenyésztők nyájai adják. Az is köztudomású, hogy a nagytenyésztők, az uradalmak jobban tudják értékesíteni a gyapjut, mint a kistenyésztők. Ennek az okát abban kell keresni, hogy a kistenyésztők nyájai nem egyöntetűek és a juhokról lenyírt gyapju nem egyforma. A kereskedőnek fizetni kell a szétválogatásért és ezt a kistenyésztő fizeti meg, úgy, hogy kevesebbet kap a gyapjuért. A gyapjutermés értékét egy-két maroknyi színes gyapju is csökkenti. A tarkafoltos gyapjas juhokat tehát kizárja a jó gazda a tenyészetből. Vigyázni kel arra is, hogy a gyapju egyforma legyen, ne legyen eltérő egymástól. Az egyöntetű gyapjut szívesebben vásárolják és jobb árat adnak érte. Nem kell nagy szakértelem ahhoz, hogy a nyájból a hat centiméternél rövidebb fürtű, durva rackaszőrökkel tűzdelt bundájú állatokat kiselejtezzük. Vegye figyelembe a gazda azt, hogy a rossz gyapjut adó állatokat úgy kell táplálni, mint a jó gyapjat adó állatokat, tehát azt az állatot kell megtartani, amelyik többet fizet vissza. A nyájból, kiselejtezzük a testi hibás állatokat is és rövidesen egyforma állatokból áll majd a nyáj. Az állam ezt a célt segíti elő tenyészkosok eladásával. A kosokat kedvezményes áron bocsátották a gazdák tulajdonába. Természetes, hogy csak úgy érhet el jó eredményt a gazda, ha az anyajuhok kiválasztását elvégzi, mert hibás, silányabb anyajuhoknál nem érvényesül a tenyészkos jó tulajdonsága a következő nemzedéknél, csak később.

A szarvasmarhaállomány és a tej értékesítése

Az európai államokat tekintve a szarvasmarhaállományunk az utolsó helyen áll és ez igen szomorú tény, mert szeretjük azt hangoztatni, hogy mi agrár állam vagyunk. A tejértékesítési vitáknál felmerült mégis egy olyan ötlet, hogy hasonlóan a dániai példához, csökkentsük a tehénállományt, hogy a tejértékesítési piacot javítsuk és a piac maradéknélkül átvenni tudja a tejtermelést.

Dániában meg lehetett csinálni, hogy évente 40.000 tehenet dolgoztak fel húslisztnek, de magyar földön nem lehet megcsinálni, mikor itt tízezrei a gyermekeknek nem jutnak tejhez, mert nincs, mert nem tudják megvásárolni. Dániában ha kiirtanának annyi szarvasmarhát, mint amennyi magyar földön van (1.700.000) akkor is maradna kétszerannyi, mint az egész magyar szarvasmarhaállomány. A feltűnően rossz arányát a szarvasmarháknak javítani kell, mert hiszen még 1922-ben is ezer emberre 229 szarvasmarha esett, de már 1936-ban 195 darab csak.

Úgy a szarvasmarhatenyésztés, mint a tejértékesítés terén meg kell találni a megfelelő megoldást, de semmi módon nem helyeselhető az állomány csökkenését célzó törekvés. Nem helyeselhető mezőgazdasági szempontból sem.

A gyümölcsfák táplálása

Ha azt akarjuk, hogy a gyümölcsfa teremtsen, azt a fát táplálni is kell. A gyümölcsfákat tehát trágyázni kell, hogy megfelelő hasznot adjanak. A trágyázás már a telepítésnél kezdődik és mindég attól függ a további trágyázás, hogy milyen tápértékben van a talaj. Ha gyenge a talaj, akkor minden évben nagyobb mennyiségű trágyát adunk. A fák erőteljes fejlődése és több termése attól függ, hogy van-e táplálékuk fáinkat. Ott, ahol tápanyag van, szükséges, hogy betonozódásban tartsuk, mert így a trágya is megmarad.

A gyümölcsfák különösen a virágzás idején sok nitrogénanyagot igényelnek és ilyenkor célszerű hígított trágyalevei meglocsolni, hogy a földben jótoljuk a nagy mennyiségben elfogyasztott nitrogént. A nitrogénra a gyümölcs fejlődésénél nagy szüksége van a fának, tehát igen hasznos, ha nitrogéntartalmú trágyát kap később is a fa. A gyümölcsfáknál az öntözésnek nagy szerepe van, mert minél többet öntözzük, annál jobban fejlődik a fa. Arteréin lévő gyümölcsösök bő termése bizonyítja fejlődése bizonyítja, hogy ezek használ a vizes talaj és hogy vízzel vannak borítva néhány hetekig. Az alma is példátlanul bő termést ad az arteréken lévő gyümölcsösökben.

Őszi időkben a gyümölcsösök talaját átforgatni kell, mert a talajban sok ásványi anyag rejlik, mely feloldódik, ha hozzájut a víz. A táplált és vízzel kellő módon ellátott fák sikeresebben veszik fel a harcot a gomba és rovarkártevők ellen is.

A világ legnagyobb földbirtoka egy amerikai asszony tulajdona

Amíg II. Miklós orosz cár volt, ő volt a világ legnagyobb földbirtokosa. A forradalom azonban megfosztotta őt egy egész országnak beillő földbirtokától. Utána a török szultán következett, aki Kis-Ázsiában rengeteg nagybirtokot mondhatott magáénak. Egy szerkesztőlap felvetette a kérdést, hogy ki lehet már a világ legnagyobb földbirtokosa. Meg is felelt rá. Angliában a legnagyobb földbirtokos Sutherland hercegnő, kinek birtoka 483.000 hektár kiterjedésű. (1 hektár = 10.000 négyzetméter = 1.737 kat. hold.) Az angol földbirtokosok azonban korántsem versenyezhetnek az amerikai birtoktulajdonosokkal. Egy Kingné nevű amerikai asszonynak pl. nem kevesebb mint 700.000 hektárja van.

A vadalanyra oltott fák kezelése

Azokat a termőfákat, melyeket vadalanyra oltottak, csak tisztogatni kell. Terméretszést az ilyen fákon még akkor sem végzünk, ha a fa terméketlen volna, mert a metszéssel rendesen több többet rontunk, mint sezitünk. Ilyen esetben más eszközökkel kényszerítjük ki a termőrefordulási. A tisztogatásra azonban szükség van. Elsősorban a vízhajtásokat távolítjuk el alapra metszve, vagy teljesen símára levágva eredési helyén, aszerint, hogy eléggé be van-e népesedve termőrészekkel az az ágrész vagy sem. Ha az ág felkopaszodott, alapra metszünk, hogy esetleg termőrészeket neveljünk. Eltávolítunk minden keresztbenövő, dörzsölődővesszőt vagy gallyat is, természetesen az előnytelenebb állású kerül majd ollónk alá. Figyelemmel kísérjük a vezérvesszők fejlődését is és az esetleg elhatalmasodott tartalékban tartott segédvezéreket eltávolítjuk, vagy egészen rövidre, — ágalapra — metszük. Le kell vágni minden előregedett reménytelen termőrészt is, ha közelében újabb pótlásra alkalmas vesszű van. Eltávolítjuk a letört, zúzott sebekkel borított vesszőket is.

— „Uj védekezőszer a gyümölcsfa kártevői ellen" című cikkünkben tévedésből az jelent meg, hogy 10 gr. nikotin ára 1 P 6 f. A kinestári nyers nikotin ára ezzel szemben kisebb vásárlásnál 20 fillérbe kerül, nagyobb tételnél már kapható 13—14 fillérés áron is.

KÖZGAZDASÁG

Olcsóbb lett a zöldbab és paradicsom

Nagy árubőség, kis forgalom

A tegnapi hetipiac, kivéve a gyümölcspiacot kis forgalmat bonyolított le. Pedig úgy a baromfi, mint a zöldségpiac olcsó. Az árak nem emelkedtek kedd óta, sőt egyes fontos élelmezési cikkeknél határozottan árlemorzsolódás tapasztalható. Nagymérvű például a zöldbab árának naponkénti árzuhanása. Érdekes, hogy most, amikor egyáltalán nincs zöldbab szezon, sokkal olcsóbb a bab, mint júliusban. Esett a paradicsom ára is. 6—10 fillér kilója. A bő esős időjárás nagy gombabőséget hozott. Elsőrendű sampion gomba kilója 40—50 fillér.

A gyümölcspiacon egyre kevesebb a sárgadinnye. *Ennek megfelelően az ár egyszerre 10 fillére ugrott fel.* Viszont igen sok a görögdinnye, uradalmi fajdinnyének kilója 4 fillér. Igen nagy mennyiségben hoztak fel vidékről körtét, olcsó 20—24 fillérért igen szép árut lehet kapni. Egyre több a szilva.

A baromfipiac elég jól sikerült. Az árak a keddi árszinten mozognak.

Zöldségárak: zöldbab kg 8—10 f., paradicsom kg 6—10 f., zöldpaprika drb 0.5—1 f., káposzta kg 8 f., vöröskáposzta kg 12 f., kelkáposzta drb 4—16 f., tök kg 4 f., burgonya kg 6—9 f., uborka drb 1 f., hagyma kg 12 f., fokhagyma kg 30 f., cékla kg 16 f., karfiol kg 50 f., sárgarépa, petrezselyem csomója 8 f., karalábé drb 2—4 f., spenót, sóska kg 30 f., sampion gomba kg 40—50 f.

Gyümölcsárak: Görögdinnye kg 4 f., sárgadinnye 8—10 f., körte kg 16—50 f., alma 12—36 f., szőlő 50—60 f., őszibarack 50—90 f., aranyalma 48 f., vörösszilva 16—20 f., ringló 36 f.

Baromfiárak: Rántani való csirke párja 80—1.40, sütnivaló párja 1.60—2.40, csirke kg 1.20, tyú. kg 1 P, kövérkacsa, liba kg. 1.30, p. yka 1 P, tojás drg 6—7, kg 1.20.

Terménytőzsde

Ujbúza: tiszavidéki 77 kg-os 19.90—20.10, 78 kg-os 20.10—20.30, 79 kg-os 20.30—20.50, 80 kg-os 20.40—20.50, felsőtiszai 77 kg-os 19.80—20, 78 kg-os 20.—20.20, 79 kg-os 20.20—20.40, 80 kg-os 20.30—20.50, duna-tiszaközi 77 kg-os 19.75—19.90, 78 kg-os 19.95—20.10, 79 kg-os 20.15—20.30, 80 kg-os 20.25—20.40.

Ujrozs: pestvidéki 14.50—14.65, más származású 14.70—14.90.

Uj takarmányárpa: elsőrendű 15.60—16.00, középminőségű 15.30—15.50.

Ujzab: elsőrendű 16.60—16.75, középminőségű 16.50—16.60.

Tengeri: tiszántúli 18.80—18.90, egyéb áll. 18.70—18.80, pest közraktári 18.85—19.00.

A ferencvárosi sertésvásárra

összesen 1307 darab sertést hajtottak fel. Ebből 53 darab volt az angol húsos sertés. Az irányzat változatlan. Árak: I. uradalmi zsírsertés pronként 340 kg-on felül 102—102.5, 340 kg-on alul 100, I. szedett 99—102, I. 95—96, angol tőkesertés 100—101, exportzsír márkázott 150—155 fillér kg-onként.

APRÓHIRDETÉSEK

Férfizoknik
kis gyári hibával
csoda olcsón
a **Fischer** boltban
Teleki u. 73.

Nyomozó iroda

Szabó
magánnyomozó irodája Varga ucca 7. Legdiszkrétebben — nyomoz, megfigyel, informál. 379

Alkalmazást nyer nő

Mindenest
főzésben és háztartási teendőkben teljesen jártast, 30—40 éves asszonyt vagy leányt keresek vidékre, Szeged mellett. Cím a kiadóban. 188

Nyugdíjas,
nagy gyermektelen házaspár takarításért lakást kap Cegléd u. 7. — Értekezni vasárnap. 531

Gyógyszertárba
ügyes, megbizható lányt laboránsnak keresek — Mester u. 43. 409

Gyermekmellett
asszony házimunkáért szép uccai szobát kap. Sámsoni ut 69. sz. 424

Hölgyfodrász
kisasszonyt, ki vízlanyhoz ért, állandónak felveszek. Tolvaj. Csapó u. 65. 410

Jó
megjelenésü, kiszolgálásban jártas intelligens lányt felvesz Róna ékszerész. 420

Intelligens nevelőnőt
keresek 10 éves lányom és 7 éves fiam mellé. Angolul, vagy németül tudók előnyben. Jó fizetés, úri bánásmód. Érdeklődés a kiadóban, vagy 2371 telefonon. 430

Önállóan
dolgozó masamódlányt felveszek Teszler Ila Piac u. 84. 516

Tanulót
felvesz, szabászatot tanít Papp női divátszalon, Miklós u. 2. 510

Ügyes
leányt felveszek újdonság propagálásához a Tikáv-ra. Kiss illatszertár, Csapó u. 31. 475

Ügyes
bejárónő azonnal felvétetik, Fodor, Arany János u. 15. 445

Szűcs
segédet és szűcs munkában gyakorlott varrólányokat felvesz Altmann szűcs Miklós u. 2. sz. 494

Masamód
segéd- és tanulólányt felvesz „Arany" kalapszalon, Sas u. 4. 540

Ügyes
varrólányokat felvesz Fisch nőiszabó Piac u. 41.

Fehérnemű
varráshoz segéd- és tanulólányt felveszek. — Széchenyi u. 11. 433

Villanyondulálás
3 pengő, víz-, vasondulálásra ingyen modellt fogadok. Nagy Lajos — Iparkamara. 528

Hímzőnők
tűfestésben gyakorlattal bíró munkaerőket keres. Kerékgyártó — Szent Anna u. 6. 529

Magános nő
idősebb vagy gyermektelen házaspár házi munkáért lakást kap. Cím a kiadóban. 543

Előnyomdába
gyakorlattal bíró leányt azonnali belépésre felvesz Kerékgyártó kézimunkaipar. Szent Anna ucca 6.

Háztartási alkalmazott

Szeptember 1-re
kersek önállóan főző mindenes szakácsnőt csak hosszu bizonyitvánnyal. Piac u. 75., ügyvédi iroda. vv

Megbizható
mindenes főzőnőt jó bizonyitvánnyal felveszek Vass zsáküzlet, Piac utca 6. 392

Mindenes
főzőnő, lehet bejáró, azonnal felvétetik. Cím a kiadóban. 354

Ügyes,
jóravaló bejárónőt keresek. Jelentkezni hétfőn, Kossuth u. 9., keresztépületben. 481

Mindeneslány
esetleg kisegítőnek jelentkezhet. Weinberger igazgatónál József kir. herceg u. 35., I. 521

Alkalmazást keres nő

Egyszerű
fiatalasszony vagyok, elmennék idősebb magányos férfihoz házvezetőnőnek. Cím a kiadóba. 458

Német kisasszony
elsejére állást keres, leveleket a kiadóba Német jeligére. 502

Háztartásba,
konyha vezetésére vagy bármely bizalmi elfoglaltságra ajánlkozik szerény idősebb úrinő. Fizetésre nem reflektál. Özv. Jabreczkyné, Szoboszlai Papp István ucca 32. 496

Alkalmazást nyer férfi

Konvenciós
kocsist felnőtt fiával keresek szeptember 1-re. Jelentkezni vasárnap, Bethlen u 35. sz. 265

Munkást,
férfit és nőt azonnalra felveszünk. Áron Miksa Kishegyesi ut 3. sz. 347

Kifutó
fiut felvesz — Török fűszeres, Huszár Gál u. 26. 344

Kisecsaládú
szőllőmunkást keresek lakással Kondor utca 3. 363

Tanulónak
ügyes fiút felveszek, vidékit is, Vojth fűszerkereskedő, Diószegi út. 367

Kisebb
kifutófiú felvétetik azonnal Ajtó u. 26, fűszerüzlet. 381

Kifutófiút,
fiatalt, erőset, kerékpározni tudót felvesz Szilágyi fűszeres Vámospércsi sorompónál. 369

Házmesterpár
egy nagyobb gyerekkel felvétetik Széchenyi u. 31. vasárnap d. u. 3—5, Szilágyinál. 383

Fodrásztanulónak
ügyes fiút felveszek — Vasúti fodrász, pályaudvar. 391

Angol Biztositó
Társaság keres titkárt „Fix és jutalékkal" jeligére kiadóba. 402

Soffőr
szerényigényü, megbizható szerelő felvétetik. Rauchbauer, Péterfia 29. 409

Lakatos
tanulót felveszek Tanító u. 15. sz. 435

Város
belterületén lakó gyakorlott kifutófiút felveszek. Werner Piac u. 70. 513

Fodrász
segédet (csak jó munkást) fölveszek és egy leányt vagy fiút tanulónak Hoszonyi Szoboszlói út 4. 515

Házmesternek
tisztességes középkorú pár lakásért felvétetik. Eötvös u. 21. 499

Ügyes
fiatal asztalossegéd felvétetik Pereces u. 9. 483

Kifutófiú
felvétetik Harmathy könyvüzletében Piac u. 7. sz. 473

Biciklizni
tudó fiút kifutónak azonnal felveszek Kassa út 12. 479

Parkettezőt
parkett szakszerű lerakásához keresek, maszszív ablakok eladók — Kandia u. 14. 517

Tanuló
felvétetik Vágó László fűszerkereskedésébe — Telcky ucca 71. sz. 519

Alkalmazást keres férfi

Kertész,
középkoru, nőtlen, állást keres ellátással és fizetéssel. Figura János, Gazd. akadémia, Pallag. 299

17 hónapos
kisfiamhoz gyakorlott kisasszonyt keresek azonnalra — vagy 1-ére. Ugyanott bejáró takarítónő felvétetik. Cím a kiadóban. 251

Perfekt,
szolid mindenest keresek szeptember elsejére. Batthyány u. 17. sz. Városi bérház. Házmesternél. 340

Tüzharcos
vállalna raktárnoki, vagy pénzbeszedői állást. Cím: Fried, Hunyadi ucca 2. sz. 419

Hentes,
virsli, felvágott készitő vidékre is menne. Szent Anna 35. hátsó udvar. 453

Vegyes

Kiadó
butorok biztos helyre berakására nagy tiszta szoba. Rákóczi ucca 11. Gyarmathynál. 1963

Hasas kocát
és süldőt feles tartásra, tehenet tejhaszonra uradalomba vállalok. Érdeklődni Kinizsi u. 63. 366

Eladó
modern berendezésü orosházi Kerekló-gyógy fürdő, vízmelegitővel, 14 cement fürdőkáddal, 23 padolt szobával, 56 vendégággyal, több melléképülettel, góré, kocsiszin, istálló, sertésólak, 8 hold területtel. Értekezni a helyszinen özv. Gera Jánosnéval. 387

Grafológusnő
mult, jelen, jövőről felvilágosit. Fogad Széchenyi u. 43. 393

Ez úton értesitem
a n. h. megrendelőimet, hogy 20 éve fennálló bútorasztalos műhelyemet Piac u. 83. sz., illetve Rákosi Jenő u. sarkon lévő udvari helyiségbe helyeztem át. — Boros Sándor asztalosmester. 536

Bor
110 hl. eladó Faragó u. 8. sz. 514

Ajánlat

Ciánozási
vállalat Varga u. 10. sz. Szücs Imre és Szücs Imréné. 1072 8. 30

Tüzelő anyagok

Tüzifa
és szénszükségletét legolcsóbban beszerezheti Sándor László tüzifatelep, Dózsa u. 25. Telefon: 27—01. 1170, VII. 30. VIII. 30.

Clánoztasson
bizalommal a „Csala" cianozó vállalattal, Rákóczi ucca 9. sz, telefon 14-27 1650 10. 1.

Poloskairtást
cianggázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel végzi Kiss, Kigyó ucca 5. szám. 1689. 9. 7.

Szabni-varrni
sitünő módszerrel tanulhatnak úrilányok, s riasszonyok, szerződéssel, vagy munkakönyvvel, dr Balázsnénál, Rákosi Jenő ucca 5. szám. Szabásmintát mértékszerint készitek. 134 9. 1.

Arcszépségét
biztosan megvédheti az őszi időjárás szeszélyességével szemben, csak forduljon bizalomal a Földes illatszertárhoz, Vigmozi bejárat. 1006

Patkányt,
egeret szakszerüen irtok, Gazdaságokban, ipartelepeken stb. — irtást garanciával vállalok. Tóth Gábor, Szappanos u. 23. sz. Debrecen. 351

Diákágyak
vendégágyak, esetlégágyak, zománctüzhelyek üstök üstházak, bográcsok, paszirozógépek sziták, mosdóalványok petróleumfőzők fedélpapirok Nagy vasüzletben Csapókanyar. 372.

Hálók,
ebédlők, irodaberendezések, konyhák, villanymotorok, rekamiék, különféle bútorok eladása. Dégenfeld tér 6. 62+

Mindenféle
épitési anyag, valamint deszka, léc, faragott fa és bauxit cement kapható a Debreceni Mükögyár R. T. Fürdő ucca 2. számú telepén 109+

Cipők
készitését szakszerű javitását vállalam, Nemethy Sándor, Szent Anna ucca 2. 169 +

Boroshordó,
új és használt minden nagyságban és mennyiségben kapható báró Györffy hordógyártási telepén, Nap u. 4. Javitások gyorsan készülnek. Szőlőprés eladó. Telefon: 12—83. 147 +

Közvetlenül
a gyárból érkező maradékjaim a legolcsóbbak. Dr Révészné, Piac u. 42. sz. Pannonia udvarban. 126+

Perzsaszőnyeg
javitást garanciával, jutányosan csak Tötündijánnál, Arany János u. 34. 525

Mérlegek
használt, hitelesitve eladók. Javitások jutányosan. Mérlegműhely, Zsák ucca 11. 535

Csapó u. 14.
szám alatt levő festékáruüzletet Sas u. 1. sz. alá helyeztem át, ahol továbbra is készséggel állok szolgalatukra. — Sádudvary Lajos. 52+

Lekvárnak,
uborkának, zöldbabnak téli eltevéséhez zománcozott kőedényeket 15—20—40 literes nagyságban igen olcsóért kaphat az Ingóságközvetitőben. 545

Dióhálók,
kombinált szekrények, rekamiék, ebédlők, iróasztalok, hármasszekrények, asztalok, székek, jégszekrények, konyhabútorok olcsón: Bútormagazin, Széchenyi u. 6. szám. 50+

Kerékpárok
kölcsönzése, kerékpár alkatrészek, tiszta benzin, autóolajok, padlóolaj, Dunlop gumi. Emerich, Sas ucca 4. 127+

Elveszett

ELVESZETT
egy arany karikagyürü a Kossuth ucca és a szinházátjáró között. — Mivel nagyon kedves emlék, a megtaláló sziveskedjék Rákóczi ucca 18. sz. alá eljuttatni jutalom ellenében.

Homokkerti
vasuti hid közelében csütörtök este egy női karkötőóra elveszett. — Megtalálója jutalom ellenében adja be a homokkerti gyógyszertárba. 444

Diákot keres

Középiskolai
diákot teljes ellátásra felvesz külön szobába, fürdőszobás, kertes családi házába családtagként, gondos felügyelet mellett — uri család. — Cim a kiadóhivatalban. 59

Diákokat
keresztény család — teljes ellátásra felvesz. Erzsébet 4. 417

Uricsalád
1 vagy két diáklányt elfogad, esetleg külön szobába. Zöldfa u. 13. 455

Középiskolás
diáklányt teljes ellátásra elvállal izr. uricsalád. Cim a kiadóban. 461

Középiskolás
fiukat teljes ellátásra elválalunk az iskolák központjában. Hatvan u. 58. 474

Iskolás
lányokat teljes ellátásra felveszek Miklós ucca 9. 1. ajtó, értekezni hétfőtől. 487

Keresztény
úricsalád két középiskolás leánykát teljes ellátásra elvállal intézetek közelébe Varga u. 7. sz. Koncz Gyuláné. 500

Egy-két
diákot felügyelet mellett teljes ellátásra havi 45—50 pengőért elvállalok. Cim a kiadóban. 495

Három
diákot ellátásra vállalok fejenként 50 P-ért. — Hajó u. 8. 271

Hangszer

Zongora,
bécsi gyártmányú igen olcsón sürgösen eladó. Érdeklődni Berger — Batthyány u. 1. sz. 447

Pianino,
bécsi gyártmányú eladó. Cim a kiadóban. 460

Rádió

Rádió
2+1 lámpás telefunken hangszóróval eladó olcsón Jánosi 7 (zsibvásárnál.) 342

Rádiót
nagyteljesitményü külföldi vevőt vennék. — Debreceni Mükögyár, Fürdő ucca 2. 436

Iroda

Irodának,
esetleg magánosnak lakásul alkalmas helyiség azonnalra kiadó. Piac 69. Telefon 16—85. 412

Oktatás

Német
tanfolyam és korrepetálás tanárnőnél. Hadházi ucca 5. sz. 486

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
finom koszt a Hungária penzióban **szobák napokra s hónapszámra,** Ferenc József út 59 szám, telefon: 23-39. 949 vv

Teljes ellátást
keresek tanár család nál I-ső polgárista fiam részére. Nap u. 6. 377.

Uri
családnál keres teljes ellátást diplomás. „Állandó" jeligére a kiadóhivatalban. 386.

Autó, motor kerékpár

Legolcsóbb
kerékpárjavító műhely: belsőgumi P 1.20, külső gumi prima P 4.20, pedál 2.80, lánc 3.50. — Keszler, Széchenyi u. 1. 1431 vv

Személy autó
csukott 6 hengeres generál javitott kedvező fizetési feltételekkel sürgösen eladó. Megtekinthető: 22-től Teleki ucca 37. alatt. 365

N. S. U.
személyautó kifogástalan állapotban jutányosan eladó. Házfelügyelő Piac 41. 492

F. N.
500-as oldalkocsis motorkerékpár eladó Gáll autójavító. Szepességi ucca 28. 488

Motorkerékpár
oldalkocsival olcsón eladó. Czegléd ucca 14. 505

Segédmotor
bármely bicikli be beszerelhető, olcsón eladó. Rakovszky u. 3. szám. 422

Villanymotor
220 áramkörre 1.1 lóerejü, olcsón eladó. — Margit u 8. 469

Ataló üzlet vendéglő

Hires ucca 15
számu ház a kedvelt Balolyár vendéglője elköltözés miatt eladó. ü. v.

Forgalmas
füszerüzlet bérbeadó megfelelő biztositék ellenében — áruval együtt esetleg eladó. Cim: Kiadóhivatal. 414

2000 pengő
kaucióval belvárosi trafikot átvennék kezelésre. „2000 készpénz" jeligére. 423

Sörpince
kiadó Piac u. 83 — Király ucca sarok. 429

Uzlet, műhely raktárhelyiség

Kiadó
kettő üzlethelyiség — szinházi átjáróban nov. elsejére. Csapó 17. Érdeklődni elnökn. 1. 485

Eladó
Hajdúszoboszlón vendéglő épület sok szobával járásbiróság mellett. Értekezni Gazdák Bankjában. 441

Udvari
nagy üzlethelyiség forgalmas üzletudvarban főtér közelében megosztva is kiadó. Piac u. 41. Házfelügyelő. 493

Csapó u. 68.
müszerészüzlet műhellyel 2 szoba, konyhás lakással kiadó. 516

Kiadó lakás egyszobás

Egy
szép szoba magánosnak kiadó. Hunyadi 17. 398

Uccai
két szoba, előszoba, konyha, spajz szeptemberes 1-ére kiadó Homok ucca 74. 342

Udvari
egy szoba, konyha, spajz október elsejére kiadó. Eötvös 104. 489

Különbejáratú
uccai szoba kiadó István út 39. a) Széchenyi út végén. 457

Kiadó
napos udvari egyszobás fürdőszobás lakás szeptemberre. Kossuth u. 42. 449

Teljesen
különbejáratu, elegáns udvari szoba — olcsón kiadó. Miklós u. 4., házfelügyelő. 498

Kiadó
Csapókert elején egyszoba, konyha, mellékhelyiséggel, külön udvar szeptemberre. Értekezni Beresényi u. 36. 530

Kiadó
uccai pinceszoba, padlás, szeptember 1-re. Nap 1. 301

Kiadó lakás kétszobás

Két
kisebb szobás komfortos lakás kiadó — Rothermere 15. Megtekinthető: 11—2. 413

Kiadó
kettőszobás, előszobás lakás mellékhelyiségekkel november egyre, lakó nincs Kis család előnyben. Árpád tér 44. 421

Udvari
kétszoba, konyha, spejz november elsejére kiadó. Eötvös u. 104. 490

Két
szoba, fürdőszoba és konyhahasználattal üresen, vagy bútorral november 1-re kiadó. Dózsa ucca 6 c) 450

Két
szép uccai szoba garzonlakásnak, vagy irodának alkalmas, szeptember 1-re kiadó. Rákóczi u. 17. 462

Két
szoba, előszobás, konyhás lakás és egy műhelynek való helyiség azonnal kiadó Csapó u. 30. sz. 459

Keleti
fekvésü uccai két szoba fürdőszobás lakás kiadó mellékhelyiségekkel. November egyre — Kigyó u. 23. 541

Kétszobás
mellékhelyiségekkel kiadó, viz, gaz, villannyal kis családnak — Arany János ucca 16. 534

Kiadó lakás háromszobás

Háromszobás
egyedül álló családiház házmesterlakással központban nov. 1-re kiadó. Török Bálint ucca 22. sz. 374

Azonnal
kiadó I. emeleti udvari 3 szobás, november elsejére földszinti uccai 3 szobás, 2 emeleti uccai 4 szobás komfotros lakások. Füvészkert u. 12. 408

Háromszobás
uccai lakás üvegezett verandával kiadó Teleki u. 98. 411

Szeptember
elsejére háromszobás összkomfortos lakás kiadó Hunyadi ucca 17. sz. 416

Három
szoba, előszoba, vagy két szoba, előszoba, konyha kiadó Domb u. 18. 451

Háromszobás villa
fürdőszobás, parkettás, adómentes, külön mansard szobával és nyári konyhával eladó. — Horthy-köröndnél, Miksáth u. 4. 438

Komfortos
háromszobás, kertes villa Nagyerdő mellett kiadó. Poroszlay út 97. 1002

Belvárosi
3 szobás komfortos lakásomat elcserélném 2 szobás villanyoshoz közeli komfortos lakással, parkirozott szép kert. Felvilágositást ad a megyeház kapusa. 376

Háromszobás,
parkettás, modern lakás, gáz, viz, villannyal november hó 1-ére kiadó Poroszlay út 26. sz. alatt. Értekezni Tóth és Sebestyén rt.-nál Fürdő ucca 2. sz. 437

Kiadó
háromszobás komfortos villa egyszobás, konyhás házzal és nagy gyümölcsössel november 1-re. Megtekinthető délután 4 órától Erőss Lajos u. 14. 527

Kiadó lakás nagyobb

Hat szoba,
hallos lakás november 1-re kiadó József kir. herceg u. 32. 258

Szent Anna 42.
szám alatt kitünő karban levő 5 szobás összkomfortos lakás, athelyezés miatt — szeptember elsejétől kiadó. 310

5 szobás
I. emeleti, szinházra néző lakás kiadó, — Kossuth u. 8. Kölcsönsegélyző. 327

4 szoba,
hallos, összkomfortos lakás parkkal egyedüli lakónak 1500 pengőért kiadó Csemete 18. 346

5 szobás
uccai lakás Kossuth u. 45. november esetleg októbertől kiadó. Megnézhető 11—12 között. 119+

Négyszobás
komfortos villalakás külön udvarral október vagy november 1-re kiadó. Kassa ut 33. villanyos kitérő előtt. 378

Kiadó
5 szobás fürdőszobás lakás november elsejére Széchenyi u. 31. 383

4 és 5 szobás
modern lakás november 1-re kiadó. József kir. herceg 35. 425

Négyszobás
összkomfortos parkettás lakás autogeisirral kiadó. Megtekinthető délelőtt 11-től 1-ig. — Maróthy György u. 22. 428

4 szobás
komfortos lakás főuccai erkéllyel, 2 szobás garconlakás — esetleg egybeszakitva Hungária palotában kiadó. 439

Négyszobás
komfortos, kertes lakás novemberre, kettőszobás azonnalra kiadó Szent Anna 29. 463

3 és 4 szobás
modern lakás azonnal is kiadó. Hunyadi 17. 397

Négyszobás
uccai komfortos lakás kiadó Rákóczi ucca 35. 471

Lakást keres

Kétszobás
fürdőszobás (esetleg garcon) lakást keres novemberre dr. Gonda tanár, Nemzetőr u. 6. Telefon 10-70. 389

Keresek
október 1-re 1 vagy 2 szobás, magános, kertes családi házat hasznobérbe. Megvétele is lehetséges. V. J. tiszth. Széchenyi u. 35. 364

Négy
(esetleg három nagy, vagy öt) szobás, fürdőszobás, lehetőleg kerti vagy kertre nyiló, csendes lakást keresek pontosan fizető felnőttek részére novemberre. — Cim a kiadóban. 350

Butorozott szoba

Különbejáratú
csinosan bútorozott szoba 1—2 személynek augusztus 15-re kiadó. Arany János u. 29, keresztépület. 1486 vv

Különbejáratú
uccai bútorozott szoba, esetleg ellátással, úri családnál kiadó.
Előtvös 48. 1449

Olcsón
csinosan berendezett szoba — fürdőszoba használattal kiadó Jókai u. 6., jobbra. 408

Butorozott
tiszta szoba 1—2 személynek szeptember elsejére kiadó. Jókai 28. sz. 267

Udvari
egyágyas butorozott szoba 20 P-ért kiadó. Nap u. 10.

Utcai
csinosan butorozott szoba kiadó, Széchenyi 21. 383

Különbejáratu
utcai butorozott szoba előszobával kiadó. Busi u. 3. Péterfia közelében. 407

Különbejáratu
butorozott szoba fürdőszobával kiadó — Erzsébet u. 4. sz. 418

Magánosnál
uccai butorozott szoba kiadó intelligens hölgy részére. Bethlen 69. Bethlen és Honvéd u. sarok. 415

Kiadó
különbejáratú szép uccai bútorozott szoba olcsóért Vendég u. 76. 433

Bútorozott szoba
strand, egyetem közelében kiadó. — Magoss György tér 9. 482

Bútorozott szoba
kiadó, Rákóczi 35. 472

Szép
uccai különbejáratú bútorozott, parkettes szoba teljesellátással magányos virágos udvarban kiadó, csempés sparherl eladó Burgundia utca tizenhét, Dóczi intézethez közel. 506

Földek házak, telkek eladása, vétele, bérlete ügyében forduljon bizalommal Dienes József O. F. B. ingatlanforgalmi irodájához Debrecen, Bethlen u. 21

Kapualatti
különbejáratú bútorozott szoba villannyal kiadó. Kishegyesi út 17. 466

Bútorozott
szoba konyhabejárattal tiszta, olcsón kiadó Rákosi Jenő ucca 5. Balázs. 523

Különbejáratú
szépen bútorozott szoba kiadó Füvészkert u. 12., II. emelet. 542

Különbejáratú
igen szép uccai bútorozott szoba, József kir. herceg u. 35. I., jobboldal. 520

Gazdasági eszközök

2 magyar
állami cséplőgép garnitura 8 és 10 eladó Megtekinthető Levrencsik Endre Balmazújváros Boeskai utca 26 szám. 348

Gazdasági
felszereléseket, vetőgépet, ekét, kaparót, tengeriültetőt, szekeret stb veszek. Simon, Miklós 27. 526

Szőlőprést
megvételre keresek 80-tól 150 literig. Luther ucca 11. 466

Egy
100 mázsás hombár eladó Kishegyesi út 38 b) Szilágyinál. 443

Vetőgép
16 soros, 7 sukkos szekér eladó. Károly Ferenc József út 21/b. 518

Ingóságvétel

Vashordót
bármilyen tételben vásárolok. Benzinkut. Széchenyi ucca 3. Telefon 13—91. 382

Összecsukható
vaságyat keresek — matraccal együtt. Piac ucca 61. Ügyvédi iroda. 355.

Ingóság eladás

Erős
nagy kapu, bontásból ócska ajtók, ablakok eladók. Tanító utca 18 1006 v. v

Alighasznált!
1 modern műtő és vizsgálóasztal (Sims-Lövenstein) vascső feilspővel, 2. kélajtós fa műszerszekrény, 3. fémcsőből készült vizsgáló diván jól párnázva. Megbízásból olcsón eladó. Megtekinthető: Schön Sándornál, Piac u. 14. 45

Eladó
olcsón egy használt fekete kocsi. Érdeklődni Rudolf u. 10. sz. alatt. 371

Egy
antik komót eladó Nap ucca 13. 538

Egy
darab tele ajtó s egy 4 kerekű kézikocsi eladó. Pesti utca 54. 290

Háló,
csillár, ingaóra, modern ebédlő darabonként is eladó. Wesselény 119. 399

Keresztfűrész,
gyaluk, nagy fúrók, kapcsok, stb. ladók. Kut u. 6. 401

Eladók
szép cserepályha, gázrezsó, kü önféle fehér butorok Külsővásártér 11 szám.

Esztergapad,
három m. len ez, ollók, ülő, va balok, egyengető platni, itatóvályuk eladók Pozsony u. 9. 452

Eladó
Madonna kép és ágy madrac. Megtekinthető a nyilastelepi gyógyszertárban. 470

Legmodernebb
gyermek sportkocsi elutazás miatt olcsón eladó. Vasárnap reggel 8—10 óra között Kápolnási ucca egy, Fábián. 467

Télikabátok,
átmeneti és nőikabátok, szövetek, öltöny, festmények eladók. Horváth, Csapó 4. 481

Varrógépek,
keveset használt — Singer, női Central és karikahajós, eladók. Rakovszky 5. 448

Kisebb
ugorkás üvegek, — üveges faliszekrény, kettős pincajtó eladó, Garai huszonöt. 439

Modern
ebédlőbútor olcsón eladó Meszen ucca 21. 497

Singer varrógép
alig használt, olcsón eladó, bútorozott szoba kiadó Kossuth u. 41. 532

Gyermekkocsi,
modern, 40 pengőért eladó. Kazinczy u. 10. 542

Eladó ház

Eladó
részben alómentes ház jutányosan, kettőszobás, cselédszobással. Kut ucca 33. 461

Tegez u. 21.
számú ház eladó. Régi Téglavető. 307

Alómentes,
3 szobás családiház, szőlő és gyümölcsös 300 négyszögöl 8500 pengőért eladó. Évi 17 pengő adója van. 2100 pengő cher. átvehető. Szabó Kálmán u. 34. 544

Valóságos kúriát
szerez könnyűszerrel a Hétvezér uccában. A 47. számú ház hosszú tornácával, több rendbeli lakásával, kamrákkal, istállóval, két szivattyús kútjával, nagyon szép konyhakertjével sok kényelmet biztosít. Telke 700 öl. Utolsó ára 7800 pengő, lakberlekötéssel részletekben is fizethető, minden nehézség nélkül. 4+

Eladó
ház a város szívében 7 lakással, mindegyikhez fürdőszoba, évi 4000 P bérjövedelemmel — 366 négyszögöl területen. Szép virágoskert, ötven darab termő gyümölcsfa, baromfi udvar, Sempernova front. Elsőrendű tőkebefektetés, Rákóczi ucca 31. szám. Érdekezni a keresztépületben 101+

Nagyjövedelmü
ház eladó a Vendég u. 4. sz. alatt. Hátrendbeli lakás. Vízvezeték az udvarban. Utolsó ára 4900 pengő. Lakberlekötéssel most megvásárolható. 9+

Alkalmi
áron eladó Nyilastelep, Németh u. 35. számu kétszobás ház gyönülésössel. Esetleg kisebbel elcserélhető. 269

Vasutasok, postások
részére alkalmas családi ház Homokkertben kedvező feltételek mellett elladó. — Értekezni Hatvan u. 53, sz., telefon 15—12. v. v.

Eladó ház
lakbér lekötéssel 1600 pengő készpénzzel Vargakert, Keleti sor 3. sz. 362

Hatvan
utcán nagytelkü ház forgalmas helyen eladó. Cim a kiadóban. 373

Vasutasoknak
legalkalmasabb Irinyi ucca 9. és 10. számú bérház eladó. 405

Eladó
három parkettes és egy manzárd szobából álló modern adómentes villa. A Külsővásártérről nyiló Postakert u. 5-ik. 389

Eladók
kedvező fizetési feltételekkel: Sestakert Andrássy úton két szobás ház nagy kerttel; Kossuthkertben háromszobás terraszos villa, egy hold termő szőlővel; — Nyilastelepen jó családi ház gyümölcsössel, szőlőlugassal; Csapókert Báthory uccán 950 négyszögöles két szobás ház; Wolaffkatelepen jövedelmező ház. Értekezni Gazdák Bankjában. 442

Patay u. 7.
számú ház eladó, ugyan ott bárányból lengyelbunda is. 180

Péterfia
—Magoss Gy. elején széles frontú ház, megosztható telekkel eladó. Eötvös u. 8. 178

Családi ház
a Tégláskert, Szepesi u. 55. sz. alatt. Az épület 2 szoba, konyhát és tornácot foglal magában, beton kut, sertésól, a kertben mintegy 20 darab termő gyümölcsfa van. Az egész ingatlan 2100 pengőért most megvásárolható. Ez az összeg is kedvező fizetési feltételekkel, esetleg lakberlekötéssel törleszthető. 103+

Eladó házhely

Uzletes ház,
forgalmas helyen, a Király Ferenc ucca 7. sz. alatt. A telek 320 négyszögöles, három lakosztállyal. Ára: 4500 pengő. Kedvező fizetési feltételekkel esetleg lakberlekötéssel. 8+

Három pengő
a ritka alkalmi ára a Sámsoni kövesúttól egy perecnyire levő Apponyi ucca 48. számú házhely négyszögölének. Ara kedvező részletekben is fizethető. 2+

Házhely
358 négyszögöl Munkás u. és Hold u. sarok, a Nyilastelepen olcsón eladó. Vasuti fodrásznál, pályaudvar. 394

Villatelek
egyetemi sportpályával szemben, aszfaltos út mentén kedvező feltételekkel eladó. Közelebbi felvilágositást a Kölcsönös Segélyző Egylet ad. Kossuth u. 8. 104+

Mesteruccai
villamosmegállótól 5 perecnyire gyümölcsöskert Pozsonyi u. 12. alatt eladó. Értekezés ügyvédünk, Csáthynál, Deák Ferenc u. 9. 67

Eladó
a Dicsőfy uccában egy 300 négyszögöles telek. Értekezni lehet dr Ticz János ügyvédnél Piac u. 87. 468

Eladó föld

Homokbánya,
a Rigó utca elején, kövesúthoz közel kedvező áron eladó. A telek kibányászás után ingyenben marad a vevőnek. Közelebbi felvilágositás 28-83 telefonon. 11+

Gyümölcsösnek
kiválóan alkalmas homokföld, vágóhid villamos végállomáshoz három percre, részletre is eladó. A terület házhelyeknek is parcellázva van. Bihari ucca 4. 102+

10 hold
prima föld Ondód Verébdülő. Látókép állomás és iskola közelében eladó. József kir. herczeg utca 59. 396

Eladó
376 négyszögöl drót-lugassal rendezett szőlő, termő gyümölcsfákkal, terméssel. Honvédtemető utca 33. 370 8. 31

Kismacson
másfél hold föld eladó. Csapókert Mikes Kelemen u. 9. 395

Föld
2 és fél hold Veréb dülőben, 30 hold Cserep, 10 hold a Wolaffka telepnél vagyonrendezés miatt eladó. Bővebbet Miklós utca 33. 403

Bellegelőn
negyvenötholdas, egész közel ötholdas, kisebbnagyobb tanyásbirtokok eladók. Máté-ingatlaniroda, Rendőrpalotával szemben. 405

Eladó
vagy kiadó 3 ohld föld Vedresdülőben Meszena 13. 426

Eladó
az Ondód Fái dülő 26. számú tanya 6 hold földdel. Értekezni József királyi herceg u. 59. 431

13 hold
tanyás föld város alatt eladó Szappanos u. 19. 476

Eladó
10 hold szántóföld Hajdúböszörmény mellett, debreceni országút mentén. — Értekezni Behlen 72. alatt. 491

Debrecenhez közel
kilenc holdas ingatlan nyaralóval eladó. Károly Ferenc József út 30. 539

Föld
Szepesen 13 hold prima szikmentes fekete eladó. Balázs, Rákosi Jenő u. 5.

Földbérlet

Kiadó
a vámospéresi utfélen 19 hold tanyátlan föld. Értekezhetni Kigyó utca 28. 368

Kiadó
négy hold fekete föld a Fáy dülő tulsó végén. Értekezni Szoboszlói uti gyógyszertárban. 302

Kiadó
Nagycserén 28 kat. hold föld. A Cserepes u. 9. számú ház eladó. — Értekezni Rakovszky u. 12. III. em. 8. szám. 434

Kiadó
16 hold föld. Erdeklődni Pacsirta u. 39. 485

Kiadó
egy hold konyhakertészeti föld jó lakással. Értekezni Gazdák Bankjában Kossuth uccán. 465

Eladó állafok

Angora
nyul, fajtiszta, olcsón eladó. Méliusz tér 12. 501

Felelős szerkesztő:
PÁLFY JÓZSEF
Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. kiadása